

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Pietr. Craiului Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye.

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVACS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	☉☉	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	☉☉	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Sirada Petru Maior 1.	☉☉	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	☉☉	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Reménység alatt.

Az év, e tizenkét hónap alatt elvénülő gazda meghal az utolsó éjfél utolsó másodpercén s mindenét otthagyja félben az utódra: lásd, mire mégy vele. S az új fölveszi, forgatja, próbálja, újult erővel áll neki, hátha sikerül megoldani nehéz kérdéseket, megépíteni a félbenlevő épületeket, begyógyítani a régi sebeket... Istenem, hány ember néz ma reménnyel, félelemmel, aggodalommal előre! S mire megavulnak a napok és leperregnek az órák, hányan sóhajtanak csalódottan, keserűen: ez se volt jobb az előzőknél!

Mi azonban a reménység fiai vagyunk! Nekünk, ha földhöz vágott bennünket az ó-év, Anteusként új, friss erővel kell talpra állni és neki indulni az új küzdelmeknek. Ha rajtunk, lelkipásztorokon, egyházon erőt vehetne valaha a csüggedés, reménytelenség, már nem is volnánk azok, akik vagyunk, akkor már meg is haltunk. Itt-ott pedig hallszik a letört, fáradt panasz: hiába minden, nem segít semmi. Néha látunk hulló, ernyedő gesztust: minek, úgy se ér semmit!

Nem így van emberek! Fölül a habokon, a hullámhegyek ormán lépdél a Krisztus. Hatalma ma is az, ami volt mindég, jósága nem fogyott, szeretete nem hült ki! Ma lent vagyunk mi a torló örvény mélyén, csónakunk kicsi és gyöngye a karunk, a hangunk elhaló, — de meghallja Ő! Függesszük Reá tekintetünket, majd hozánk lép s kiment a mélységből. Vannak azonban csillagok is, amelyek előbukkannak s vigaszt nyújtanak.

Egy ilyen reménycsillagnak látom az újév első napján életbe lépő Egyházfegyelmet. Gyülekezeteink megújulásához kell hogy elvezessen ez. Az egyháztagok felekezeti öntudatának megerősödését várom ettől és bizom benne, hogy hatósugara az egyházi élet minden területén áldást fog fakasztani. A közöny jegét megolvasztja, a makacsság és ellenségeskedés töviseit letördeli, a rothadó sejteket

kimetszi és egy új, egyenletes, egészséges vérkeringést indít meg. Természetesen nem egy év alatt fogja elvégezni ezt a csudát, hanem sok esztendő türelme, bölcsesége kell hozzá, de épen így, sőt csakis így hozza meg a kívánt eredményt.

Másik reménycsillag, mely az újév egén dereng, a megalkotandó kerületi és egyetemes lelkeszi értekezlet. Lelkeszi karunknak úgy egyéni, mint osztály élete eddig az elárvultság, kiszolgáltatottság, nyomoruság minden bélyegét viselte magán. Abban bizunk, hogy a szétszórt és külön-külön küzdő erőknek, tehetségeknek egyesítése úgy szellemi, mint anyagi vonatkozásban, befelé és kifelé egyaránt nagy horderővel fog birni.

Harmadik pedig a megerősödő Nyugdíj- és Özvegy-árva Gyámintézet, mely a fáradt öregeknek s a tehetetlen özvegyeknek és árváknak fog nyugodt és biztos existenciát nyújtani. Ennek célra-vezető, a lehetőségeket az érdekekkel összeegyeztethető megoldása az újév feladata lesz. És ha sikerül közmegegyezésre megoldani, nyomán sok aggodalom eloszlik, sok könny felszárad.

Vessük reménységünket az idők Urában, ki az elmúlt években is velünk volt megtartó és megerősítő Szentlelkével és készítgette elő a jövőt számunkra, hogy az eljövendő új évben sem hagy el, hanem tovább segít bennünket terveink megvalósításában, reménysegeink valóra váltásában. Az esztendők egybekapcsolódó láncszemeit Ő kovácsolja s mindenik szorosabban fűzi életünket Öhöz, míg majd az utolsóval bezárul a kör s mi ott állunk elválaszthatatlanul Mellette!

Cselekedj azért velünk Uram az új évben a Te jótetszésed szerint!

Boross Lajos.

Gondolatok az Institutióról.

Részlet dr Nagy Sándor egyházmegyei gondnok megnyitóbeszédéből.

Megemlékszem arról, ki 400 év előtt, 1536. márciusban jelentette meg főművét, az »Institutio Religionis Christiane«-t, nagy reformátorunk, Kálvin Jánosról, aki ez alapvető munkájával valóban Isten akaratát cselekedte, és akinek emléke ennél fogva, a János írása szerint megmarad örökké.

A hitnek, meggyőződésnek és lelki erőnek melegét sugározza felénk a 400 éves forduló napja. Hiszen a világ minden vallása: ut keresés e földi bajok, nyomoruságok és gyötrelmek közül az igazi élet, az igazságot szolgáltató, atyailag szerető és jutalmazó Isten

felé. Sőt nemcsak utkeresés, hanem — ha kellőképpen igaz és szilárd ez az hit — megtalálása is az egyedül idvezítő utnak.

Éppen ezért Kálvin az egyházat iskolának, a Krisztus iskolájának nevezi. Az élet nagy feladatait csak azok tudják megoldani, akik ebben az iskolában nyertek oktatást, megismervén a Teremtő Istent, a Krisztusban megváltónká lett Istent, a Krisztus kegyelme vételének módját, az ebből származó gyümölcsök és eredményekkel, — végül azokat a külső, gyámolító eszközöket, melyekkel Isten minket a Krisztus társaságába hív és abban megtart.

Négy könyvre osztva tárgyalja ezen igazságokat az Institutio, melyek összekötő láncszeme a vallás lényegéről adott éles definitió: nem más az, mint élő hit, egybe kapcsolva az Isten iránt való igaz félelemmel. Miért is csak az az igaz hívő, ki tántorithatatlanul meg van győződve arról, hogy Isten neki kegyes és jóakaró atya, s kétségtelenül várja az üdvösséget.

Ebben az így kiépített nagy reservoirba torkollik az a meglátás Kálvinnál és követőinél, mely szerint a tudomány távolról sem elhíttelenedés, sőt édes gyermeke a hitnek, s annak minden felfedezése és megállapítása, in ultima analysis, a bölcs oktatóról tesz ékes bizonytságot.

A természettudós minél mélyebbre nyomul a világ ürben, annál gyakrabban találkozik az egységes, törvényszerű rendszer élő ritmusával. Ez a rendszer az okok és okozatok kiegyensúlyozott világa. Itt nincsenek rendellenességek, zavaros titkok, törések, hézagok. Titok itt csak egy van: a központi akarat, amely a törvényt diktálta és azt a gyönyörű rendszert megalkotta. Ha tehát a végök felé törtet, utja igazi zarándok ut. Minél jobban gyarapodik tudásban, annál közelebb kerül az Istenhez. A törvények egy-egy új megnyitása, melyet sikerült felismernie, egy-egy lépés az Isten felé.

Egyetlen élő embernek sem adatott meg, hogy végig járhasa ezt az utat. De a jól választott elődök törekvéseihez csatlakozva, megvan benne a boldog bizonyosság, hogy ez igaz uton, az igaz cél felé halad és életével az utána következőknek mutatja az irányt. Így válik a tudós munkájával hordozójává a hitnek, melyet Kálvin Institutiója tár elénk legszemléltetőbben, miután örök igazság, hogy az eszme terjedésével, értékelésének módja és időbeli üteme, mindenkor szorosan összefügg létrehozójával és terjesztőjének egyéniségével és biokonotikus keretével.

A 400 éves forduló különös jelentőséget ad az Institutionak, amikor a jelenlegi élet bizonytalanságait még vészterhesebbé teszi a szemünk előtt kialakulóban levő világnézet i harc.

Milyen Isten adománya nekünk reformátusoknak, s általában a kálvini egyháznak a mai fordulón büszkén felmutatott Institutio, melyből hirdetjük, mikép ebben a világban egyetlen küldetése az embernek: cselekedni az igazságot, s alázatosan járni az Isten előtt, jól tudva, hogy egyedül az jár az igazság útján, aki Istent követi.

A csudás véletlen, mely a civilizációt lehetővé tette, abban áll, hogy a közösen végzett munka termékenyebb, mint az elszigetelt. Innen folyik, hogy Kálvin tanítása szerint a hit nem szemlélődés, hanem munka, az egyház munka közösség, melyben mindenkinek ki kell vennie részét Isten országának szolgálatából. Erre utal az egyetemes papság bibliai elve, az ezzel coordináns sáfársági és belmissziós mozgalom.

A nagy gondolkodó Göthe szerint: nincs olyan erényünk, mely hibává ne zülhetne és nincsen oly hibánk, melyből erény ne lehetne.

Valóban, a racionalizmus védő szárnya alatt csapongó tudományos elgondolás ad abszurdum vitele züllesztett, a társadalom gazdasági berendezkedés beteggé tételének káros hatásaként a kommunizmushoz. De viszont annak ellenhatásaként már is látható nem csak a világnézeti harc és nagy leszámolás felvillanása, hanem az ebből folyó erény: az emberi haladás irányának, a mélyülő vallásos gondolat jegyében történő kristályosodása.

És ebben a harcban, nekünk, Kálvin egyháza tagjainak, hadakozó dárdánk a most 400 éves Institutio. Védő paizsunk pedig az alapját képező szentkönyv, a Biblia. Ezekkel kezünkben nem jöhet oly vihar, mely elseperhessen. Minden emberi mesterkedés ellenében, — átmeneti szenvedések árán bár, — de mégis diadalmas élet lesz az osztályrészünk, hiszen mi Istent követve, egyedül az igazságot cselekedjük, és kizárólag csak az igazság útját tapossuk.

Gondolatok a kálvini „Institutio” negyedik centennariumán.

Az Institutio és a róm. katolikusok.

Az Institutio megjelenésének 400-dos évfordulója nemcsak a református egyházakban volt nevezetes dátum, hanem felfigyelt rá a róm. kath. egyház is. De sietve kell megmondanom, hogy nem az itteni, sőt nem is a magyar, hanem a svájci róm. kath. egyház. És így ez a felfigyelés, valamint ennek megnyilvánulása sokkal tárgyilagosabb, mint amilyenekben a magyar, közelebről a magyarországi róm. kath. egyháztól szoktunk — elég gyakran — részesülni.

A francia Svájc negyedévenként megjelenő nagy róm. kath. folyóirata a *Nova et Vetera* ez évi második negyedi számában egyenesen vezető cikkében foglalkozik a világhírű munka megjelenésének nevezetes évfordulójával. Nagyon érdemes megállani e cikk mellett és elgondolkozni egyes részletein.

Meglepő, mondhatni jóleső a tárgyilagosága mellett az a hang is, mellyel a cikk szerzője: Charrière Francois cikket megkezdi. »Elszakadt *testvéreink* — írja — az idén szinte minden hónapban ünneplik az évfordulókat. Általában úgy látszik megértik a mai idők kivételes súlyosságát, pedig el kellett készülnünk arra, hogy olyan módon dicsőítik a reformot, amiből fájdalmasan kell kiéreznünk bizonyos támadásokat.« Testvérek... Mikor hallottuk ezt a keresztyén nevet abból a berekből? Pedig elismeri, hogy fájdalmat okoz nekik, ami az ünnepből feléjük hangzik. Ez a hang vonul végig az egész szép és értékes cikkben. Ha semmi egyéb eredménye nem volna a nagy évforduló mindenütt megünneplésének, már ezért is érdemes volt megünnepelni.

De vannak ebben a cikkben sokkal meglepőbb meglátások és megállapítások. »A reformáció megindulásakor — írja — az volt a végzetes hiba, hogy igen sok egyházi férfiú azt hitte, hogy nem történik körülötte semmi rendkívüli, minden halad a maga útján.« Micsoda beismerés ez, de egyszersmind micsoda vád az akkori egyházi vezetők és a hatalom akkori birtokosai ellen, akik a maguk szűk látókörével, vagy önző céljaik miatt nem ismerték fel a reformáció szükségét! »A szakadás bekövetkezett, négyszáz év óta tart s nem látjuk még, hogy valaha is jóvá lehet-e tenni.« Menynyire más ez, mint a magyarországi róm. kath. egyház legreklamosabb és leghangadóbb szónokának: Bangha páternek merész megállapítása, mellyel nemrég egyik rádiópredikációjában meghuzta a lélekharangot a protestáns egyház felett, midőn kijelentette nagy próféciáját, hogy az eltévelyedett protestánsok lassan-lassan visszatérnek arra az utra, amit egykor elhagytak, az egyedül üdvözítő róm. kath. egyházba. Eljön — szerinte — az idő, és nem is sokára, mikor beteljesedik az egy akol és egy pásztor. Mert az utóbbi időben a protestánsok sok mindent ő utánuk csináltak, mint a csendes hetek, papszentelés. — Mintha csak azt az intelligens, de amennyire naiv, épen annyira bigott róm. kath. urinót hallottam volna, aki a temetésen elmondott Hiszekegy hallatára önelégülten állapította meg ugyanezt mondván. »Ez a Ravasz nemsokára katolikussá teszi az összes reformátusokat.«

Van az Institúcióval kapcsolatos elmékedésnek egy a hangjához méltó, egészen szokatlan elismerése is. Előbb ugyan a reformá-

cióban levő »tévedésekre« céloz, de aztán így folytatja: »Készséggel elismerjük, hogy ezekben a tévedésekben rejlett némi igazság, mert hiszen a tévedés — mint ilyen, sohasem ejti meg az emberi szellemet.« Szinte azt kell hinnünk, hogy a cikk írója tanulmányozta az Institúciót, engedelmeskedve XI. Pius felhívásának, hogy tanulmányozzák a »szakadár« egyházak tanításait, rítusát és szokásait.« Dolgozni kell — mondotta a pápa — azoknak a sokszor szörnyűséges tévedéseknek a kiküszöbölésén, amelyeket bizonyos katolikusok követnek el a Kelet megítélésében.« »Ha mi katolikusok joggal megkívánhatjuk, hogy elszakadt testvéreink ne tulajdonítsanak nekünk szörnyűséges tévedéseket — fűzi tovább a gondolato Ch. Fr. — legyünk mi az elsők, akik meglátjuk testvéreink tanításában az ott rejlő igazsághányadot«.

A cikk leglényegesebb része azonban az, amire tulajdonképen az Institúció negyedik centennáriuma indította az írókat s amelyben kihangsúlyozza, hogy ma nem az az esetleg itt-ott elhangzó katolikus ellenes támadások visszaverése a fontos, hanem a katolikus lelkiismeret megvizsgálása. Az a véleménye, hogy korunk nagyon hasonlít ahhoz az időszakhoz, mely a reformációt megelőzte. Ő itt a szociális válság következményeire gondol és tisztán látja, hogy »az istentelenség harcosainak szervezkedése, a szokások és a társadalmi intézmények mai mélységes felfordulása az előző nemzedékeknek nem jutott osztályrészül.« Azért »a mai katolikusoknak arra kell törekedni, hogy kitatarozzák a katolikus építményt és eltüntessék a mutatkozó repedéseket.« Nyitott szemmel látja a jelen helyzetet, midőn a katolikusnak megkeresztelt hívek igen nagy hányada gyakorlatilag az egyház szélén él s ha ezen nem változtatunk, teljesen közömbössé válnak, vagy lassanként elszakadnak.«

Ennek a nagyon komoly, nagyon bölcs és nagyon hitből származó felhívásnak kettős jelentősége van számunkra. Először is ismét igazolja azt az általunk többször hangoztatott igazságot, hogy a reformációnak maga a róm. kath. egyház is nagyon sokat köszönhet. Mert végül is gondolkozásba ejtette, saját maga megvizsgálására indította és megállította azon az uton, amelyen a reformáció előtt lefelé indult. Imé az Institúció és általa Kálvin ma is így munkálkodik az életet elfogulatlanul látó, komoly katolikusok között.

A másik jelentősége egyenesen reánk vonatkozik.

Azt hiszem, az Institúció és a nagy évforduló bennünket is épen olyan joggal figyelmeztethet ugyanarra, mint a róm. katolikusokat. A magunk megvizsgálására és a repedések kijavítására. Mert vannak, még mindég és újra vannak repedések a mi egyházunk épületén is, amelyeket nekünk kell kitatarozni, mert, ha mi a

ma élő nemzedék nem tesszük, akkor nagy kérdés, hogy lesz-e még rá valaha idő és alkalom! Ha hangzatos szavakat akarnánk használni, akkor azt mondhatnánk: új reformációra van szükség. Pedig semmi egyébre sincs, csak a reformációhoz visszatérésre! A reformációhoz, a reformátorokhoz és műveikhez, így nekünk legelsősorban Kálvinhoz és a nagy munkájában foglalt igazságokhoz és örök, de sokszor halványuló és elfeledett tanításaihoz. Az Instituciót nem ünnepelni kell, hanem életté váltani és nem csak egy esztendőben, hanem minden munkánkban és egész életünkben.

Nemcsak a nagy reformátor hűségeseiért, hanem csak önmagunkért, sőt nem is csak egyházunkért, hanem a hitetlenségbe szédült, vagy kisértései közé jutott mindenféle vallású felebarátainkért és végeredményben azért, amit szolgálunk: Isten országáért. Ma rettentő felelősség van rajtunk a hitetlenséget illetően, amely egyre több és egymástól távoli országokra kiterjeszti szervezetét. Hogy egyházunk mennyire tudja képviselni velük szemben Isten ügyét, az rajtunk fordul meg, a mai sáfárokon.

De megfordul rajtunk kívül Krisztus összes egyházán és azok igazi tagjain. És ebben a feladatban — egyetértünk Charrière-rel — »a cél a mélyebb összefogás keresése.« Ma ugyan ők még visszautasítják az egység eddig részükre is felajánlott módját, (mint a stockholmi Élet és Munka) de »ez — szerintük — semmiképpen sem jelenti az egymás kölcsönös megértéséről való lemondást.«

»Mint látható — fejezi be cikkét Charrière — a reformáció negyedik centennariuma épen elég gondolatot szolgáltat a lelkiismeretes vizsgálásnak. Anélkül, hogy követ dobnánk bárkire, szegez-zük szemünket saját multbeli és jövőbeli felelősségünkre. A feladat emberileg olyan nehéz, hogy könnyen kisértethet bennünket a csüggedés. *Ha azonban igazán szeretjük egymást, s ha egyebet is akarunk, mint külső összefogást, amely inkább a csend, mint igazi béke, akkor lehetetlen, hogy az Úristen ne adja meg, talán gyorsabban, mint gondolnók, az igazi összebékélés jótéteményét.*

Debreczeni István.

A Sätmar-i Lorántfy Zs. Leánybibliakör jubileumi ünnepélye.

November 29-én bensőséges keretek között ünnepelte meg a sätmar-i Lorántfy Zs. Bibliakör fennállásának tiz éves jubileumát. Erre az alkalomra eljött Debreczeni István timișoara-i lelkész is, aki tiz évvel ezelőtt megalapította és a legodaadóbb munkássággal ápolta ezt a leányszövetséget, amely most élete első decenniumá-

nak végén megállott egy pillanatra emlékezni, hogy visszatekintsen az eltöltött időre, hogy felmérje a munkában eltöltött évtized eredményeit s azokból erőt merítsen a következő évek küzdelmeihez.

Egy egész napot betöltő ünnepség keretében folyt le a jubileum, mely délelőtt 9 órakor együttes bibliaórával kezdődött, amelyen a bibliakör jelenlegi lelkes és buzgó vezetője Kiss Bertalan lelkész, — aki az eltávozott Debreczeni István örökét vette át, — ének és ima után az I. zsoltár alapján tartott magyarázatot arról, hogy mi a boldogság és hogyan lehetünk boldogok az élet minden körülményei között. Tíz órakor csoportosan vonult át az ifju leánysereg a láncostemplomban tartott ünnepi istentiszteletre, ahol Debreczeni István lelkész magas szárnyalásu alkalmi beszédben hirdette az igét Ján. ev. II. rész 1, 3. és 21. versei alapján. Istentisztelet végeztével a jubiláló leányok közösen vonultak az urasztalához, hogy a szent vacsorával éljenek.

Egy órakor diszközgyűlés volt, melyet a 63. dicséret eléneklése után Kiss Bertalan lelkész nyitott meg. Utána Mezey Juliánna olvasta fel részletes és nivós titkári jelentését. Majd Bartha Juliánna nagy gonddal összeállított pénztári jelentése következett. Székely Margit a kör legrégibb tagjainak egyike, Debreczeni Istvánt, a Kör megszervezőjét köszöntötte a Leányszövetség nevében és meleg szavak kíséretében átadta neki az egyesület emléklapját, amelyet Muhy Sándor főgimn. rajztanár készített el művésziesen. Debreczeni István megható szavakkal köszönte meg a kitüntető szeretetet és intette a leányokat, hogy legyenek továbbra is állhatatosak, kitaró és buzgó tagjai a Körnek, hogy benne munkálják az Isten országának diadalát. Ezután a különböző egyházi alakulatok üdvözletei következtek. Boros Jenő esperes a presbitérium és az egyházmegye, Uray Jenőné a Lorántfy Zsuzsanna Nőszövetség, dr Tóth János a Férfiszövetség, Urai Géza a Bethlen Gábor IKE nevében köszöntötték a jubiláló leányegyesületet. Horvayné Rozsnyai Mária, a Kör volt titkárja írásban küldött jókívánatainak tolmácsolása után az üdvözletekért a Kör nevében Kiss Bertalan lelkész mondott köszönetet s indítványozta, hogy a diszközgyűlés táviratban köszöntse Főtiszteletű *Sulyok* István püspök urat.

Délben közebed volt, ahol dr Böszörményi Emil egyházmegyei gondnok és Debreczeni István mondottak pohárköszöntőt, üres pohárköszöntőt, üres pohárral, de tele szívvvel. (T. i. bor nem volt a banketten.)

Délután megbeszélés volt, amelyen a tagok elmondták, hogy mit nyertek és mit várnak a bibliakörtől. Ez az óra igazán bensőséges és szép volt.

Délután 5 órakor óriási közönség előtt tartotta meg a Leány-szövetség vallásos estélyét, amelyen a LXXIX. zs. eléneklése után Boros Jenő esperes mondott szép hálaadó imádságot, majd Fűrné Bartha Erzsébet, volt köri tag kellemes hangjában gyönyörködött a hallgatóság. Debreczeni István a Csel. könyve 16. rész: 13. v. alapján alkalmoszerű bibliamagyarozatot tartott. Tyukodiné Kerekes Joli bibliaköri tag Tereh Géza: »Bibliás jövőndő ifjuság« c. versét szavalta el mély átérzéssel, magával ragadva a közönséget. Ezután Bartha Juliánna, bibliaköri tag egy pár szóval ismertette az egyesület szükségességének fontosságát és hívta a Körbe azokat a leányokat, akik az igazi boldogságot keresik. Végül Papp Irénke és Nagy Lujzi, szintén bibliaköri tagok zongora-játéka következett. Majd Kiss Bertalan lelkész záró beszédével és a XC. zs. közös eléneklésével fejeződött be az estély.

(Egyházi Hiradó.)

HIREK

Vásárhelyi János püspök letette Ófelsége előtt az esküt. A testvér egyházkerület új püspöke múlt hó 9-én ünnepélyes keretek között tette le az esküt. Condescu tábornok, Ófelsége szárnysegéde ment két udvari gépkocsival Vásárhelyi püspökért és a kíséretében lévő Teleki Arthur gróf, egyházkerületi főgondnokért és Laár Ferenc lelkész képviselőért. A püspök és Laár papi palástban és papi főveggel voltak. A királyi palota főbejáratánál udvari méltóságok fogadták a püspököt és felvezették a palota egyik kis szalonjába. Az egyik szárnysegéd, továbbá Tatarescu miniszterelnök és Iamandi kultuszminiszter Laár Ferencet bekisérték a trónterembe és itt Laár elhelyezte a trónnal szembenálló asztalra azt a régi bibliát, amelyre már Nagy Károly és Makkai Sándor előző református püspökök is letették az esküt. Rövid idő múlva megjelent a trónteremben Ófelsége a király — a vadászzászlóalj egyen-

ruhájában. Bevezették Vásárhelyi János püspököt, ki mély meghajlással hódolt a királynak. Iamandi kultuszminiszter felolvasta a püspök megválasztásának megerősítéséről szóló királyi kéziratot. Laár Ferenc rövid fohászt mondott s ezután következett az eskü letétele. Az eskümintát Iamandi kultuszminiszter olvasta fel és Vásárhelyi János azt csengő hangon ismételte. Az eskü szövege a következő volt: »Isten színe előtt esküvel fogadok hűséget Románia királynak és utódainak. Esküszöm, hogy tiszteletben tartom és alárendeltjeimmel tiszteletben fogom tartani az ország alkotmányát és törvényeit. Esküszöm, hogy semmi olyan akcióba nem kezdek, amely a közrendet és a román állam területi épségét érinti. Isten engem úgy segítse.« Vásárhelyi János püspök az eskütételnél egyik kezét a bibliára, másik kezét szívére helyezte. Az eskü ideje alatt az udvaron álló katonazenekar a »Miatyánk«-ot játszotta. Ezután

Vásárhelyi János beszédet mondott. A püspök beszédére Őfelsége a király válaszolt. Őfelsége aztán leszállott a trón-emelvényről és a püspöktől lelkeszi szolgálata iránt érdeklődött. Majd Laár Ferenchez fordult és megkérdezte, hány éve jár Bucureştibe? Őfelsége kegyesen köszönt a megjelenteknek és átment a palota másik termébe. Tatarescu miniszterelnök és Iamandi kultuszminiszter melegen üdvözölték az új püspököt és Isten áldását kérték eredményes munkájára. A megjelent udvari főméltóságok is jókívánságaikat tolmácsolták. A püspök és kísérete ezután távozott a királyi palotából. Az udvaron diszszázad állott. Az egyik szárnysegéd kísérte vissza őket.

Lelkészmeghívás. A pelisori gyülekezet a Molnár Lajos elhunytával megüresedett lelkeszi állást egyhangu meghívással Pajzos Bálint oraşul nous. lelkésszel töltötte be.

Figyelmeztetés. Egyházkerületi közgyűlésünk 1932—76-1. ill. 3. határozatával elrendelte az ünnep másodnapi perselypénzek beszolgáltatását a satmari liceumban tanuló lelkészek és tanítók fiainak segélyezésére. Püspök ur rendelete alapján ezen összegek közvetlenül az igazgatótanácsi elnök címére küldendők (Nt. Boros Jenő esp. ur, Satu Mare, Oficiul Parohial Ref.) egyben a püspöki hivatalnak jelentendő a beküldött összeg, hogy a hivatalos lapban nyugtázható legyen. Az igazgatótanács jelentése szerint egy-egy tanító és lelkész gyermekre kb. L. 1400 (két havi internátusi ellátási díj) esett ebből a segélyből. Meggyőződése szerint

ez az összeg az ügy kellő felkarolása mellett kétszeresére volna emelhető.

Husvéti és pünkösti perselypénz fejében beküldött Cauaceu (jud. Bihor) 100 Leit.

Kálvin János Társaság alakult december 8-án Budapesten. A szövetség elnöke: dr. Sebestyén Jenő, ki nagy beszédben fejtette ki a Társaság programját. A záróbeszédet Ravasz László püspök mondta.

Csereajánlat. Elcserélném városi jellegű állásomat kisebb társadalmi és belmissziói megfeszüléssel járó, csendesebb, falusi parochiával. Javadalom: 1. Egy sessió föld (32 hold á 1200 □ öl.) 2. Hétezer kettőszáz lei készpénz. 3. Öt köből buza, 5 köből kakorica (vagy ennek piaci értéke.) 4. Kongrua. A 2. és 3. tételt az igen jómódu egyház közpénztára fizeti. Ref. iskola nincs; posta, vasut helyben. Az egyház összes vonatkozásaiban minden kritikát kiálló. A csere ügyet maga a presbiterium a legnagyobb megértéssel tárgyalta le. Şebiş, jud. Arad. Dérczy Imre ref. lelkész.

Értelemzavaró sajtóhibák az »Általánosság« c. cikkünkben: A 417. oldalon a 25. sorban megszégyeníthet helyett megszegényíthet, 29. sorban forgalmi helyett fogalmi, 30. sorban elhatározásokra helyett elhatárolásokra. A 418. oldalon az 5. sorban nagy próféta helyett nem próféta, 9. sorban Istennel helyett Istennek, alulról a 2. sorban nemében helyett szemében, az 1. sorban s helyett is, a 434. oldalon a 4. sorban kiterjedőbb után helyett teendő, a 9. sorban és helyett is, a 435. olda-

lon az 5. sorban úgy helyett vagy, a 7. sorban sokszor elé, teendő, a jegyzetben mélysége helyett személyisége, a 436. oldalon az 5. sorban nézve helyett mérve, a 10. sorban bizonyos helyett bizonytalan, a 437. ol-

dalon a 23. sorban karnisztika helyett kazuisztika.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Áldásteljes boldog ujeszten-dőt kívánunk lapunk munkatársainak és olvasóinak.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

6316—1936. III. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli egyházközség presbiteriumának.* Egyházkerületi közgyűlésünk 44—1936. sz. a. az egyházközségi ingatlanok tüzbiztosítása tárgyában oly értelmű határozatot hozott, hogy mindazon egyházközségek presbiteriumai, amelyek az egyházközség tulajdonát képező ingatlanokat 1935. évi január 1-ig nem biztosították kellő értékben és így azok mai napig is védelem nélkül állanak, — kötelesek 1937 január 1-ével intézkedni aziránt, hogy az ingatlanok tüzkár ellen kellőképpen biztosítva legyenek. Ezen egyh.-ker. határozatra tekintettel, nyomatékosan felhívom az érdekelt egyházközségek presbiteriumait, hogy ezen közgyűlési rendelkezésnek haladéktalanul tegyenek eleget, pótbiztosításukat presbiteri ülésen tárgyalják le és azt jegyzőkönyvi kivonat alapján haladéktalanul terjesszék fel hivatalomhoz, hogy annak értelmében a biztosító intézetnél a további lépéseket hivatalom megtehesse. Figyelmeztetnem kell a presbiteriumot arra is, hogy minden mulasztásból eredő kár a presbiteriumot terheli, az Egyházi Törvények alapján és épen ezért elvárom, hogy ebbeli kötelezettségüknek a presbiteriumok eleget tesznek. — Oradea. 1936 december 31. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk. püspök.

6786—1936. III. KÖRRENDELET. *Valamennyi Nt. Lelkész Urnak.* Az »Igazság és Élet« folyóirat szerkesztője dr Vasady Béla debreceni theologiai tanár ur közölte velem, hogy ezen munkának behozatali engedélyét az 1937. évre megszerezte és így azok számait 1937. év január havától kezdve továbbra is küldeni tudja mindazok címére, akik azt a f. évben hivatalom útján megrendelték. Ujabb előfizetőket is elfogad és ennél fogva felhívom mindazokat, akik ezen folyóiratra még előfizetni kívánnak, hogy azt hivatalomhoz mielőbb jelentsék be azzal, hogy az előfizetési díjat esedékes államsegélyeik terhére kívánják áthárítani. Közli velem egyben azt is, hogy ha valaki az 1937. évi megrendelésen túl az 1936-ban megjelent füzetekre is igényt tart, úgy azokat a készlet kifogyásáig rendelkezésre bocsátja azzal a feltétellel, ha hivatalom útján államsegélye terhére igényli.

Ezen tartalmas és egyházi szempontból eléggé nem becsülhető folyóirat megrendelését a magam részéről is melegen ajánlom Lelkésztestvéreim figyelmébe. Oradea, 1936 december 30. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk. püspök.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Jud. Bihor

Urvind

ROMANIA

25 bani Posta

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

Egyházkerületünk kiadásában

MEGJELENT

és 1936. évi szeptember 1-től kezdődőleg kapható a

kisbetűs hangjegyes

énekeskönyv

Ára elsőrendű vászonkötésben

Lei 60.—

Lelkészi hivatalok megrendeléseit a szokott módon 3 havi hiteltelre és 10 drb. egyszerre való megrendelésénél **tíz százalék** engedménnyel intézi el az egyházkerületi tankönyvraktár.

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Tulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, STRADA DR. LAZAR AUREL 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületben

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, műveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbözőbb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, meghívókat a legcsinosabb kivitelben és jutányos áron.

Nyomatott a Kálvin-nyomdában Oradea.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Pietr. Craiului Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye.

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN Felelős szerkesztő: KOVACS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	OO	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	OO	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.	OO	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	OO	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Az egyházfegyelem gyakorlásának megkezdése.

Az egyházfegyelmi szabályrendelet január 1. óta érvényben van. Most következik az életbeléptetés, vagyis az egyházfegyelem gyakorlása.

A végrehajtási utasítás és főképp Püspökünknek sziveket megragadó, komoly, atyai szózata után az ügy fontosságáról és komolyságáról alig lehet többet mondani. Nem is törekszem erre, de úgy érzem, hogy gyakorlati szempontból még hozzá kell tennem egyet mást, éppen nekem, kit Isten e munka megszerkesztésében eszközül használt. Mindenekelőtt óva intek mindenkit, afelől, hogy vérmes reményeket tápláljon arranézve, mintha a fegyelemmel egy csapásra minden bajt orvosolni lehetne és vele egyszerre megújhodna Anyaszentegyházunk. Így gondolkozni nemcsak óriási tévedés, de leki-csinylő könnyelműség volna éppen az egyházfegyelem felől. Leki-csinylő, mert könnyelmű megítélése lenne a fegyelemnek. A polgári törvény sem szüntet meg minden bünt s a beteg sem egyszerre gyógyul meg az orvosságtól. Tehát nem ringatjuk magunkat abban a reményben, hogy a fegyelem legkomolyabb gyakorlásával minden bünt ki tudunk irtani és minden tévelygőt helyes utra vezetni egyházunkban.

De nem is szabad arra törekednünk, hogy mindenkit egyszerre megfegyelmezzünk. Isten őrizzen meg minden lelkipásztort és minden presbiteriumot, de minden egyházközséget is attól, hogy most egy csapásra elővegyen mindenkit, aki egyik vagy másik paragrafusba beleütközött és vele szemben a szabályrendeletet alkalmazza. Még inkább őrizzen meg attól minden lelkipásztort, hogy olyanokkal szemben vegye alkalmazásba, akikkel szemben a gyanúak még látszata is lehet, hogy az eljárás személyes ellenszenv, ellentét, vagy éppen bosszu megnyilvánulása. Nem önmagáért, mert ottól a

gyanutól sohasem lehetünk egészen mentesek, hanem azért, mert vele a fegyelmezés komolyságát, sőt magának az Isten igéjének fegyelmező erejét és szentségét veszélyeztetnék, valósággal kompromittálnák.

Gyülekezeteinket ma a fegyelmezés gyakorlása tekintetében három csoportba oszthatjuk.

A legkönnyebb azoknak a gyülekezeteknek s természetesen presbitériumoknak és lelkipásztoroknak a helyzete, melyekben eddig is gyakorolták a fegyelmet. Vagy nem vesztett ki egészen, vagy az idő és a Lélek kényszere következtében visszaállították és az nem volt szigorubb, mint a kerület szabályrendelete. Itt minden zökkenő nélkül folyik tovább a fegyelmezés, legfeljebb a szabályrendelet értelmében esetleg kiterjesztőbb hatállyal az egyházi élet több viszonyára alkalmazva. Ezek az eddigi gyakorlatra nézve biztos támpontot nyernek a szabályrendeletben, amit eddig nélkülözni voltak kénytelenek. Az ilyen gyülekezetek mindig példaként állottak előttünk az egyházfegyelem visszaállításáért folytatott küzdelemben és csupán ezekért a gyülekezetekért is meg kellett volna alkotni a szabályrendeletet.

Gyülekezeteink második csoportjába azok tartoznak, melyekben a szabályrendeleten tulmenőleg gyakorolták a fegyelmet. Ezekben a multa visszatérni nem kell, bolygatni nem tanácsos. A szabályrendelet mostantól fogva van érvényben, de most már csak ezt szabad érvényesíteni és semmi mást. Lehet, hogy a kétféle: a multbeli és ezutáni fegyelmezés zökkenést okoz, de kellő tapintattal könnyen át lehet rajta vezetni a gyülekezetet.

Harmadik csoportba azok a gyülekezetek tartoznak, amelyekben a fegyelmezést az utóbbi évtizedekben, sőt talán évszázadban sem gyakorolták. Ezek ismét két csoportra oszthatók. Az egyik, amelyekben az előkészítés munkáját már elvégezték, másik, melyekben ez még nem történt meg. Azt hiszem nem csalódom, amikor azt állapítom meg, hogy egyházaink nagyobb része ebbe a csoportba tartozik. Éppen azért először ezekkel foglalkozom. Legelső teendő pótolni azt, amit eddig nem tehettek meg: előkészíteni lelkileg a gyülekezetet az egyházfegyelem gyakorlására. Ez az előkészítés már maga gyakorlása a fegyelemnek. Nem egyes esetekben, hanem általánosságban, minden hívővel szemben. A fegyelmezés nem más, mint Isten Igéjének uralomrajuttatása, uralmának biztosítása, vagy legalább elősegítése. Az előkészítés sokakra nézve ugyanaz, mint a bűnbánati hét megtartása az urvacsorára nézve. Egyik intelligens hívem találóan jegyezte meg, hogy a szabályrendelet megalkotása, megléte — az egyes esetekben való gyakorlása nélkül, vagy azt

megelőzően — már magában véve fegyelmező erővel bir. Teljesen igaza van, mint ahogy igaz az, hogy a polgári törvény nemcsak az ellene vétőket fegyelmezi, hanem az egész társadalmat és minden tagját.

Az a tény, hogy a szabályrendelet jan. 1 óta érvényben van, nem azt jelenti, hogy most már *azonnal* és *mindenkivel* szemben alkalmazni kell. Nem azt jelenti, hogy most már egyszerre hozzá kell fognunk a gyülekezet megfegyelmezéséhez. Nem jelenti ezt ott sem, ahol az előkészítés munkáját már lelkiismeretesen elvégezték. Az ilyen módon gyakorolt egyházi fegyelem könnyen az ellenkezőjét idézné elő a várt eredménynek.

Még kevésbé szabad ezt tenni, ahol az előkészítés munkája nem fejeződött be, vagy meg sem kezdődött. Sőt ennél kevesebbet sem szabad tenni. *Semmilyen, a legenyhébb alakjában sem szabad megkezdeni addig, míg arra a lelkeket, az egész gyülekezetet, minden rétegében elő nem készítettük.* Mindenesetre helyes és szükséges lett volna az előkészítést már akkorra elvégezni, de amennyiben nem történhetett meg, most már haladéktalanul meg kell tenni. Ma már, mikor a szabályrendelet, sőt a végrehajtási utasítás szövege is megjelent, sokkal könnyebb ezt elvégezni. Az előkészítés alkalmaira, sőt — az előadások tárgyaiban — bizonyos mértékben módszerére, menetére is rámutat a végrehajtási utasítás bevezetése, de szükséges még néhány szempontot kihangsúlyoznunk.

Az előkészítésben a döntő szó ne a mienk, ne emberi szó legyen, hanem Istené, az ő igéje. Első sorban úgy, ahogy a szentírásban előttünk áll, mint az Ur Jézus szavaiban, valamint különösen Pál apostol intésében hangzik hozzánk. Aztán ahogy a hitvallásokban kifejezést nyert, majd egyházunk történelmének tanúsága szerint őseink egyházában valósággal életté változott. Mindebből azt kell feltüntetnünk, hogy az egyházfegyelem nem emberi akarás, hanem Isten igéjének követelménye volt a múltban és az ma is. Őseink alávetették magukat az ige parancsának akkor is, mikor másokat fegyelmeztek, akkor is, mikor rájuk nehezedett az ige fegyelme és megtartó erő lett számukra.

Az előkészítés munkájában segítségünkre jön a múlt, melynek emléke még ott él idősebb hiveink tudatában. Még sokan emlékeznek a szégyenpadra, melyeknek magyarázatát esetleg csak szüléktől hallották, vagy a fegyelem gyakorlásának nem ilyen világi, hanem az Isten igéjével megegyező módjaira. De emlékeznek ezeknek az áldásaira is, melyek ebből a gyülekezet életére származtak s így könnyebb feltüntetni az eszményt, mely felé az egyházfegyelemmel törekednünk kell. Az előkészítéssel arra kell törekednünk, hogy a

gyülekezet maga érezze még a fegyelem bevezetésének szükségességét, hogy így ez még távolról se tűnhessék fel a lelkipásztor ügyének, hanem a gyülekezet saját ügye, szükséglete legyen.

Ha az előkészítés munkáját elvégeztük és lelkiismeretesen végeztük el, akkor kezdhetjük el a fegyelmezést. Sőt a szoros értelemben vett fegyelmezést még akkor sem. A hivatalos fegyelmezés előtt pásztori intéssel, szeretetből fakadó figyelmeztetéssel igyekezzünk megéreztetni a tévelygőkkel, hogy nem büntetni akarjuk, hanem javítani és megmenteni, azért javuljon meg, hogy elkerülhesse a fegyelmezés legenyhébb alakját is.

Hogy mely bünökön kezdje el a fegyelmezés gyakorlását? erre a kérdésre határozott utasítást adni nem lehet, de feleletet ad rá Isten, aki az életben vezet bennünket és elénk adja azokat, akiket meg kell mérnünk az ő igéjével. Minden gyülekezetben más és más az a bün, ami miatt a fegyelem eszközével élni kell. Mindenesetre azokat a legnyilvánvalóbb bünöket, legbotránkoztatóbb eseteket vegye elő a presbiterium, melyek abban a gyülekezetben a legkirivóbban ellenkeznek az igazi keresztyén étellel. Ilyenek a vadházasság, a paráznság, a különben templomos gyülekezetben a vasárnap megszenteltségletelítése, vagy egyes szülők részéről gyermekeik konfirmációjának elhanyagolása stb. Aztán előjönnek az alkalmoszerű egyes esetek, mint pl. házasság alkalmával reverzális adás, netalán gyermekek meg nem keresztelése, később esketési szertartás mellözése.

Minden gyülekezetben szinte más és más a kirivóbb bün, amely miatt legelőször kell gyakorolni a fegyelmet. Csak az a fontos, hogy — miután a kellő előkészítés megtörtént, — minden gyülekezet gyakorolja. Mert mindig abból származik — különösen egymáshoz közel levő gyülekezetekben — a lelkipásztor legtöbb kellemtelensége, ha az egyik gyülekezet bevezet és végrehajt valami újítást, a másik pedig tudomást sem vesz róla. Ebben a tekintetben — legalább általánosságban és elvileg — feltétlenül egyöntetűen kell mindenkinek eljárni.

Két dolgot kell még kihangsúlyozni. Egyik az, hogy úgy az előkészítés, mint a pásztori intés és fegyelmeztetés, valamint a tényleges fegyelmezési eljárás alkalmával arra törekedjünk, hogy akivel szemben a fegyelmet gyakorolni vagyunk kénytelenek, azokon és azoknak segíteni akarunk és nem kárhoztatni. Segítségére akarunk lenni pl. egy ifjunak, vagy leánynak, amikor leendő gyermekei válásáért kell harcolni és magában nincs elég ereje s általában segítségére akarunk lenni a bünnel való nagy és örökös küzdelmében még akkor is, mikor ő maga nem is akar ellene küzdeni. És mert

a fegyelmezés segítése, azért sohasem lehet sem a lelkipásztor, sem a presbiterium részéről hatalmaskodás, zsarnokoskodás. Vagyis a fegyelmezés nem lehet a hatalom fitogtatásának eszköze.

A másik dolog pedig amire készen kell lennünk az, hogy bármennyire szeretettel és Isten ígéje szerint gyakoroljuk is a fegyelmet, mindig első sorban reánk fog lelkipásztorokra — hárulni minden ódium. De ne felejtsük el, hogy e miatt rendszerint megkapjuk a legteljesebb elégtételt. Viszont érjen bármennyi szidalom és károztatás, előle kitérni, a saját kényelmünk szempontjából sohasem szabad. Mert hozzánk is hangzik Isten Ezékielhez intézett szózata: »Embernek fia! őrállóul adtalak téged Izrael házának, hogy ha szót hallasz számból, intsd meg őket az én nevemben. Ha te őt meg nem inted, az a gonosztevő az ő vétke miatt hal meg, de vérét a te kezedből kívánom meg. De ha te megintetted a hihetlent és ő meg nem tért: . . . ő az ő vétke miatt meghal, de te megmentetted a te lelkedet.« (Ezék. 3: 17—19.)

Debreczeni István.

Egy életrevaló javaslat.

Lapunk hasábjain volt már róla szó, hogy Gönczy Sándor mérnök, egyházmegyei aljegyző az eriului-i lelkészértekezleten egy »népünk gazdasági megszervezése tárgyában távol horizontokon sugaras fényt vető elgondolás«-t terjesztett elő. Ez az előterjesztés elhangzott az eriului-i ref. tanítóegyesület értekezlete előtt is és méltó ez az »elgondolás« arra, hogy szélesebb körben is hangot adjunk neki.

Az elgondolás lényege az, hogy egyházunk, intézményeink, charitativ célkitűzéseink napról-napra gyöngülnek, mert maga a tartály, mely mindezeket élteni: népünk gazdasági ereje — folyton hanyatlik és ha valamilyen formában meg nem erősítjük ezt a tápláló és éltető erőt: népünk gazdasági erejét — menthetetlenül az elpusztulás karjaiba roskadunk bele.

Előadó népünk gazdasági erejének a megerősödését a helyi viszonyoknak legjobban megfelelő termelvénynek — irányított módszerek mellett — egységes, tehát nagytömegű, kollektív termelésben látja. Megkapó példákat hoz fel ennek igazolására, a többek között a kecskeméti barackot, ujabban a spenótot és sóskát, amelyek kollektív előállításuknál fogva külföldi piacokat szereztek maguknak és ugyyszólván hasznavehetetlen területeket meseszámba menő kincsforásokká tettek.

A gazdasági krízis által kikezdett Eriului talpraállítását előadó

pl. az egységes fajtájú szőlő és gyümölcs egyöntetű és nagymennyiségű termelésében látja.

Megjegyzem, hogy a gyümölcsstermelés terjesztésének és megkedveltetésének az eszméje elég régi keletű. Emlékszünk pl. azokra az intézkedésekre, amelyeket a magyar kormány a háboru előtt ennek az érdekében bevezetett. És az eredmény?! — az hogy pl. az Eriului városainak a piacain csak akkor lehet vásárolni gyümölcsöt, ha nagy költséggel, messze vidékről ide szállítanak.

Hogy mi ennek az oka, ne kutassuk. Szögezzük le, hogy ma az Eriului-on még különböző fajtájú gyümölcsöt se igen termelnek, holott ez a vidék igen alkalmas egyes gyümölcsfajták megtermesztésére.

Igen eredeti az a módszer, melyet előadó a gyümölcsstermelés meghonosítása érdekében ajánl.

— Ugy szoktak valamit megvalósítani, — mondja — hogy egyesületekbe tömörülnek az emberek, tagokat gyűjtenek tagsági díjakat szednek s miután nem gyűlt össze elegendő tag, főként pedig pénz: az egyesület születési hibákban öröklétre szenderül.

— Ne azon kezdjük, hogy kérjünk, hanem azon, hogy adjunk. — mondja mély meggyőződéssel előadó — Gyűjtsük össze azokat a lelkes embereket, akik nem sajnálnak a közért egy kevés fáradságot és kérjük meg őket, hogy kertjük valamelyik szegletében szórjanak egy-egy virágos-ágynyi vad magot és kikelés után osszák szét azzal, hogy az ajándékozott a megjelölt nemes fajtaival tartozik ajándékcsemetétjét beoltani.

Megjegyzem itt, hogy a valea lui mihai-i ref. tanítói kör elhatározta, hogy a fenti kezdeményezést magáévá téve, az oltóanyagot beszerzi az iskola és az iskolás gyermekeket nemesítésre megtanítva, kívánatra a nemesítést is elvégezteti.

Az eszme megszületett, testbe öltöztetése a papokra és a tanítókra vár. Nincsen olyan vidék, amelynek ne volna egy adottsága, amelyet a fenti módon kincsforrássá ne lehetne átalakítani. Ha a spenótnak és a sóskának lehetett világpiacot teremteni, más növényeknek egységes, kollektív termelésével hogyan lehetne ezt megvalósítani.

Körülöttünk kiaknázatlanul még kiszámíthatatlan adottságok vannak. Ezeket kiaknázatlanul hagyni ma nem könnyelműség hanem bűn, mert ha kiapad az a bizonyos tartály: népünk gazdasági ereje, melyből életünket tápláljuk, az örök ényészet karjaiba hullanak intézményeink.

Tudomásom szerint megindult az az akció, amely hivatva van belmissziós tevékenységünk anyagát kidolgozni. Ismételten hang-

sulyozni kívánom. hogy ebből az anyagból népünk erkölcsi és szellemi nevelése mellett gazdasági nevelése és irányítása ki ne maradjon, mert egyházunk fennmaradását, csak a fenti és ehhez hasonló elgondolások testet öltése mellett remélhetni.

Tóth Zsigmond.

Hozzászólás

az „Énektanításunk a református egységnevelés szolgálatában“ c. közleményre.

Örömmel olvastam e lap múlt év nov. 10-iki számában Kilin Sándor testvérünk fenti cím alatt megjelent cikkét és arra — mint belső kényszerítésre — szinte kötelességemnek tartom a hozzászólást. Teszem ezt annyival is inkább, mivel cikkiró ur egyenesen kéri is ezt az érdeklődőktől és érdekeltektől; meg aztán jó is lesz e kérdéssel egyszer már bővebben foglalkozni, hiszen az énektanítás — különösen pedig a több szólamu énektanítás — ügye eléggé elhanyagolt területe az egyházunkban végzendő munkánk programjának.

Elsősorban is le kell szögezmem, hogy valóban itt is egységre van szükség! Tervszerűen végzett komoly munkának — ha különösebb nehézség és akadály nincs — e téren igen-igen szép eredményei mutatkozhatnak egyetemes egyházi életünkben. Miért ne lehetne megvalósítani azt, amit több külföldi református közösség már régen megvalósított: a több szólamu gyülekezeti éneklést?!... Igaz, mi anyagilag nem versenyezhetünk külföldi hittestvéreinkkel és a négyszólamu énekeskönyv (mint pl. az amerikai magyar reformátusoknál) a távoli jövő álma; mégis — merem állítani — e téren, ha akarunk tenni valamit, nem lesz eredménytelen. Mert *szellemileg versenyképesek vagyunk*, hiszen népünk zenei készsége az egész világon közismert! Ismerve népünk ez irányu jóakaratu hajlandóságát és zenei adottságát, nem lesz eredménytelen fáradozásunk. Az a tény, hogy még sok idő kell, amíg legalább kétszólamu gyülekezeti éneklésig eljutunk; de érdemes ezért időt és fáradságot áldozni, mivel ez által magyar református népünknek óriási szolgálatot teszünk, amellyel — majd idővel — a külföldi nagy kultur-népek előtt is méltón eldicsekedhet.

Miután azonban minden ideális elgondolásnak árnyoldala is van, engedtessek meg nekem, hogy szerény megjegyzéseimet ez irányban is tisztelettel megtegyem.

Az egyik ilyen elhomályosító körülmény — szerintem — az énektanításra kiszabott idő rövideje. Akkor, amikor felekezeti

iskoláink tanítói az óriási tananyag elvégzésével — sokszor szinte erejükön felül — küzdenek és, amikor állami iskolába járó gyermekeink részére énekórát a legtöbb helyen nem adnak — vagy ha adnak is, az a gátló körülmények folytán csaknem a semmivel egyenlő, — kérdem én: lehet-e szó több szólamu énektanításról?!... Hiszen örülünk — és itt magam is beleértem, akinek e téren szomorú, sérelmes tapasztalataim vannak — ha egyedül a vezérszólamot tudjuk megtanítani. — Jó lenne az énektanítási tantervet — előzetes megvitatás után — megváltoztatni, realisabbá tenni! Külön tantervre lenne szükség — véleményem szerint — az *elemi iskolai* énektanításhoz és külön az egyes *belmissziói alakulatokban* végzendő énektanításhoz.

Az egységes letét szerinti tanítást elsőrendű szükségességnek tartom, mert a kivánt cél csakis így érhető el! A letétek a leg-egyszerűbbek és a kísérő szólamok dallamosak, könnyen megtanulhatók kell, hogy legyenek. Általában — mivel itt speciális zenei kérdésekről van szó — ki kellene kérni nagynevű, ország határon is túl ismerős zeneművészeink szakvéleményét. (Hála Istennek, egyházkerületünk szép számmal rendelkezik ilyen zenei kiválóságokkal!!) Természetes, hogy számolni kell a lehetőségekkel és a pedagógiai szempontok szem előtt tartásával. Ami pedig a letétek közzétételét, sokszorosítását illeti, arra nézve az az irányadó, hogy megfelelő jó kiállításban és mégsem drága áron adassék ki. Beszerzése minden egyházközség részére kötelezőleg mondassék ki!

A felvetett gondolat méltó a tovább füzésre és sajnálatos megszégyenítő lenne, ha egyszerűen átsiklanánk e tárgy felett. Jó és üdvös dolog ha egyházkerületünk minden érdekelt hivatalosa komolyan felfigyelnek e kezdeményezésére és ha illusztris zeneművészeink n. b. véleményüket hallatnák e tárgyban!

Sánmiclăuş.

Véry Imre,
ref. organista-kántor.

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Fráter Emil földbirtokos, volt fősolgabíró és országgyűlési képviselő, a salontai egyházközség főgondnoka és a salontai egyházmegye gondnoka dec. 18-án, életének 61-ik évében, két heti súlyos betegség után visszaadta nemes lelkét Teremtőjének. Temetése dec. 20-án volt az egyház, a város társadalma s a vidék óriási részvéte mellett, a kerületi elnökség és több egyhm. gondnok jelenlétében. Dohi Árpád helyi lelkész háznál tartott imádsága után a templomban Arдай Aladár esperes hirdette a vigasztalás ígését, míg

a sírnál Szücs Antal boiu-i lelkész, dr Balogh Ernő az egyhm. nevében, Markovits Manó a Magyar Párt nevében — mondtak búcsúbeszédet. Felesége, fia és leánya, édesanyja és kiterjedt rokonsága gyászolja. De gyászolja az egész egyház és egyházmegye, melynek gondnoki székében nemcsak a diszt, a kitüntetést, hanem a gondot és a munkát is vállalta és szívvvel, lélelelkel szolgálva és tiszteletreméltó, példát adó áldozatkészséggel végezte. Vele az igazi református magyar ur, egyházunk egyik erős oszlopa dőlt ki sorainkból. — Szeretteinek adja az Úr vigasztaló kegyelmét és mindnyájunk veszteségét kipótoló gazdagságát.

Borbély Sándor ciocaia-i lelkipásztor, életének 44-ik évében megtért Urához. Egy rövid mondat, egy kicsike hir és mégis mennyi veszteség és fájdalom van mögötte. Tett-erejének és munkakészségének teljében, élete deledőjén rohanta meg az alattomos, gyilkos kór, amely két hónapi rettenetes küzdelem után győzött a test felett. De nem, egy percig se a lélek felett. Az erős és lebirhatatlan maradt az utolsó percig. Még az utolsó napon is dolgozott. Hite, kötelességtudása s az Ur ügyéért égő szerelme oda ültették az iróasztal mellé, noha homlokát már a halálverejték gyöngyei koronázták. Pár éve csak, hogy a ciocaia-i gyülekezetben munkálkodott — azelőtt a dindeşt-i gyülekezetben szolgált, hova a sálaji egyházmegyéből jött át — de e rövid idő alatt is virágzó és gyümölcsöző életet teremtett rendkívül aktiv belmissziós tevékenységével. De fáradhatatlan volt minden téren, jelentős szerepet vitt az egyházmegyében is, amellet hogy a mindennapi kenyérért verejtékes, nehéz munkát végzett. Hajtócső volt benne a hit és szeretet. Hit a Krisztusban, egyháza, népe jövőjében és szerelme övéiért: családjáért, lelkésztestvéreiért, hiveiért. S mind ennek hirtelen vége lett. Özvegy és három árva, testvérek és barátok siratják, fájlalják elmulását s azt a sok áldást, amely általa jött volna az Isten kezéből. Hisszük, hogy a hű szolga immár többre bizatott, az utána fájó sziveknek pedig Istenünk szentlelke hozzon gyógyulást, vigasztalást.

Szabó Lajosné szül. Takács Mária ciavoşi helyettes lelkész felesége, életének 43-ik évében, hosszú, kinos szenvedés után 1936 december 29-én elhunyt. Munkás életü papné volt, ki mindig önfeláldozón állott férje mellett. Hosszu szenvedését megadással viselte.

Az Ur adjon a vesztes sziveknek enyhületet a viszontlátás hitében.

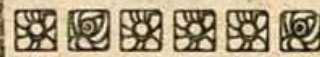
IRODALOM

A Református Jövő-ből teljes 1936-os évfolyamok, tartós kötésben a lelkészi hivatalok, férfi- vagy nőszövetségek bibliakörök és más belmissziói alakulatok rendelkezésére állanak korlátolt számban, Lei 45.— kötési díj előzetes beküldése mellett. Egy-egy intézménynek csak 1 drb küldhető. Az évfolyamok csak az illető intézmények könyvtárában helyezhetők el, tehát magán egyéneknek át nem engedhetők. A kéréseket a püspöki hivatalba kell beküldeni, s ott azokat a kötési díjak beérkezésének sorrendjében intézi el a Ref. Jövő kiadóhivatala.

HIREK

Az ardeal-i egyházkerület közgyűlése január 30-án délelőtt 10 órakor lesz. Ezen történik meg Vásárhelyi János püspök felszentelése, utána pedig az ifju lelkészek felszentelése fog végbemenni. A választások között legfontosabb a lelkészi főjegyző megválasztása.

Lelkészbeiktatások az ardeal-i kerületben. A Vásárhelyi János püspökké választásával megüresedett cluj-i lelkészi állásra Kádár Géza zälää-i lelkészt advent utolsó vasárnapján iktatta be elődje. A Biró András elhunytával megüresedett Targu-Mureş-i lelkészi állásba január 3-án iktatta be Adorján Gábor diciosánmartin-i lelkészt Farkas József esperes.

Felhívás a Szikszay-féle Keresztyéni tanítások tárgyában. Iratterjesztésünk felhívással fordult az összes egyházközségekhez, hogy jelentsék, hány példányt igényelnek hiveink ezen ósrégi imádságos könyvünk új kiadásából. A felhívásra eddig csak 70 egyházközség válaszolt, s így iratter-

jesztési bizottságunk nem tud kellőképpen tájékozódni a kinyomandó példányok számáról. Felkéri tehát iratterjesztési bizottságunk mindazon lelkészi hivatalokat, amelyek a fentemlített felhívásra még nem válaszoltak, hogy azonnal küldjék be jelentésüket, hogy a Szikszay-féle Keresztyéni tanításokból hiveik körében hány példány helyezhető el. A jelentések legkésőbb január 31-ig a püspöki hivatalba küldendők.

A Lelkészegyesület újfelelős szerkesztője dr Vasady Béla egyetemi tanár lett. A lap ujévi száma már az ő szerkesztésében átszervezve jelent meg. Különben most lépett a 30-ik évfolyamába.

A kárpátaljai egyházkerület legutóbbi, nemrég tartott közgyűlésén nagy megütközést keltett a tanügyi előadó jelentésében az a szomorú tény, hogy a tanügyi állami kormányzat nem tanúsít kellő megértést az államsegélyek folyósításánál s a szlovenszkói szokásoktól eltérően a szegény Kárpátalján épen

négyszer annyi helyi javadalom biztosítását követeli meg az iskolafenntartótól, ami az iskolák létét és továbbfejlesztését nehezíti meg, sőt teszi lehetetlenné. A kérdésben az elnökség az illetékes állami hatóságoknál kérni fogja ennek orvoslását.

A debreceni kollégium 400 éves évfordulója alkalmából létesítendő alkotások költségeihez a város egyhangulag 250.000 P. hozzájárulást szavazott meg. Ezzel Debrecen városa háláját juttatta kifejezésre a kollégium iránt, mely nélkül Debrecen szürke kis mezőváros maradt volna.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

210—1937-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli nyilvánossági jog nélkül működő elemi iskolának.* Tudomásvétel és mihez tartás végett közlöm egyházkerületi közgyűlésünk 1936—54-b. határozatát: »Egyházkerületi közgyűlésünk utasítja a nyilvánossági joguktól megfosztott iskolákat, hogy a törvényes határidőben, január hóban, tekintet nélkül eddigi elintézetlen kérvényeikre, a nyilvánossági jogért újból folyamodjanak, igazolva, hogy mindazon kifogásolt hiányokat pótolják, amelyeknek alapján mostanáig a nyilvánossági jog megadását megtagadták.« A nyilvánossági jog nélkül működő iskolák a következők: Biharea, Cetariu, Cherechiu, Negru, Niuved, Niuved-Chiuchiu, Paleu, Sännicolaul de Munte, Santaul-Mic, Sântion, Şișterea, Târguşor, Urvind, Vaida, Uileccul de Munte, Ghirişa, Berindani, Pelişor, Dara, Băbeşti, Beiuş, Uileacul de Beiuş, Livada. Ha valamelyik iskola a nyilvánossági jogot megvonó miniszteri rendeletet megkapta és a fenti névjegyzékben nincs benne, azonnal jelentse, a miniszteri rendelet másolatának beküldésével. A folyamodvány szövege a következő:

»Domnule Ministru, Pe baza art. 63 și 64 L. I. Part. am onoare a vă ruga cu toate stămi să binevoiți a acorda școalei prim. ref. din..... (a helység neve) dreptul de publicitate.

Școala are autorizația fără drept de publicitate pe baza ord. Dvs. No..... (az iskola autorizációs rendeletének száma)

Vă rugăm să binevoiți a dispune cercetarea la fața locului și pe baza rezultatului a acorda dreptul de publicitate cerut. (Dátum) Președintele comitetului școlar. (8+1 bélyeg).

Elvárom, hogy az iskola érdekében a kérvényt úgy küldjék be, hogy az legkésőbb folyó hó 25-ig a püspöki hivatalba beérkezzék. Mellékelendők: 1. A miniszteri autorizáció másolata. 2. Tervrajz, rajta kivonat a látogatási jegyzőkönyvekből, annak igazolására, hogy a tantermek megfelelőek. 3. A tanszerek jegyzéke. 4. A tanítók miniszteri autorizációja. 5. Nyilatkozat, hogy az iskola programja azonos az államiakéval, pótolva azt a magyar nyelvű tárgyakkal. 6. Jegyzőkönyvi kivonat a Szak. 89. fej. f. pontjában foglaltak igazolására. 7. Nyilatkozat a g. pont értelmében.

Oradea, 1937 január 11. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Jud. Bihor

Urvind

Romania

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadhatók el.

Egyházkerületünk kiadásában

MEGJELENT

és 1936. évi szeptember 1-től kezdődőleg kapható a

kisbetűs hangjegyes

énekeskönyv

Ára elsőrendű vászonkötésben

Lel 60.—

Lelkészi hivatalok megrendeléseit a szokott módon 3 havi hiteltre és 10 drb. egyszerre való megrendelésénél **tíz százalék** engedménnyel intézi el az egyházkerületi tankönyvraktár.

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Tulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, STRADA Dr. LAZAR AUREL 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületben

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, műveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbélebb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, meghívókat a legcsinosabb kivitelben és jutányos áron.

Nyomatott a Kálvin-nyomdában Oradea.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Pietr. Craiului Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye.

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	OO	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	OO	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Sírada Petru Maior 1.	OO	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	OO	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Lelki vitaminok.

Közbeszéd tárgya ma a vitamin. Minden tanult ember ismeri azt már. Ámde csak a nevét, mert lényegében még nem ismeri senki sem. Hivatalos definíciója ezideig így hangzik: »A vitaminok olyan ismeretlen összetételű szubsztanciák, amik minuciózus mennyiségekben vannak meg bizonyos élelmiszerekben. A napi élelemből való hiányuk halálosan beteg állapotot idéz elő.«

Két dolog világlik ki ebből a meghatározásból. Az egyik az, hogy a vitamin elengedhetetlenül szükséges alkotó része napi ételmünknek. Nélküle az emberi organizmus súlyosan megbetegednék. A másik az, hogy még maguk a kémikusok sem tudják, micsoda lényegében az a vitamin. Csupán csak a fizikai szervezetre gyakorolt hatásaiából észlelhető az.

Végtelenül parányi mennyiségekben van az meg az egyes ételekben. Talán éppen azért nem tudták azt olyan sokáig felfedezni. Meg azért is, mert makacsul ellentáll minden olyanféle kísérletnek, amelyik azt a többi tápanyagtól izolálni próbálta. Mégis elengedhetetlen alkotó eleme az a mi mindennapi kenyerünknek. Nélküle nincsen testi egészség. Szabályos fejlődés, arányosság, szépség a vitaminok hatásának az eredménye.

Azonban egy test sem élhetne csupa vitaminon. Más tápszerek is szükségesek ahhoz. Szénhidrát, fehérje, zsírok. Viszont vitaminok nélkül ezek a tápszerek semmit sem érnének. Más szóval, összes napi tápszereink vegyi alkatrészei elégtelenek volnának a test naponkénti táplálására. Csak akkor elégségesek, hogyha parányi vitamin részecskéket tartalmaznak azok.

*

Már Henry Drummond észrevette volt, hogy mennyire érvényesül »a természeti törvény a szellemi világban.« A modern tudomány ezt oda módosította, hogy »a természeti világ a szellemi világ

ruházata.« Ezért van a kettő között olyan erős analogia, parabola, metafora. Más szóval, a nagy Természet jelenségei megbízható kommentárjai a lelki világnak. A lélek ugyanis szerves összekötetésben van a külső világgal.

Ezért beszélhetünk lelki vitaminokról. Jézus maga is azt cselekedte, amikor magát az „Élet kenyerének“ a „Világ világosságának“ nevezte. Igazolva érezte magát, amikor példabeszédekben tanított.

*

Ahogy a mi mindennapi élelmünkben parányi mennyiségekben elrejtett olyan anyagok vannak, amik nélkül a test nem lehet egészséges, úgy vannak lelki vitaminok a szellemi táplálékokban is, amik elengedhetetlenül szükségesek a lélek egészségéhez és épségéhez. Mindig táplálkoztunk lelkiképen velek, noha nem tudtunk róluk idáig semmit sem.

Mik lehetnek ezek a lelki vitaminok?

Pál apostol a korinthusi első levél 13-ik részében szerencsés kézzel izolálta és megrögzítette őket. Valamennyi lelki eledel hiábavaló ezek nélkül, — mondja mély meggyőződéssel róluk.

A lélek egészségét, — nyugalmát, megelégedését, boldogságát maga a tudomány nem képes fenntartani. Az emberi léleknek Istene iránti magatartása az a hatalmas rejtett életerő, amely annak egészségét fenntartani képes. Ezt a vitamint Pál apostol *hit*-nek nevezi.

Távol legyen tőlünk, hogy a tudományt lekicsinyeljük ilyen tudományos korban. Az emberi elme gazdag szellemi táplálékról gondoskodott a lélek számára. Ámde az egész gigászi épülete a tudásnak a hitre van alapítva.

Minden tudományos vívmány mögött a hit volt az inspiráló, a lelkesítő erő. Ez az a rejtett vitamin, amelyik a tudós kutatót a szükséges energiával ellátja. Igazolja ezt a Newton, meg a Kolumbus esete.

Minden tudás szívében ott lappang ez a vitamin, a hit. Lehetetlen ezt is definiálni, de éppen úgy megvan az minden okoskodás lelkében; akár csak a világosság a szem látásában.

Elég belőle egy mustármagnyi, hogy csodákat műveljen, akár csak a fizikai vitaminokból.

Másik két lelki vitamin még Pál apostol szerint: a reménység és a szeretet.

Ezekről azonban majd máskor beszélünk.

Bokor Sándor.

Az Ur ítél. Megjelent kéziratban *dr Szabó Lajos* oradeai lelkésznek: »Az Ur ítél« c. anyáknapi vallásos tárgyú színműve. Megrendelések előjegyzését március 1-ig kéri a szerző. Amennyiben megfelelő előfizető lesz, úgy a szerző ez újabb színművet is, a Kálvin-nyomda készítésében adja ki. A mű ára 100 Lei, mely összeget diplomépitési alapra fordítja a szerző. (Cim: Oradea, Cal. I. Maniu 6.)

Egyházfegyelmi esetek.

Az egyházfegyelmi szabályrendelet életbeléptetése alkalmából néhány egyházfegyelmezési esetet sorolunk fel. Elsősorban Genf multjából, Kálvin korából.

Ez az elv, amely a kálvini reformációnak egyik kitünő jellemzője, hogy t. i. a vallásnak az egyetemes életet gyökeresen át kell hatnia, önként hozta magával annak szükségét, hogy szigorú szabályok alá szorított mind az egyénnek, mind a tömegnek zabolátlanlansága.

Genfben az egyházfegyelem nemcsak papiroson állott, hanem gyakorlatilag is szigorúan keresztül vitetett.

Egykor egy főrangú ifju ur az istentisztelet ideje alatt az utcán lovagolt s midőn kérdezték tőle, hogy miért nincs templomban, így felelt: »vajjon lenne-e ott hely magam és lovam számára?« Emiatt a templomban az egész közönség előtt térdén állva kellett bocsánatot kérnie.

Egy másik három hónapra számkivettetett, mert egy számár ordítására így szólt: »Ejnye, milyen szép zsoltárt énekelt ez!«

Egy előkelő családbeli hölgy saját szülei által megkorbácsolatott, mert a templomban a zsoltár ének után egy világi dalt énekelt.

Egy ifju vőlegény azért szenvedett erős büntetést, mert menyasszonyának a háztartási naplót e szavakkal nyujtotta át: »ez a valódi zsoltárkönyv«.

Egy embert, aki titkos játékházat tartott, kártyáival együtt kikötötték a bitófához; az erkölcstelen multságokon résztvevőknek a templomban kellett bocsánatot kérniök; egy varrónöt, ki egy menyasszonyt fényüzéssel és kacéron ékesített fel, börtönbe zártak; fogásra vitték a menyasszony anyját és öltöztetőit is. Egy házasságtörő nőt büntársával hurcolt végig a hóhér a piacon.

Az erkölcsi és hitbeli szigor vetette meg Genf boldogságának és dicsőségének alapját. A genfi köztársaság, mely kicsinysége mellett is oly nagy hirüvé lön, »hegyen épült város«-ként világolt. Genf példás életét látva, kiált fel egy ágostai evangélikus hittudós: »Ha vallásbeli különbség Genftől el nem távolitana, az erkölcsök gyönyörű tisztasága ezen városhoz lekötve tartana«.

Genf példáját követték a magyar református egyházak gyülekezetei is. Sajnos, hogy a reformáció korából alig maradtak írásbeli feljegyzések az egyházfegyelmi eljárásokról és az egyes fegyelmezési esetekről.

Az oradeai gyülekezet történetének első korszakát (1557—1660) átkutattam, de ebből a korból nem tudok felsorakoztatni — adatok

hiányában — eseteket, amelyek tanulságul szolgálhatnak nekünk most, midőn az egyházfegyelmezési szabályrendelet életbe lépett.

A gyülekezet történetének (1784.-el kezdődő) második korszakából már ismerünk ilyen eseteket; megőrizte ezek emlékét anyakönyvünk, amelynek egyik részébe vannak beírva: »Az Ekklesiai fenytéket önként felvállalt és Poenitentiát tartó személyek a N.-várad Református Gyülekezetben 1784-ik esztendőtol fogva, Keresztési József prédikátorságában...«

Az első eset 1774 április 2-ikáról jegyeztetett be, mikor is Csáki Borbála követett eklézsiát. 1784 június 26-án Szász Mária, aki erkölcstelen életét megbánván, magát minden kényszerítés nélkül az eklézsia fenytékének felvételére ajánlotta és június 26-án a gyülekezet előtt az Istent és akiket megbántott, közönségesen megkövetvén, kétszeri felállása után abszolváztatott ugyancsak Keresztési József által. 1784 szeptember 1-én Horváth Erzsébet, 1785 június 7-én Virág Sára követ eklézsiát. 1785 június 10-én Siteri Sáráról szóló följegyzés azt mondja, hogy: »nem akara az eklézsia kebelén kívül lenni, magát a poenitentia tartásra önként reá adta és négyszeri felállása után közönséges helyen abszolváztatott.« Hasonló esetek egész serege jegyeztetett fel, amelyek közül még csak az Arany Ilonáét említem föl, aki »némely cirumstantiák miatt sokáig a tömlöcben élvén, két esztendök és néhány hónapok alatt urvacsoarával nem élt: minthogy a felséges királyi rendelés szerint közönséges helyen (nyilvános) poenitentia tartásra kényszeríteni nem lehetett, maga pedig magát erre önként nem ajánlotta; azonban pedig gyakran esedezett, hogy az asztalhoz bocsáttassék; innen midőn privatim vallást tett és bünein való bánkódásainak jeleit mutatta s magát tiszta életre ajánlotta volna 1787 ápr. 7-én, hogy husvét első napján communicáljon, megengedettett neki«.

Mint az oradeai egyházközség e legöregebb könyve, úgy régi gyülekezetnek, a sárréti Furtának anyakönyvei is arról tesznek tanubizonyosságot, hogy a legtöbb egyházfegyelmezési esetnek nő a szenvedő alanya.

Nem lesz érdektelen, ha ide jegyzem Törzsök István csikós imádságát, aki 1772-ben követett eklézsiát: »Én szegény és nyavalyás, halált és kárhozatot érdemlő bünös ember, ime jelen vagyok a Te szent szined és a Te gyülekezed tekinteti előtt. Megvallom én ellenem az én bünömet. Sokszor vétettem Ellened, Te Uram azt jól tudod; én sem tagadhatom. Megbántottalak ezen lopásommal is, melynek büntetését mostan is hordozom. Vétkeztem. De mit cselekedjem óh embereknek Őrizője? Kérlek, ne számláld meg az én vétkeimet és ne ird fel örök emlékezetre ezen én gonoszságomat.

Légy kegyelmes nekem Idvezítő szent fiadért. Isten légy irgalmas nekem, szegény bűnösnek. Foglald el az én szívemet, lelkemet Te magad számára, hogy ennek utána a bűnök még csak alkamatosságait is elkerüljem. Teneked tetsző életet élhessek. Hallhass meg engem mindenekben Fiadért, az Ur Jézus Krisztusért. Ámen.»

Az eklézsia követéshez tartozott a lelkésznek a bűnöshöz intézett beszéde is. A furtai feljegyzések e beszédek textusait is megőrizték.

A büntetés alól nem menekülhetett meg a furtai lakos, ha bűnét más faluban követte is el; sőt azért ott büntetést is szenvedett. Így 1780-ban Gál István Sápon káromkodott. Itthon is eklézsziát követett.

Majd egyre ritkábban fordulnak elő fegyelmezési esetek, sőt egészen el is maradnak, úgy hogy csaknem száz esztendő mulva, 1880 dec. 9-én fordul meg a presbitérium előtt fegyelmezés eljárás. A furtai lakodalmasok t. i. a magukviseletével rossz példát mutattak a templom szomszédságában álló iskolák növendékeinek. Az aszszonyok boros kancsókkal, pálinkás üvegekkel, zajos lármával jöttek fel a templomba az esküvőkre, s még az Istenházában is kínálgták egymást az italokkal. A presbitérium határozatából a templomban rendetlenkedőket a lelkész megdorgálta.

Az egyházfegyelem elmaradása következtében az egyháztagok erkölcsi életének színvonala egyre alább szállott; a presbiteri székekben nagy kevélyen helyezkednek el vadházasságban élők, egyházi adójukkal hátralékban maradók, káromkodó, korcsmázó férfiak; az 1895-iki egyház-politikai törvények után pedig a vegyes házaságoknál egyre nő az egyházunk ellen rezerválist adó, gyermekeiket a más felekezet számára oda ígérők serege. A fokozódó veszelem láttára feltámad a vágy lelkében, hogy a régi egyházfegyelmezési kérdést zsinati törvénnyel intézik el.

Az utódállamok református egyházai rendeletekkel léptették életbe az egyházfegyelmezést.

A csehszlovákiai református testvéreink egyházfegyelmezési eljárásának igen érdekes esetét olvastuk a náluk megjelenő hivatalos lapban.

A gömöri református egyházmegye esperese, Ablonczy Pál hanvai lelkész, (aki harminchat évvel ezelőtt az oradeai gyülekezetben segéd-lelkészkedett) körlevélben elrendelte, hogy a gyülekezetben hirdessék ki a rimaszombati gyülekezet presbitériumának következő határozatát: »A rimaszombati református egyház presbitériuma 1936. aug. 20-án tartott ülésében Farkas Vilmosné szül Dudás Ilona rimaszombati lakost azon cselekedé-

pontjából — az örök rejtély: az emberi lélek megismerése érdekében egy-egy jóindulatu információ a szülők részéről; és viszont a gyermekével szemben elfogult szülő tárgyilagos és alaposan alátámasztott felvilágosítása a tanító által. Amellett, hogy az iskola és a szülők között állandó kapcsolatot létesítvén a szülők is jelentékeny részt kapnak a nevelés munkájából, a tanító a saját érdekében is cselekszik, mert munkája könnyebb és a siker valószínűbb. — Az együttműködés pedig meghozza a közös munka lendületét.

Valószínű azonban, hogy ez a törekvés nálunk részvétlenségbe, megnemértésbe fulna. A mi népünknek, sajnos, helytelen fogalmai vannak az iskoláról. Az egyszerű ember szerint elég, ha a gyermek írni, olvasni, számolni, meg énekelni tud; azt is csak a maga maradi fogalmai szerint. És általában az egész elemi oktatás — szerinte — szükséges rossz, amin át kell esni, mint a báránymúlton. Különösen általános ez a vélemény ma, amikor az iskolák fenntartása elég nagy terhet jelent a szülők számára.

De tekintélyes emberektől is elég gyakran hallani, hogy passzt számára elég annyi oktatás, hogy két lábát egy csizmába ne huzza: különben nehezen kezelhető.

Itt látszik meg legjobban, hogy a baj gyökerei mily messzire nyulnak vissza. Egészen a legutóbbi időig még az állam gépezetében is mostoha gyermek volt a népnevelés ügye.

De a mult oktatja a ma emberét a jövő számára!

Különösen szól ez a parancs nekünk, magyar tanítóknak, kiknek az állam törvényei mellett, a saját nemzeti kulturánk ápolása s kötelességünk.

Épen ezért kíséreljük meg a látszólag lehetetlent is. De előbb készítsük elő jól a talajt, különben dugába dől minden elgondolásunk.

Az emberiség legnagyobb tanítója mutatja meg nekünk a helyes utat amidőn ezt mondja: »Aki követni akar engem, az tagadja meg önmagát, vegye fel a maga keresztjét és kövessen engem!»

Tagadjuk meg azt a sok szép tervet, melyekkel elindultunk az iskola kapujából; tagadjuk meg, hogy valaha magvetők akartunk lenni az Ur Isten virágos kertjében és vezérek azon az uton, mely az embert az Isten felé vezet; tagadjuk meg, hogy minden nap szegényebbek lettünk egy-egy ideállal s hogy nagyon fáj az emberek emberietlensége.

Vegyük fel a kenyérgondos élet durva keresztjét, mit megnemértők, gáncoskodók, türelmetlen érdemvadászok ácsoltak össze számunkra!

És kövessük a Mestert oda a nép közzé. Házaikba nem igen

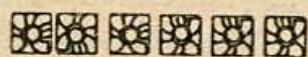
mehetünk, de találkozunk szülőkkel az utcán, a mezőn vagy más összejöveteleken. Néhány közvetlen szóval rábirjuk őket, hogy a gyermek odahaza is vegye le a kalapját; testét, ruháit tartsa tisztán; tisztelje és köszöntse a szülőket és minden embertársát; ne mondjon trágárságokat, kerülje a rosszak társaságát; vagy ha — egyrészt gyakorlásból, másrészt a kötelességérzet fejlesztése szempontjából — házi feladatot kap a kis tanuló, ajándékozzanak neki egy csöndes félórát az estéből és egy tiszta sarkot a mosatlanokkal tulterhelt asztalon.

Vagy ha már együttműködést nem tudunk létesíteni, legalább az ellenkezőtől tartsuk vissza őket. Nevezetesen, hogy ne tiltsák meg mindazt ami a gyermeknek kötelessége; ne mutassanak rossz példát a gyermek számára; ne tárgyalják a mások — de főképen a tanító — gyarlóságait a gyermek előtt, nem a tanító a bűnös a sok idegen nyelvű leckéért és nem sok a »papbér« azért a sok hasznos tudományért.

Szerintem ez az az út, amelyen haladva csakhamar elérhetjük, hogy jóindulatu, józan ítélőképességű szülők kedves társaságában beszélhetjük meg a nevelés menetét, amelynek csak egy célja lehet: Olyan embereket nevelni, akik nemcsak jó állampolgárok, ügyes iparosok, élelmes kereskedők, de vallásos, egyházukat, népi kulturájukat szerető öntudatos magyar emberek.

Diosig

Bod Ferencné

HIREK

Karácsony másodnapi perselypénz fejében fiu-liceumunk javára beküldtek: Mișca 120, Colciul Mic 100, Sebiș 165, Șimion 70, Sătmar 2154, Vadul lui Carol al II.-lea 50, Oar 108, Cheț 50, Roșiori 150, Zerindul Mare 90, Dorolț 50, Sănlean 20, Pancota 200, Tormac 100, Otomani 80, Semlac 140, Berveni 187, Nădlac 66, Tăut (pl. Tinca) 39, Baia Mare 1000, Oradea 500, Amați 30.50 leut — bezárólag január 14-ig. A karácsony előtt megjelent s a perselypénz rendeltetését ismertető felhívásra újból felhívjuk olvasóink figyelmét.

A tiszántuli egyházkerület főjegyzői tisztségére jelöl-

tek Uray Sándor, Gönczy Béla, dr Soós Béla és Kolozsvári Kiss László a szavazatokat febr. 15. kell beadni.

Dr Papp Géza amerikai református lelkipásztort az angol nyelv tanárává nevezték ki az akroni (ohio) felsőfoku iskolához.

A tiszántuli főjegyzőválasztás sokkal nagyobb hullámokat vet, mint a püspökválasztás, vagy az ardeali főjegyzői szék betöltése. Kiss Ferenc egykori főjegyző a Kálvineumok apostoli lelkü megállapítója aggodalommal látja különösen a napi politikának az egyházi életbe betörését és körlevelet bocsátott ki a lelkészekhez, Ve-

szedelmes uton cimen, melyben tiltakozik az ellen, hogy az egyes politikai pártok beleavatkozzanak a választásba és egyáltalán kívánatosnak tartja, hogy az egyházkerület életéből száműzzék a napi politikát. E körlevél megjelenése alkalmából a Lelkészegyesület vezércikkben foglalkozik a választással.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

B. F. G—a. Szeretném, ha indítványodat, melyben több megszivlelendő gondolat van, cikkben fejtenéd ki, és pedig a tárgy sürgösségénél fogva már a jövő számban.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

6315—1936-III. KÖRRENDELET. Valamennyi kebelbeli ref. lelkészi hivatalnak. 1936 december 31-iki kelettel az egységes egyházi vagyonkezelési és közigazgatási nyomtatványok használata tárgyában felhívást intéztem a lelkészi hivatalokhoz, amelyben kértem, hogy az egyházkerületi közgyűlés 43—1936. sz. a. hozott határozatra va'ó hivatkozással legkésőbb 1937 január 10-ig hivatalomhoz okvetlen jelentsék be nyomtatvány szükségletüket a felhíváshoz mellékelt iven. A mai nappal azt állapítottam meg, hogy mindössze csak 87 egyházközség részéről érkezett be megrendelő iv és így a lelkészi hivatalok nagyrésze a mai napig sem tett eleget bejelentési kötelezettségének. Minthogy e késedelem rendkívül hátrányosan befolyásolja a nyomtatványok nyomdai előállítását és azoknak szétküldési lehetőségét, mert a kinyomatandó mennyiséget a bejelentett szükséglettől teszem függővé, ezekre tekintettel ismétlem és nyomatékosan felhivom az érdekelt lelkészi hivatalokat, hogy bejelentési kötelezettségüknek azonnal tegyenek eleget, saját érdekükben, mert ellenkező esetben kénytelen leszek az esperes urak utján szigorú intézkedéseket alkalmazni a késeedelmes lelkészi hivatalokkal szemben. Oradea 1937 január 18. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

273—1937-I. KÖRRENDELET. Valamennyi kebelbeli nt. ref. lelkészi hivatalnak. Nagy Sándor București-i lelkész ur, a »Regáti misszió barátai« című akció vezetője a testvér egyházkerület megbízása alapján ezt a mozgalmat a »Külmisszió barátai« akció módjára kezdte megszervezni. Egyházkerületi közgyűlésünk 53—1936. sz. határozatában ezt a munkát s annak érdekében tett püspöki intézkedéseket tudomásul vette. A vezető lelkész ur most azt a tervét terjeszti elem, hogy egyházkerületünk nagyobb központjait meglátogatja, ott a megfelelő keretben igyekezni fog hiveinket fel-

világosítani a »Regáti misszió barátai«-nak céljáról s támogatásukat igyekszik megnyerni, nevezetesen perselyeket akar elhelyezni önként vállalkozóknál, adományok gyűjtésére. Tekintettel arra, hogy ez a mozgalom a mi református testvéreinket is felkarolja, igyekszik őket református hitünk hűségében megtartani, a rászorulókat lelkigondozásban részesíteni, magam részéről az 1937. évre Nagy Sándor București-i lelkész urnak megengedtem, hogy egyházkerületünkben fent körülírt szervező munkáját végezhesse, természetesen szigorúan az E. T. I. tc. 140. §. értelmében, azaz kizárólag az illetékes parochus lelkész ur előzetes engedélyével. A kerületünkben elhelyezett R. M. B. perselyek tartalma felbontáskor az egyházkerületi pénztárba, Oradea — küldendő be. Oradea, 1937 január 16. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

517—1937-III. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli egyházközség presbitériumának.* Tekintettel arra, hogy az egyházkerülettel szerződéses viszonyban álló biztosító társasággal szemben a püspöki hivatal oly értelmű szerződést kötött, hogy a kebelbeli egyházközségek tűzbiztosítási díjai legkésőbb minden év január 31-ig kifizetendő, ennél fogva felhívom az egyházközségek presbitériumait, hogy az egyházközség tulajdonát képező ingó és ingatlanságokra vonatkozó tűzbiztosítási díjnyugták kifizetése iránt legkésőbb január 31-ig annyival is inkább gondoskodjanak, mert a késedelemből kifolyólag előállható károkért minden esetben maga az egyházközség presbitériuma felel anyagilag. A tűzbiztosítási díj összege postautalványon hivatalom címére küldendő. — Oradea, 1937 január 20. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

446—1937—III. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli egyházközség presbitériumának.* 6316—1936-III. sz. alatt felhívást intéztem az egyházközségek presbitériumaihoz az *egyházközségi ingallanok tűzbiztosítása* tárgyában, kérve a presbitériumokat arra, hogy mindazon esetekben, ahol az egyházi ingatlanok kellő értékben nincsenek biztosítva, tegyék meg az intézkedéseket a biztosítás érdekében 1937. évi január hó 1-től kezdődőleg. Minthogy az állapított meg, hogy az érdekelt egyházközségek presbitériumai a mai napig sem tettek eleget fent közölt felhívásomnak, erre tekintettel *nyomatékosan és ismételten, a banati egyházmegyéből:* a bodo-i, ciavoş-i, sft. elena-i., moşniţa-i, peregul-mare-i, fizeş-i, vâlcân-i; *a bihori egyházmegyéből:* a bihor-i, episcopia-bihor-i, fughiu-i, cetariu-i, paleu-i. ineu-i, tileagd-i, şişterea-i, sălard-i; *az eriului-i egyházmegyéből:* az albiş-i, târguşor-i, roşior-i, vaida-i, ciocăia-i, abram-i, adoni-i, valea lui mihai-i, olosig-i, galospetreu-i, sănnicolaul de munte-i, cherechiu-i, cheţi, mărghita-i, petreu-i, săcueni-i, tăuteu-i; *a baia-marei egyházmegyéből:* az adrian-i, amaţi-i, mediaşul-aurit-i, atea-i, boghiş-i, baia-spriei, mărtineşti-i, pelişor-i, livada-i, livadanou-i, nisipen-i, doba-i, bercu-i, seini-i, vama-i, vetiş-i, viile-ape-i, ardud-i, româneşti-i, satumare-mintiu-i; *a cărei-i egyházmegyéből:* a berea-i, dinteşti-i, andrid-i, craidorolţ-i, sanislău-i; *a salontai egyházmegyéből:* az arad-i, beiuş-i, beiuş-şoncoiuş-i, uileacul de beiuş-i, ineu-i, sebiş-i, ghioroch-i, târcaia-i, ceica-i, boiu-i, pâncota-i, săn-

leani-i, támasda-i és tinca-i egyházközségeket, hogy az egyházi ingatlanok pótbiztosítását haladéktalanul tárgyalják le ülésükön és a vonatkozó határozatot a lehető legsürgősebben terjesszék fel hivatalomhoz további intézkedések megtétele végett. Azok az egyházközségek, ahol a biztosítás minden követelményt kielégít, a nemleges jelentést szintén terjesszék fel. Ismételten figyelmeztetem az egyházközségek presbitériumait arra, hogy amennyiben a késedelemről vagy a mulasztásból kifolyólag valamilyen károsodás érne az egyházközségeket, úgy annak következményiért az egyházi törvény értelmében a presbitérium anyagilag felel. Oradea, 1937 január 17. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

386—1937.-I. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli nt. esperesi és lelkészi hivatalnak.* Tudomásvétel és nyilvátartás végett közlöm a magyarországi ref. egyh. egyet. Konventjének elnökségétől kapott átiratot: »83—1937. sz. Főtiszteletű és Méltóságos Püspök Úr! Utalva az egyetemes konvent 149—1915. sz. határozatára megfelelő kihirdetés végett közöljük Méltóságoddal, hogy a tiszántuli egyházkerület püspökének folyó évi január 6. napján 35—1937. szám alatt kelt előterjesztése folytán az egyetemes konvent elnöksége a 149—1915. sz. egyetemes konventi határozattal reáruházott hatáskörében a Köröstarcsa községben (Békés vm.) 1891. évi szeptember hó 5. napján született Papp Imre debreceni református vallásoktató lelkész részére a tiszántuli református egyházkerület által a konventi elnökség 1930. évi október 6.-án 3709—1930. szám alatt kelt engedélye alapján 1930. évi október hó 24. napján 171—1930. sz. alatt kiállított s állítólag elveszett II. lelkészképesítő bizonyítvány másodlatot érvénytelennek nyilvánította s egy újabb másodlat kiadására a tiszántuli egyházkerületnek engedélyt adott.« Oradea, 1937. január 18. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

50—1937-II. KÖRRENDELET. *Az alább elsorolt vallástanító lelkész uraknak.* A hivatalos lap 35. számában megjelent 5404—1936. sz. körrendeletemnek állami közepiskolába járó ref. növendékek bejelentésére nézve még nem tettek eleget a következő egyházközségekben vallást tanító lelkészek: Timișoara, Satu-Mare, Lipova, Sighet, Reșița, Oravița, Caranșebeș, Orșova, Carei. Haladéktalanul pótlendő. Oradea, 1937. január 19. Atyafiságos szeretettel Sulyok István, s. k., püspök.

Pályázat. A sighet-i református egyházközség presbitériuma pályázatot hirdet ideiglenes tanítói állásra az 1936—37-ik iskolai esztendő hátralevő idejére (1937 július 1-ig). Pályázhatnak olyan okleveles, román vizsgával bíró férfi és nő tanítók, akik a Reformátusok Lapja 19. számában megjelent 3003—1935-II. sz. püspöki körrendeletnek megfelelnek. Orgonázni tudók előnyben részesülnek. Javadalom havonkénti 2000 Lei. Kötelesség: a III—VI. leányosztályok tanítása, belmissziói munkában segédkezés és szükség esetén a kántor helyettesítése. Pályázati határidő a pályázat megjelenésétől számított három hét. Megválasztott tanító állását a megválasztás után köteles azonnal elfoglalni. Pályázati kérvények az iskolaszéki elnökhöz küldendők. Presbitérium.

M. st. Oliciului Parochial Reformat
Oradea
Str. Petru Maior No. 1.

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napos belül fogadtatnak el.

Egyházkerületünk kiadásában

MEGJELENT

és 1936. évi szeptember 1-től kezdődőleg kapható a

kisbetűs hangjegyes

énekeskönyv

Ára elsőrendű vászonkötésben

Lel 60.—

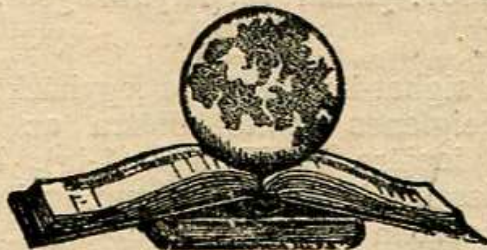
Lelkeszi hivatalok megrendeléseit a szokott módon 3 havi hiteltelre és 10 drb. egyszerre való megrendelésénél **tíz százalék** engedménnyel intézi el az egyházkerületi tankönyvraktár.

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Tulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, STRADA Dr. LAZAR AUREL 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületben

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, műveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbözőbb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, meghívókat a legcsinosebb kivitelben és jutányos áron.

Nyomatott a Kálvin-nyomdában Oradea.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Pietr. Craiului Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye.

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVACS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	OO	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	OO	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.	OO	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	OO	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Egyházfegyelem.

Átléptünk az egyházfegyelem új kilátásokat nyitó küszöbén. A lelkipásztorok felolvassák a szószéken a fegyelmi szabályokat, magyarázatokkal látják el azokat: a hivek figyelnek, gondolkodnak, mélyen magukba merülnek és különféle érzelmek reflexiói tükröződnek vissza az arcukon . . .

Az ige hirdetői és tanítói: papok, tanítók — szintén különböző érzésekkel fogadják az életbeléptetett egyházfegyelmet. Egyesek kielégülten gondolnak a jogtalan, néha talán jogosan vett sérelmek megtorolhatására; mások sóvárogva gondolnak arra a boldog korszakra, midőn az Ige tárgyi valóságának: az egyháznak — olyan hatalmas vonzó ereje volt, hogy a martíromság extazisáig képes volt felfokozni a lelkeségeket . . .

Olyan időket élünk, amidőn az egyházat és a vele kapcsolatos keresztyén kulturát nem annyira a fegyelmi szabályok, mint sokkal inkább az egyház régi vonzása és extazisba ragadó erkölcsi fölénye mentheti meg.

A keresztyén kezdeti korszaka sokban hasonlított a mai idők kritikus korszakához. Abban a rabszolgatartó feudális korban, midőn a materiákon tulra, isteni távlatokra beállított lélek elveszítette egyensúlyát és kizárólag az anyag élvezetében, sőt a hedonizmus posványába sülyedt, szinte varázserővel hatott az evangélium öntudatra ébresztő szava. Rabszolgatartók, szabadosok és rabszolgák ölmozott füle figyelt fel a posványból kiemelő, krisztusi szóra és patricius, szabados és rabszolga — máglyára dobta érette — ha kellett eddigi, mocsárlángként bolyongó életét.

Az ember nemesebbik részének: a léleknek az igényeit az anyag, ez a föld és az anyaghoz tapadt földi élet nem elégíti ki. Minél jobban elhatalmasodott az ember élete felett az anyag, annál jobban vágyott az ember lelke egy magasabbrendű élet után.

A keresztyénség kezdeti korának az öntudatra ébredt, vagyis »megtért« ember megutálta és eldobta régi életét, mely nem volt magasabbrendű az állaténál; amely nem nézte többnek a társat, mint az állat a zsákmányt és midőn a krisztusi szeretet és testvérszolidaritás égi fényében megfürdette régi, élvezeteket hajszó, sőt habzó, anyagelvű életét: többre becsülte új életét a réginél, ha mindjárt a martiromság máglyáján kellett is azt percek alatt feláldoznia.

Micsoda forró lelki közösség volt ez a martirok vérével megszentelt első ker. egyház! Patriciusok, szabadok és rabszolgák lelke forrt egybe a testvériség jegyében s az ujjászületett embernek lelke kielégülését és boldogságát nem mint eddig: a társak letaposásában, hanem felemelésében találta. A lelki kiéléseknek a megnemesített lélek az Ige fényében olyan forrásait fedezte fel, amelyekről a materializmus posványai között mégcsak fogalma sem volt. A sokszor száz és száz udvaronc hizelgő légkörével körülvevett, mégis az egyedüllét fojtogató kinjában vergődő régi ember most megérezte, hogy nincs enegyedül, mert a keresztyén gyülekezetben egyesült lelkek sokasága van együtt vele. A rabszolga beleöntötte ennek az élő egyháznak a forró lávafolyamába rabszolga-lelke minden alázatát; a patricius töméntelen kincseit és uralkodókból és szolgákból lett testvérek boldogították egymást, hogy igazán boldogok lehessenek.

Hol van a mai keresztyén gyülekezeteknek ez a forró lelki közössége!? Hol van ma az a lelkipásztor, aki igazi atyja az ő buzgó gyülekezetének; a tanító, aki igazi tanítómestere az ő népeinek; hol van az a szegény, aki a Krisztus lábai elé viszi sóvárgó lelkének minden alázatát; hol van az a gazdag, aki a hittestvéri szeretet égő lávafolyamába önti kincseinek feleslegét; hol van az a hívő, aki akkor igazán boldog, ha másokat boldogíthat; hol van az az egyház, melynek tagjait a krisztusi forró szeretet melege olvasztja egybe, ahol nincs szegény, árva, elhagyott, mert minden sebet begyógyít, minden nyomoruságot megszüntet a hittestvérek áldást osztogató testvéri keze!?

Az egyházfegyelemre szükség van, mert orvossága az a megbetegedett testnek és késsel is ki kell vágni az egész testet veszélyeztető tagot, de a hit és hitetlenség gigászi párviadalból az egyház csak akkor kerülhet ki győzedelmesen, ha az egyház beteg testébe beleoltjuk egyuttal a krisztusi forró szeretetnek, testvérszolidaritásnak és egymásért a martiromságig lobbanó önfeláldozásnak is a lelkét.

Tóth Zsigmond.

Gyülekezeteink éneklése.

A Reformátusok Lapja hasábjain legutóbb két cikk is jelent meg, melyek a gyülekezetek összhangzatos énekléséről elmélkednek. Például hoznak fel orosz foglyokat és külföldi egyházakat. Már régebben hallottam emlegetni a carei egyházmegye tanítóitól az összhangzatos éneklést és úgy emlékszem, el is határozták annak megvalósítását. Azóta az eredményről nem hallottam. Szeretnék hallani egy külföldi gyülekezetet is, hol összhangzatosan énekelnek, vagy — miután ez nem áll módomban — egy olyan ember véleményét kérni, aki ezt ténylegesen hallotta is. Az az ének nem énekkar éneke, hanem gyülekezeti közös éneklés volt. Mert a magam egyszerű fejével a mi gyülekezeteink összhangzatos közös, templomi éneklését sem ma, sem a jövőben elképzelni nem tudom. Ennek elképzelése, szerintem túl haladja a lehetőségek határát.

Nem lehet szó összhangzatos közénekéről, mert énekeskönyvünkben kb. 160 olyan dallam van, melyek ismerete szükséges. Ez is nagy szám, ha pedig ezt megszorozzuk 2, 3, vagy éppen 4-el akkor kapunk egy olyan számot, amely maga elég ahhoz, hogy bárkit is elriasszon ettől az ötlettől.

Nem is említék egyebet, csak azt, bár azt az egy szólamu dallamot ismernék gyülekezeteink, csak azt énekelnék szépen, a magam részéről ennyivel is meg volnék elégedve. De még ettől is messze vagyunk. Az összhanghoz ott van az orgona. Ennél szebb összhangot nem adhat az emberi kar sem.

Az oroszok és csehek összhangzatos éneke, illetve dala nem más, mint egyszerű tercelés alsó és felső terccel, ami az ő egyszerű dallamaiknál nem keresztülvihetetlen, de ugyanez a mi komplikált szerkezetű egyházi dallamaiknál nem valósítható meg. Pedig ez a tercelés, még nem is összhangzatos éneklés és legalább a mi zenetanárink mindig tiltakoztak ellene.

Az egészséges letétek sem vezetnének semmi eredményre, mert az éneklés és letétek alkalmazkodni kell a gyülekezetek számához is és hangterjedelméhez. Olyan letétet úgy sem lehet készíteni, mely az összes kívánalmaknak megfelelően, nem feledvén el, hogy az orgona hangja sem mindenütt egyforma.

Egyszóval a gyülekezetek rendszeres, összhangzatos éneklését terjeszen kizártnak és keresztülvihetetlennek tartom, ugyanakkor szükségtelennek is.

Az összhangzatos énekléshez ott vannak énekkaraink.

Ellenben »hozsánna énekeink« vegyeskara átírását magam is

szükségesnek látnám, hogy belmissziós egyesületeink énekkarai egyöntetűen tanulják a szólamukat. Kör és kerületi gyűléseken szépen hatna egy hatalmas énekkar.

Templomi éneklésünk még sok kívánni valót ad az egy szólam mellett is, előbb ezeket fejlesszük és tökéletesítsük.

Kósa Károly.

Lelkipásztori jubileum.

Szép ünneplésben emlékezett meg a clopodia-i református egyházközség lelkészének, *Streleczy Sándornak* huszonötéves lelkipásztori munkásságáról, melyből az utolsó husz évet Clopodia-n német gyülekezetben végezte.

A mult év december 12-én este, Clopodia község apraja-nagyja, vallás és nemzetiségi különbség nélkül csatlakozott a lelkészi-lak felé tartó fáklyás-lampionos menethez. A parochia előtt a felsorakozott ifjuság üdvözlő esti dalt énekelt, majd egy presbiter köszöntötte közvetlen meleg szavakkal a jubilánst, ki elfogódottan köszönte meg az ünneplést, kifejezést adva azon meggyőződésének, hogy Clopodia-n folytatott husz évi munkássága nem volt hiábavaló. Az ő kérésére együttesen elénekelték németül »Erős várunk nekünk az Isten«-t. A román királyi himnusz, — szintén németül — eléneklése után az ünnepi menet csendben elvonult.

Másnap, vasárnap délelőtt ünnepi istentisztelet volt a templomban, melyen Elekes Gyula sculia-i lelkész imádkozott magyarul és Orth Imre tormac-i lelkész hirdette német nyelven Isten igéjét. Predikáció után Movrin József (Timișoara) énekelt hozsánna éneket német és magyar nyelven. Istentisztelet után a gyülekezet diszközgyűléssé alakult át, melyen Clopodia község előljárósága, más felekezetű egyházközségei, szociális alakulatai, a reșița-i, sculia-i, tormac-i, timișoara-i református egyházközségek adták át üdvözleteiket. A három reghin-i egyházmegye lelkészeit Keresztes József reșița-i, Elekes Gyula sculia-i, Orth Imre tormac-i lelkészek képviselték. Keresztes József lelkész köszöntötte a jubilánst az egyházmegye nevében is. Legutóljára a clopodia-i egyházközség presbitériuma tisztelgett lelkésze előtt. Ez alkalommal a tormac-i református vasárnapi iskola egy kis verseskönyvecskét adott ki »Sándor bácsi virágos kertjéből.« A diszközgyűlést követően, a község nagyvendéglőjében emelkedett hangulatu közebéddel ért véget, a közvetlen, meleg jubileumi ünneplés.

Előadásvázlat szülői értekezletre.

A nevelésnek rengeteg sok olyan kérdése van, amelyekről a szülőknek részben a tájékoztatás, részben a tudatosítás végett szükséges hallaniok. Ennek bemutatásáért adok itt egy vázlatot szülői értekezletre olyan tárgyról, amely látszólag csak kevéssé van szoros kapcsolatban a neveléssel, de amelynek megvilágítása a gyakorlatban mégis hasznot ígér.

Felelősség a nevelésben.

Az igazi ref. életben a felelősség mindig nagy szerepet játszott. Nélküle jellem nem lehet. Ez a megbízhatóság alapja, a testvéri együttélés egyik feltétele. Ma nagyon háttérbe szorult.

1. A szülők felelősek gyermekeikért, azok lelkéért, testéért —
 1. *Istennek.* Sáfár minden szülő. Gondviselő. Számot kell majd adniok, hogy a reájuk bízott kicsiny nyáját: gyermekeiket hogyan pásztorolták. Elsősorban nem a vérség, a szeretet, hanem ez a felelősség kötelezi a szülőket. Ez ad nekik sok jogot is. Gyermekeiknek legelső és legfontosabb ígehirdetője a szülő. Nemcsak szóbeli tanításaival, hanem különösen példájával legyen az. De ne ő legyen az eszménykép, hanem Krisztus. Ezt a felelősséget senkire (tanítókra, lelkipásztorra, egyházra, társadalomra) nem lehet áthárítani. Isten a szülők minden nevelésbeli mulasztását szigoruan megítéli. A jóakarát és szeretet mellé bizonyos foku hozzáértés is szükséges.
 2. *Gyermeükkel szemben.* — *a)* Életük irányításában nekik nagy befolyásuk van. Az elrontott élet vád a szülők ellen. A kiskorban elmulasztott nevelést nem pótolhatja semmi. Testi fejlődésben a visszamaradottság, szellemiekben, lelkiekben a fogékonytalanság sokszor a szülők elleni néma vád. — *b)* Gyermekeik későbbben maguk is ítéletet gyakorolnak szüleik felett: minden szeretet és tisztelet ellenére észreveszik a mulasztásokat. Akkor majd nehezen lehet igazolni a szülők nevelésbeli járatlanságát, tévedéseit, mert úgy gondolják, nekik mint felnőtteknek bölcsebbeknek, tapasztaltabbaknak kellett volna lenniök. A gyermekkel szembeni felelőtlenésgből sok lelki meghasonlás, kiábrándulás, elhidegülés következhetik. —
 3. *A társadalommal szemben* (népi, egyetemes, közösség, egyház), amelynek legkisebb alakulata a család. A társadalom milyensége az alkotó egyedek életmilyenségétől függ. Tehát a szülők felelősek gyermekeik nevelésén keresztül az élet alakulásáért. Az eredendő bűn, a különböző kedvezőtlen hatások együttműködése nem lehet

mentség. A bűn felelősségét a szülő is hordozni kénytelen. A nemzet és egyház jövője is függ a gyermekek nevelésétől is. Ma különösen fontos ez a szempont. A nemzet, vagy felekezeti nevelés szintelen, határozatlan és úgy helytelen. Itt is látszik a vegyesházasságoknak egy óriási nehézsége.

II. A *gyermeket* már egészen kicsi kortól kezdve reá kell nevelni a felelősségre. Annál fontosabb ezt minél hamarabb megkezdni, mert a gyermek természeténél fogva felelőtlen, önző, uralkodnivágyó. Sok szülő, különösen a gazdagok, vagy akiknek egyetlen gyermekük van, helytelen, dédelgető szeretetükkel ezt még erősítik. Itt különböző szempontokat kell ezeken kívül is figyelembe venni. (A gyermek kora, adottságai, hajlamai, helyzete: falusi, vagy városi stb.) — 1. A gyermek érezze a felelősséget *testvéreiért*. Különösen a nagyobbak a kisebbel szemben felelősök. Ezeket öltöztessék, játszanak velük, munkájukra (iskolai, házi) ügyeljenek fel stb. Segíteniök kell egymást, mert a testvérek összetartoznak. Egymásért áldozatot is kell hozniok. (Idejükről, játékszereikről, egyes ruhadarabjaikról stb.-ről le kell mondaniok a másik javára.) A felelősségre való nevelésnél ez legyen a kiindulópont. Aki testvéreért sem érez felelősséget, az másokért még kevésbé fog. A testvéri szeretet a felelősség teszi tartalmassá. Óvatosság szükséges: szolgálat legyen, ne gyámkodás, uralom. — 2. Felelős *társaiért*, játszótársaiért, iskolatársaiért. a) Itt egyik oldalon a tanítónak, lelképásztornak van feladata (taníttatni a kisebbet, fejletlenebb osztálytársát gondjaira bízni, az egy utcában lakók rendes hazavonulásáért felelőssé tenni, ezek hiányzásának okáról jelentést tétetni, iskolai bíróságot felállítani stb.), de — b) a szülőknek ebben a hivatásos nevelők segítségére kell lenniök. Ezeken kívül küldjék gyermekeiket osztálytársaikhoz együttesen tanulni. Ha ezek közül valamelyik beteg, látogassa meg azt, számoljon be neki leckéiről. A játékban, kirándulásban stb.-ben ügyeljenek egymásra, mert nem idegenek egymás számára. A gyermeket mindig otthon tartani helytelen. Ha valakit lenéz, kevésbé vesz, akkor azt rosszalni, büntetni kell. Ha valamelyik gyermek, akivel megvan a lehetősége, hogy találkozik, rendetlen, vásott, azt neki meg kellene javítani. A gyermekkorban társadalmi osztálykülönbség kiközösítés sohasem lehet. Mennél okosabb, ügyesebb, erősebb, gazdagabb valaki, annál inkább tartozik segíteni azokon, akik nem ilyenek. — 3. Szüleivel, nevelőivel, nemzetével, egyházával, de legfőképpen Istennel szemben felelős a gyermek *önmagáért*, Ez a legmagasabb fok. Sok bizalmat helyeztek bele, sokat várnak tőle. Bármilyen jelentéktelen családba tartozzék is, értéke van neki és helyet tölt be. Ennek meg kellfelelni. Ha benne

csalódnak, milyen fájdalmat okoz ő. A reábizott legkisebb munkát is idejében és alaposan végezze el. A szórakozás csak azután jöhet. Bizonyos önállóságot kell adni a gyermeknek. Meghatározott idejével, bármilyen kevés pénzzel is rendelkezék szabadon, de azután be kell számoltatni arról. Tanuljon meg a maga bírása lenni, mégpedig szigorú. Ne a látszatért és felületesen legyen felelősségteljes.

Ügyelni kell, nehogy bizonyos ridegség csusszék be a nevelésbe. Nem szabad elfelejtkezni, hogy a gyermeknek a vidámság az életeleme. Elfolytani ezt bűn. Koravént nevelni a gyermekből nem szabad. De éppen ezek miatt a szülők sokat engednek meg gyermekeiknek. Ez is mutatja, hogy nevelés Isten nélkül vakmerőség, sőt lehetetlen.

Nits István J.

Az eriolui Tanítóegyesület választmányainak javaslata a kerületi tanítói nyugdíj- kérdés megoldására.*)

A kerületi tanítói nyugdíjkérdés egyetemes és végleges rendezése céljából a hivatalos lapban két tervezet is jelent meg az elmúlt évben.

Egyik tervezet a fokozatos tőkegyarapítás mellett megszabott és a befizetési évek szerint emelkedő nyugdíjösszeget állapított meg a tagok által befizetendő 1000 leis belépési díj, az alapfizetés után fizetendő évi 5 százalékos tagdíj és az egyházak által lélekszámonként fizetendő 1 leies évi fenntartói járulékokból.

A másik tervezet pedig a tagok 2000 leis belépési díjából és a szolgálati évek szerint emelkedő évi tagdíjakból, valamint az iskola-fenntartó egyházak által tanítói állásonként fizetendő évi 500 lei fenntartói járulékból a szolgálati éveknél megfelelő nyugdíjat biztosított a tőkeképzés mellőzésével.

Mindegyik tervezet kihangsúlyozottan a tanítói nyugdíj-kérdés különválasztását kívánta a lelkészi nyugdíjkérdéstől és az önálló kerületi tanítói nyugdíjintézet létesítését óhajtotta.

A legutóbbi kerületi közgyűlés mellőzve a tanítószolgálat általános kivánságát (mely kivánságnak a tanítóképviselek bizonyosan a

*) Bár e javaslat lényegében külön tanítói nyugdíjintézet mellett foglal állást és így a ker. közgyűlés elvi határozatával ellentétben van és bár véleményünkkel is ellenkezik, — leközzöljük hogy alkalmat adjunk e felfogás megismerésére és esetleg megvitatására. — Szerkesztőség.

kerületi közgyűlés felfogását látva, nem mertek kifejezést adni) tárgyalás alá sem vette a nyugdíjjavaslatokat, elvileg a lelkeszi és tanítói nyugdíjintézet egységes kezelését mondta ki.

Nem tudjuk, hogy mi az akadálya a két nyugdíjintézet külön kezelésének, nem is keressük az okokat, mert úgy gondoljuk, hogy kizárólag a nyugdíjintézet könnyebb adminisztrálása szempontjából szükséges az egységes nyugdíjintézet s azért kellő tisztelettel meghajlunk a kerületi határozat előtt.

Azt azonban határozottan és feltétlenül kérjük és kívánjuk az egységes nyugdíjintézet keretén belül is, hogy a tanítók által befizetendő és a tanítói állások után fizetendő fenntartói járulékok kizárólag a tanítók nyugdíjazására fordíttassanak.

A kerületi tanitóság nyugdíjkérdésének megoldását a következőképpen javasoljuk :

1. Minden tanító köteles befizetni a kerület által megszabott évi járulékokat az egyházi pénztár útján legkésőbb minden év nov. 10-ig. Az évi járulék legmagasabb összege nem lehet több az alapfizetés 10 %-ánál.

2. Az iskolafenntartó egyház minden tanítói állás után fizet évi 500 lei fenntartói járulékot.

3. A tanítói járulékokat az egyházi pénztár 10 egyenlő havi részletben levonja az esedékes fizetésből és a levont járulékokat a fenntartói díjakkal együtt legkésőbb minden év november 15-ig fegyelmi felelősség terhe mellett köteles beküldeni a nyugdíj-pénztárnak.

4. A nyugdíjpénztár a tanítók után befizetett járulékokat külön csoport cím alatt kezeli és tartja nyilván.

5. A nyugdíj-pénztár adminisztratív kiadásához a kezelt tőkék arányában járul a tanítói csoport pénztári címlete.

6. Ad adminisztratív költség levonása után rendelkezésre álló összeg 10 %-a rendkívüli segélyalap létesítésére és gyarapítására fordítandó ; 90 %-a pedig a nyugdíjjogosultak között szolgálati éveik arányában osztandó és fizetendő ki. Az előző évben befolyt összeg mindig a következő év január havában kerül szétosztásra, tehát az első évben nyugdíjban senki sem részesülhet.

7. Nyugdíjjogosult minden tag, aki a 35-ik szolgálati évét vagy az 57 éves életkort betöltötte s ha a nyugdíjazást kéri, továbbá a szolgálatra munkaképtelenné vált tagok, valamint az elhalt tagok özvegyei özvegyységük idejére és az elhalt tagok kiskoru keresetképtelen árva gyermekei.

8. A segélyalapról elhalálozás esetén temetkezési segély, véletlen baleset vagy hosszantartó súlyos betegség esetén gyógykezelési segély folyósítható a körülmények szigorú, pártatlan és lelkiismeretes figyelembevételével.

9. A kezelő választmányban a tagok létszámával arányos képviselőket biztosítandó a tanítószervezet részére.

10. A tanítószervezet képviselői a tanítószervezet által választandók a kezelő választmányba.

Ezen javaslat választmány szerint oly egyszerű, világos és célravezető s a tanítószervezet egyetemét megnyugtató, hogy annak bővebb és különösebb indoklását feleslegesnek tartja, mert:

a nyugdíjazás már a jövő évben megkezdhető;

a lelkészek által hosszú időn át összegyűjtött tőkét nem terheli; nem vegyíti össze a lelkészek befizetését sem a tanítókéval,

aminek a fontosságát azt hisszük, nem szükséges kihangsúlyozni;

a tanítószervezet körén belül pedig az egymás terhének hordozása és a legnagyobb és legideálisabb mértékben megvalósul azáltal, hogy a nyugdíjjogosultak nyugdíjazása a rendelkezésre álló összeg mértékéig szolgálati éveik arányában történik tekintet nélkül az általuk befizetett járulékok összegére.

Ezen javaslat szerint a pénzügyi rész így alakul:

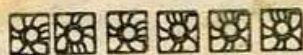
234 tanító befizetése évente	
az alapfizetés 10 ^{0/10} -an	561,600 Lei
234 fenntartói járulék	<u>117,000 „</u>
Évi előirányzat:	678,600 „
Adminisztrációs kiadás	<u>50,000 „</u>
Marad:	628,600 Lei

mely összeg 10 %-a tehát 62,860 Lei rendkívüli segélyalapra fordítandó. Kiosztásra kerülő összeg tehát 565,740 Lei, mely összegből a nyugdíjjogosultak számuk és szolgálati éveik szerint 12,000—24,000 Lei között váltakozó összeg esik egy-egy nyugdíjas részére.

Az Eriului Ref. Tanító Egyesület választmányának határozata alapján a hivatalos lap útján is közli minden érdekelttel ezen javaslatot megtárgyalás és érdemleges hozzászólás, esetleg megfelelőbb javaslat előterjesztése végett, hogy a tanítószervezet égetően sürgős nyugdíjkérdése végre közmegegyezésre nyerjen megoldást.

Sălcea, 1937.

Jakab Lajos,
tanítóegyesületi főjegyző.

HIREK

Az eriuilui egyházmegye tanítói gyámintézete jan. 14-én tartotta választmányi gyűlését. Választmány megvizsgálta a pénztár mult évi számadását. A számadás adatai a következők: a gyámintézet vagyona: 341,742 Lei. Tiszta nyeresége: 22,771 Lei. Ebből a nyereségből 4647 Leit a tőkéhez csatol, 18,121 Leivel segélyezi nyugdíjogosult tagjait. Segélyezettek: özv. Mucsi Imréné 2758, özv. Varga Mihályné 4728, Kassai Ida 6895, Erdei Gábor 3152 és Csóka Lajos 591 Leivel. A gyámintézet pénztárába a tagok 42,915 Leivel, az egyházak 84,000 Leivel tartoznak.

A makói középiskolás ifjuság református tagjai a karácsonyi szünet alatt két napon csendes napokat tartottak.

A magyar Országos Református Szeretetszövetség részére a következő nagyobb adományozások történtek: N. N. és neje (kisujszállási birtokosok) ajándékozási szerződéssel telekönyvileg a Szövetségnek adományozták a városban levő 4 szobás házastelküket és a határban levő 100 hold birtokukat.

Földesen Pécsi Imréné 700 P értékű házastelkét. Fehérgyarmaton Szabó Gyuláné 2 hold 344 □-öl földet és 1000 P készpénzt. Sajóvárkonyban Babos József és neje házastelkét. Jászkiséren Rákay Margit és Terézia 8 hold és 1478 □-földet. Püspökladányban dr Kiss István ügyvéd és neje Gaál Lujza minden megterhelés nélkül 2500 P értékű házastelket. Derecskén Szilágyi Gábor és neje Lénárt Juliánna a Fő-utcán levő házastelkét és 16 hold földet ajándékoztak a Szövetségnek. Az adomány 12.000 P értékű. Készpénzben is történtek nagyobb adományozások a Szövetség számára.

A Heidelbergi Káté tanítása címen megjelenik Van Senden munkája, Lampért Gyula mágócsi lelkész fordításában, mely egy évfolyamra való vázlatokat nyújt.

Társszerkesztők:

Ardai Aladár, Bokor Sándor,
Boruzs Lajos, Tóth Zsigmond.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

705—1937-III. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli lelkész hivatalnak.* Az egyházkerület közgyűlése 54—1936. sz. a. hozott határozatában elrendelte, hogy »Az egyházfegyelmi szabályrendelet« minden család részére eljuttattassék. Erre tekintettel felhívom lelkésztársaimat, hogy legkésőbb február 10-ig közöljék hiva-

42/1937

talommal a példányszámot, amennyire az egyházközségnek szüksége van, hogy a szabályrendelet kellő számban való kinyomatása és szétküldése iránt az intézkedéseket megtehessem. Az egyházkerületi határozat értelmében az Egyházfegyelmi Szabályrendelet az egyházközségek terhére küldetik ki és így azoknak ellenértéke a kiküldés után a szokásos módon nyer elszámolást. A nyomtatvány ára valószínűleg darabonként 50 bani lesz, bár ezt a kiküldés idejében körlevélben fogom lelkésztársaim tádomására hozni. Oradea, 1937 január 26. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

43
1937
539—1937-II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Megtörtént az az eset, hogy egytanítós iskolánál a kántortanító temetés miatt a délutáni tanítást elmulasztotta s ezt az állami ellenőrző közeg kifogásolta. Elrendelem ennek következtében, hogy a kántortanító templomi szolgálatát lehetőleg úgy kell beosztani, hogy az az iskolai munkát ne akadályozza, tehát reggeli istentiszteletet tanítási idő előttre, a temetéseket, esti istentiszteletet tanítási idő utánra kell tenni. Ha a téli hónapokban a temetés nem tehető tanítási idő utánra, a kántortanító megfelelő helyettesítéséről kell gondoskodni. Csak ha minden más megoldás lehetetlen, szabad a tanítást felfüggeszteni, azonban ebben az esetben a tanítás kényszerű szünetelését az illetékes revizorátusnak be kell jelenteni. Oradea, 1937 január 29. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

703—1937-I. sz. **Pályázat** a bihori egyházmegyébe kebeleztetett s elhalálozás folytán megüresedett salard-i ref. egyház rendes lelkészi állására. Javadalom az 1932. év március hó 1-én kelt s felsőbb egyházhatóságilag megerősített díjlevél szerint: 1. 8 kat. hold 269 szántóföld. 2. Tizennyolc kat. hold 1488 öl szántóföld használata. 2-a. Hat vékás legelő a közös legelőben. 3. Minden egész pártól 16 liter, minden fél pártól 8 liter buza. 4. 24 m³ tűzifa a lelkész lakására szállítva. 5. Stóla az egyházkerületi szabályrendelet szerint. 6. Lakás egy kat. hold 230 öl kerttel, illetve telekkel. 7. A földnek és belsegnek adóját továbbra is az egyház-pénztár fizeti. 8. Államsegély, melyért az egyház nem szavatol. Megjegyzés: A javadalom kiegészítésére 6 kat. hold agrárföld adatott, amelynek mindennemű adóját javadalmas fizeti. Minthogy azonban ez a stabilis javadalom többletnek nem tekinthető, ezért az egyházközség nem is szavatol s a díjlevél tételei között sem szerepel, jóllehet az, ma zavartalanul használható. Megválaszott lelkész beruházás és megváltás címén 7000 azaz hétezer lei összeget tartozik lelkész özvegyének megtéríteni. Kötelesség: a salard-i egyházközségben és a szórványokban az Egyházi Törvényben előírt lelkészi teendők végzése. Hitoktatás az állami elemi iskolában. Az állás a kegyeleti idő letelte után 1937. év június 1-én elfoglalandó. A pályázni kívánók kérvényeiket lelkészi oklevelükkel (hiteles másolatban) és esperesükkel a pályázati hirdetés közzlése után láttamozott szolgálati bizonyítványokkal felszerelve, a pályázat megjelenésétől számított három hét alatt Vadai Béla espereshez küldjék be (Aleşd, jud. Bihor). Oradea, 1937 január 26. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Jud. Bihor

Tinca

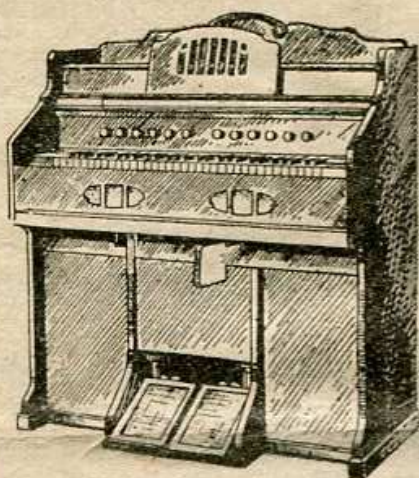
Romania

25 bani Posta

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül

Harmoniumok

1-6
minden nagyságban, elsőrendű
kivitelben állandóan raktáron.

Képes árjegyzéket díjmen-
tesen szívesen küldök.

Új orgonák építését

ugyszintén orgonák szakszerű
javítását mindenkor elvállalom.

Kecskés Ferenc

Timișoara circ. IV. Strada
Gorové 11. sz. — Szolid árak

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Tulajtonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, STRADA Dr. LAZAR AUREL 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületben

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyó-
iratokat, jegyzőkönyveket, műveket, hivatalos levélpapírokat,
borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatvá-
nyokat, meghívókat a legcsinosabb kivitelben és jutányos áron.

Nyomatott a Kálvin-nyomdában Oradea.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Pietr. Craiului Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye.

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	⊙⊙	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	⊙⊙	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Sirada Petru Maior 1.	⊙⊙	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	⊙⊙	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Van-e az egyházfegyelmi szabályrendeletnek visszaható ereje?

Olyan kérdés ez, amelyik első pillanatra teljesen feleslegesnek látszik. Sőt sokan és méltán úgy gondolkozhatnak, hogy valóságos képtelenség. Hiszen világosan megfelel rá az egyházkerületi határozat, mely ez év január elsejével lépett életbe. De amint voltak egyesek, kik már előbb élni akartak vele, úgy előfordulhat, az az eset is, hogy régebben elkövetett cselekményekre is alkalmazni akarnák. Sőt hívek is vannak, kik így gondolkoznak. Bizonyosság rá az a levél, melyet egy intelligens hívemtől kaptam. Idézem belőle a következő részleteket.

»Áttanulmányoztam a szabályrendeletet s noha abból nem alapíthattam meg teljes határozottsággal, hogy annak milyen mértékben van visszaható ereje; de mert az élet olyan, hogy az esetleg évtizedekkel ezelőtt elkövetett, — akkor súlyosabb elbírálás alá nem esett, sőt legtöbbször hivatalosan nem is kifogásolt — cselekmények következményei ma is fennállanak s mert nem tartom magam illetékesnek ezen szabályrendelet rendelkezéseit bírálat tárgyává tenni, hanem azt, mivel keresztül ment az arra illetékes fórumokon, teljes egészében kötelezőnek ismerem el s magamat annak — nem várva be esetleges feljelentést — önként alávetem. Tisztelettel bejelentem a következőket.

Évek hosszú során olyan helyeken voltam szolgálatban, hol református egyház nem volt, ugynevezett szórványokban. Ezelőtt 28 évvel kötöttem házasságot Caran-şebeş-en, mely akkor szintén szórvány volt s a gyermekeknek egy valláson, az anya vallásán való neveltetésébe beleegyeztem. Ez akkor nem képezett olyan súlyos cselekményt, sőt hivatalosan nem is kifogásolták, amit bizonyít az is, hogy az esketést Rácz Károly tipari-i lelkész a Caraş-Severin megyei 100-nál több szórvány akkori lelkipásztora végezte

közvetlen a polgári házasság megkötése után. Egy leány és egy fiu-gyermekünk lett, ma mindkettő nagykoru.

Figyelembevétel az Egyházfegyelmezési Szabályrendelet 3. §. c) pontját, a 4. §. d) pontját, egybevetve a végrehajtási utasítás III. 15. pontjával, — addig is, míg a fegyelmezési bíróság errenézve másként nem határoz, — tisztelettel kérem annak tudomásul vételét, hogy a jövőben az urvacsorához járulástól tartózkodni fogok, az egyháztársadalmi alakulatokból pedig ezennel kilépek.

A végrehajtási utasítás III. 15. pontjában megkövetelt azon feltevést, hogy az az élettárs áttérjen, ma, midőn ez a már nagykoru fiugyermek vallására befolyással nem bír, hiábavalónak tartom. Nem kizárólag a magam nevében, de tekintettel arra, hogy városunkban százan és százan vannak hasonló helyzetben, mély tisztelettel kérem, méltóztassék ez ügyet a presbyteriumban sürgősen letárgyaltatni s amennyiben szükségesnek látszik, abban felsőbb döntést is kieszközölni s a végleges döntésig a kihirdetéstől eltekinteni.«

Ebben a levélben sokak szerint lehet talán naivság, lehet tulajdonságos aggodalmaskodás, vagy rémlátás, de van benne megfigyelésre és megszívlelésre érdemes jelenség is.

Elénk tárja mindenekelőtt az ezelőtt 30—50 évvel uralkodó kor szellemét egyházunkban. Mert teljesen igaza van a levélírónak, hogy az ilyen eset akkor nem képezett súlyosabb cselekményt, sőt hivatalosan nem is kifogásolták, mert ime az akkori lelkészi kar egyik legértékesebb tagja, a gazdag irodalmi munkásságot kifejtett Rácz Károly minden aggodalmaskodás nélkül megeskette.

Ha nem is számszerint, de lényegében sok igazság van abban a megállapításában, hogy százan és százan vannak hasonló helyzetben, ami szomorú jelzője annak a veszteségnek, mely egyházunkat ezen az uton éveken át az ilyen felfogás miatt érte.

De feltárja előttünk az egyházfegyelmezés visszaállításának már is jelentkező kedvező hatását, mert csak annak lehet elkönyvelni azt a komoly gondolkodást, szinte magába szálló önfegyelmet, mely e levélíróját eltöltötte. A szabályrendeletet önmagától magára alkalmazza, akkor is, amikor az nem reá vonatkozik.

Mert minden vitán felül áll, hogy a szabályrendeletnek nincs visszaható ereje, legalább is nincs ilyen értelemben. Világos ez a 3. §. c) pontjának szövegezéséből, melyben nem mult időben van az ige, hanem jelenben: »akik beleegyezésüket *adják*« stb. Minden pontjában nem a multban, hanem a jelenben elkövetett cselekményről van szó. Ez a c), d), e) pontoknál egészen és félreérthetetlenül világos. Nem egészen így van azonban az a) és b) pontoknál. Az a) pont esetében ugyanis lehet egy régebben megkezdődött evan-

géliumellenes élet, vagy botránkozást okozó magatartás. Természetesen ennek sincs visszaható ereje abban az esetben, ha ez csak a múltban volt, ha akár csak ez évben szünt is meg. Ha azonban még ma is fennáll, akkor fegyelmezés alá tartozik, nem visszaható erejénél, hanem jelenben érvényben levő voltánál fogva. Ugyanigy a b) pont esetében abban az esetben is, ha valaki a keresztelési és esketési szertartást mellőzte, mert ez az állapot ma is fennáll és megszüntetésének semmi akadálya sincs. A vadházasság pedig nemcsak akkor ellenkezik a keresztyén erkölccsel, hogy ha az jan. 1-én kezdődött meg, hanem akkor is, ha már évekkal ezelőtt megkezdődött, de az egyháznak nem volt ereje, hogy a benne élőket megszüntetésére kényszerítse. Így tehát lehetetlen ezekben az esetekben a visszamenőleges hatállyal bírástól eltekinteni.

De az mindenki előtt tisztán és világosan kell állania annak, hogy ezekben az esetekben is mielőtt valaki a fegyelmezéshez kezdene, komoly pásztori munkát kell végeznie és azáltal meggyőzni az eltévedt hiveket az evangéliummal ellenkező életfolytatásról, az Ige erejével rábírni hibáik jóvátételére, feltüntetve az ellenkező esetben elkövetkező fegyelmezési eljárás esélyeit.

Debreczeni István.

Tegyük az elvet életté.

Nagy aggodalmat váltott ki lelkemből Peleskey Sándor lelkésztestvéremnek a Református Lelkipásztorban »Az elv még nem élet« c. cikke, melyben lelkészi karunkat állásfoglalásra kéri a nyugdíjintézet azon tervezete ellen, hogy abba a tanitóság befogadtassék, mert ez — nézete szerint — az egész intézményt pusztulásba viszi. Elhiszem, — amint mondja, — hogy nem a tanitóság elleni szűkeblűség s a segítő testvéri szeretet hiánya vezérli a közösség ellenzésében, hanem a lelkészi kar érdekeinek védelme. Az a szomorú tény, hogy eddig is néhány éve ráfizetett a nyugdíjintézet a legnagyobb részben lelkészek által befizetett alaphól a kebelébe felvett s később nyugdíjba vonult »jogosított« tanitókra, amint ezt a nyugdíjintézet vezetősége is megállapította.

Vizsgálni kezdtem az ügyet s kerestem az okokat, melyek ezt a szomorú valóságot előidézték s rájöttem, hogy ennek elsősorban nem a tanitói kar az oka, hanem az a bizonytalan légkör, melyben iskoláink s tanítóink az utóbbi 15 éven át éltek, nem találtak a tanitók biztos talajt, melyen megállhattak, özvegyeik és árvaik jövőjére se számíthattak a nyugdíjintézet 10 évi várakozási

ideje miatt. Az általános gazdasági válság még a biztos alapon állókat is megingatta, nemcsak az alig tengődő tanítói kart.

A nyugdíjintézetre nézve azonban a tanítói kar nagyobb részének tartózkodó magatartása határozottan káros volt, mert a belépett öregebb tanítói tagok nyugdíjba menve igénybe vették az alap lelkészi részét is és mivel utánpótlás újabb belépések által nem volt, — sőt némelyeket a díjak nem fizetése miatt kizártak.

Ezen a nehéz helyzeten akar az egyházkerület bölcs vezetősége javítani s ugyanakkor az egyházkerület összes lelkészeit, tanárait, tanítóit s egyházkerület tisztviselőit kötelezően egy közös nyugdíj-özvegy s árva gyámintézet kebelébe tömöríteni, amint azt Harcsár Géza ek. ügyész ur javaslatában kifejtette.

Ezen közösség ellen van kifogása Peleskey testvéremnek. Félti az eddig összegyűjtött alapot. Pedig, ha kötelezővé válik a nyugdíjintézetbe való belépés, lesz utánpótlás, mert a tanítói kar ép oly nagy, mint a lelkészi, sőt nagyobb s ha félannyi tagsági díjat fizet is be a kb. felényi jövedelme után, csak félannyi jogosultsága is lesz. Vegyük számításba azt is, hogy a tanítók (a most állásban levők) általában fiatalabbak, mint a lelkészek s így emberi számítás szerint sokkal későbbben léphetnek nyugdíjba s — kevés kivétellel — nyugdíjigényük is csak 10 évi ezutáni szolgálat betöltése után lesz esedékes s így ők maguk befizetik a saját ellátásukra szolgáló tőkét s nem emésztik fel a meglévő alapot. (Számításom szerint 25 éven felüli szolgálattal 84 lelkész és csak 40 tanító működik.) Ne feledjük azt sem, ha a tanítók között olyan nők is vannak, kik után özvegy s árvák nem maradnak s így ők csak nyugdíjukat biztosítják öregségük esetére.

Ezek szem előtt tartásával azt hiszem, elmúlik a közösség miatti aggodalom s a lelkészi kar szívesen hozzájárul nemcsak szívével, de a kezdetnél tőkéjével is a tanítótság segítésére, az özvegyek és árvák nyomorának enyhítésére. A tanítótság pedig megértő szeretettel fogja támogatni azon intézményt, mely az élet küzdelmei után öreg korában is biztosítja mindennapi kenyerét s nem hagyja támasz nélkül özvegyeit s árváit, ha idő előtt kidől a munkából. Egymás támogatásával, kezet kézbe téve, az elvet életté tehetjük.

Élet pedig ott van, hol a megtartó és segíteni kész krisztusi szeretet munkálkodik. A mi nyugdíj- és gyámintézetünkben az egyház összes hivatalosainak összefogó nagy szeretete kell buzogjon, még pedig oly erővel, amilyennel csak birunk. Az erősebbnek többet kell nyújtania, a gyengéknek kevesebbet, de mindenkinek ott kell

lennie áldozatkész szívével. Ezért helyeslem a hiv. javaslat tagdíj-megállapításáról szóló részét.

A tanítósnak ép oly nagy és sürgős szüksége van a megújított intézményre, mint a lelkészeknek. Vegyük tekintetbe az esetleg huzódozók, hogy a tanítósnak helyzete az utóbbi időben ha anyagilag nem is javult, de a bizonytalanság örvényéből kijött, most már szilárdabb talajon áll s bizonyos reménységgel tekinthet a jövő felé. Az egyesek élete azonban az Isten kezében van. Az ő akaratából a legerősebb is derékba törhet, özvegyet és árvákat hagyva hátra.

A hátramaradottak támogatása kell legyen elsősorban intézetünk kötelessége amellet, hogy a szolgálatban elfáradtának csendes, nyugodt életet biztosítson. Az özvegyek és árvák élete és boldogulása volt eddig is legnagyobb aggodalmunk, mert a meglévő gyámintézet kellő segítséget nem nyújtott, de nem is nyújthatott.

A Harcsár-féle javaslat számítva a tagok gyarapítására s a tagsági díjak lényeges emelésére, az özvegyek segélyét a 10 évi nyugdíjintézet kebelében eltöltött szolgálat után a férj nyugdíj jogosultságának 50, az árvákét 25 %-ában kívánja megállapítani, tekintet nélkül az árvák számára. Én ezt nem tartom kellő segítségnek. Ennél többet várnánk, illetve a nyújtandó segítségnek arányosabb megosztását. Ezért az illetékesek figyelmébe azon módosítást ajánlom, hogy míg az özvegyek segélyét a Harcsár-féle javaslat szerint, az árvák részére eső részt fix összegben állapítsák meg, úgy, hogy a lelkészi kategóriában 1 árva után havonként 500 lei, 2 árva után 800 és 3 árva után 1000 lei lenne 10 évi szolgálat után a segély. A többi kategóriákban is ennek arányában megállapított fix összeg biztosítsák. (375+250, 600+400, 750+500 lei.) Ha háromnál is több ellátatlan árva maradna, úgy ezek a nagyobbak felnövése után automatikusan kerülnének segélyezés alá.

Könnyebb áttekinthetőség végett álljon itt egy táblázat, mely a két javaslat közötti különbözetet feltünteti:

Szolgálati évek	Harcsár jav. szerint			Az én elgondolásom és javaslatom szerint								
	özv. anya	arvák	összes	özv. anya	1 gy.	összes	özv. anya	2 gy.	összes	özv. anya	3 gy.	összes
10 év után	800	400	1200	800	500	1300	800	800	1600	800	1000	1800
15 « «	1000	500	1500	1000	500	1500	1000	800	1800	1000	1000	2000
20 « «	1200	600	1800	1200	500	1700	1200	800	2000	1200	1000	2200
25 « «	1400	700	2100	1400	500	1900	1400	800	2200	1400	1000	2400
30 « «	1600	800	2400	1600	500	2100	1600	800	2400	1600	1000	2600
35 « «	1800	900	2700	1800	500	2300	1800	800	2600	1800	1000	2800
40 « «	2000	1000	3000	2000	500	2500	2000	800	2800	2000	1000	3000

Az özvegyi segély évenkénti emelkedését tehát helyesnek tartom, mert egy idősebb s esetleg beteges özvegy többre számíthat, mint egy fiatal. De a gyermekeknél ettől eltekintenék, mert nekünk a második s esetleg a negyedik árva felnevelése is kötelességünk tekintet nélkül atyja szolgálati idejére. Akinek pedig csak 1 árvája van, a cél érdekében havonként kevesebbel is megnyugodhatik, hisz most egész évre csak 1000 lei van megállapítva.

Igy lenne igazán élet az elvből.

Tökés Gyula.

Vásárhelyi János püspök beiktatása.

Január 30—31-én történt meg *Vásárhelyi János* ardeal-i püspök beiktatása és felszentelése. Az ünnepélyes egyházkerületi közgyűlésre hatalmas tömegben gyülekeztek fel a gyűlés alkotó tagjai és az érdeklődők. Egyházkerületünket az Elnökség képviselte.

A 30-i gyűlésen a püspökválasztásra vonatkozó királyi megerősítés bejelentése és az Őfelsége előtt megtörtént eskütételről való beszámolás után az új püspök felolvasta nagyszabású — 70 percet igénybevevő — programját, amelyet nagy figyelemmel és többszöri, egyre erősödő tetszésnyilvánulással hallgattak meg. Programját elsősorban az Ige és a hitvallások melletti vallástétel jellemzi. Megállapította, hogy az igehirdetés jelentősége homályba borult és felvetette a lelkipásztorok igehirdetéséről való számonkérésének megszívlelendő gondolatát. Kihangsúlyozta a tanárok és tanítóknak az evangéliumi hatáskörbe leendő nagyobb mérvű bevonását. A lelkészek értekezlete mellett megalakítandónak tartja a tanári és tanítói értekezletet is, de szükségesnek jelentette ki az anyagi előfeltételek megteremtését. Programja általában felölelte az egyház mai összes tevékenységét és feladatait. Különösen nagyobb tetszéssel fogadta közgyűlés az iratterjesztésről és sajtóról szóló részletet és még jobban az egyházi fegyelem s a lelkészcsere szükségességének kihangsúlyozását.

Bennünket különösen a következő kijelentései érdekelnek: »A földi egyházak között sohasem lehet irigység és féltékenység egymás iránt, hanem szükséges, hogy egymás lelki ajándékainak megbecsülésével dolgozzanak ugyanazért a célért. Ez a szempont fog vezetni a többi egyházakkal szemben való magatartásomban. Természetesen ez vezet elsősorban a mi édes testvérünk, a *piatra-craiuului-i egyházkerülettel szemben. Hiszen nekünk egy a lelkünk, egy a küldetésünk, közösek a nehézségeink és közösek a feladataink. Szükséges, hogy kialakítsuk hitünk alapján az egységes szervezeti formát is, azért egyik legsürgősebb feladatunknak te-*

kintem, hogy a közös törvényalkotás megkezdett munkáját minél hamarabb befejezzük és ezáltal biztosítsuk kifelé is, befelé is az annyira szükséges egységes tevékenységet.»

A programbeszédre felugó hosszantartó taps után Kovács László esperes a lelkeszi kar, dr. Bene Ferenc a világiak nevében üdvözölték a püspököt, kinek válasza után egyházkerületünk nevében Sulyok István püspökünk köszöntötte többszöri tetszésnyilvánítással félbeszakított mély hatást kelthő beszéddel. Én abban a helyzetben vagyok — mondotta — hogy ez egyházkerület püspökeinek sorában egy félszázadra tudok visszatekinteni. Mindegyik püspök egy-egy periodust jelent. Ilyen periodust jelent az új püspök is. Nehéz feladatok várnak reá, de programja és az ő egyéni képességei olyan reménységeket nyújtanak, melyekkel bizva bízhatunk, hogy egyházunk hajója nem fog elmerülni, hanem biztos révbe jut. Jól esett a hozzánk szóló testvéri hang, melyet régen vártunk. Az ardeali egyházkerület több biztonsággal állhat meg, mint mi, de ha a két testvéri kéz megtudja szorítani egymást, akkor mi megtaláltuk azt, amire szükségünk van. Teljes őszinteséggel meg kell mondanunk, hogy ebben a tekintetben bizonyos kezdet félbeszakadt. Éreztük, hogy az erőket egyesíteni kell és megindult a zsinat alkotó munkája. Kerestük az alkalmat, hogy közelebb jussunk egymáshoz, de minden megállott. Pedig, ha valamikor szükség volt, hogy minden református testvérként álljon egymás mellett, akkor ma az az idő van. Azért nekem rendkívül jól esett az én püspök testvéremnek az a kijelentése, hogy az elejtett fonalat felveszi. Munkánkban rendszerességet kell tartanunk, mert azok a feladatok, melyek a magyar református egyházra várnak, nem engedik meg az ötletszerűséget. Nem kell hangsúlyoznunk, hogy a szeretet krisztusi mértékével állunk itt. Kérjük, hogy fogadjon bennünket a testvéri szív hasonló érzéseivel. Isten gazdagon adta a karizmákat neki és mi azt kérjük, hogy azokat sokáig áldozhassa egyházkerülete és egész anyaszentegyházunk felvirágoztatására. — Püspökünk után dr. Thury Kálmán egyházkerületi főgondnok üdvözölte, mint, aki az új püspöknek éveken át munkatársa volt a két egyházkerület közös munkájában. A püspök munkásságát ismerve hiszi, hogy egyházunk nemcsak papirformában, hanem a valóságban is megtalálja a lehetőséget, amikor jogait érvényesíteni tudja. Az erők egységesítésének és a továbbra is megmaradó testvéri szeretetnek reménységével kér áldást az új püspök életére.

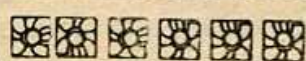
Vásárhelyi János mély megilletődéssel köszönte meg az üdvözlőket. Mikor leírta programjában: mi testvérek vagyunk, nagyon átérezte és a költő szavait idézi: fogjunk kezét, hogy ret-

tegnünk ne kelljen az eljövendő óriásoktól. Érezte-e, hogy ki kell nyújtani kezünket és úgy megszorítanunk, hogy soha többé el ne szakadjunk egymástól. Ugy szól püspökünk, mint az atya szól fiához és ő fiui tisztelettel néz fel reá, az érdemekben gazdag atyára. Ezzel az érzéssel szándékszik a megkezdett munkát tovább folytatni.

A tulajdonképeni püspökszentelés a másnapi istentisztelet keretében történt meg. Az istentisztelet bevezető liturgiáját dr Gönczy Lajos theol. igazgató végezte, mely után Tavaszgy Sándor egyh.-ker. főjegyző felolvasta a püspök választásról szóló jegyzőkönyvet, majd Jenciu vezérfelügyelő a királyi megerősítés szövegét. Ennek megtörténte után a püspök letette az esküt. Erőtéljes hangon, de meghatottan mondta az eskü szavait, melyek végén hangja megcsuklott és könnyek törtek elő szeméből, midőn az »Isten engem úgy se géljen«-nel befejezte. Utána Bajkó István legidősebb esperes imádkozott s aztán a főjegyző, a generális direktor és az esperesek sorban sorban megáldották. A felszentelés után a püspök predikált I. Kor. 10 : 1—14. alapján. Küldetését három irányúnak látja, u. m. emlékeztetés, figyelmeztetés és biztatás. Majd imádsággal és áldással zárta be az istentiszteletet.

A felszentelő istentisztelet után a püspöki lakáson 25 küldöttség üdvözölte a püspököt, melyekre külön hatásosabbnál hatásosabb feleletekkel válaszolt.

Az ünnepi ebéden az állami hatóságok, a többi egyházak képviselői és lelkészek s világiak nagy számmal vettek részt. Hozzátartozott még az ünnepségek sorozatához a ker. Nőszövetség szombat este rendezett magasszínvonalu hangversenye. D. I.

HIREK

Értékes főgondnoki székfoglaló. A timisoarai református egyházközség az évek óta üresedésben volt főgondnoki tisztséget betöltve, Nagy Károly gyárost választotta meg főgondnokául, ki ezt a tiszteletet már egy ízben viselte és akkor róla lemondott. Az esküje után tartott székfoglaló beszédében 25,000 Leit ajánlott fel új templom építési alapra. Ilyen áldozatokban gyönyörködik az Ur.

Babos Sándor kínai, mandzsuri misszionáriusunk egy-

házkerületünk több gyülekezetét meglátogatja, melyek őt meghívták s amelyek utjába esvén, hajlandók őt fogadni. Utját Tormacon kezdi 11-én és 28-án Baia-maren végzi. A meglátogatott gyülekezetekben igét hirdet, előadást tart vagy részt vesz az egyes szövetségek összejövetelein.

Az egyházi vagyonkezelési és közigazgatási nyomtatványok nyomdai előállítására folyamatban van. A késedelem oka az, hogy 186 egyházközség

ből mindössze csak 123 jelentette be február hó 8-ig szükségletét. Minthogy pedig a nyomtatványok előállításának árát lényegesen befolyásolja a megrendelő mennyiség, így a püspöki hivatal kénytelen volt a további lépéseket mindaddig felfüggeszteni, amíg a bejelentések be nem érkeznek. Sajnos, hogy a várakozásnak nem volt sok eredménye és miután a püspöki hivatal tudatában van annak, hogy a késedelmes bejelentés hátráltatja az egyházközségi zárszámadások, a költségvetések elkészítését és az egyházi adók beszédését, tehát veszélyezteti az egyházi pénztárak egyensúlyának fenntartását, ezekre tekintettel a püspöki hivatal a késedelmes egyházközségekre tovább nem várakozik, megrendeléseit a beérkezett igénylések arányában adja nyomdába és gondoskodik arról, hogy azok lehetőleg mielőbb szétküldessenek a megrendelő egyházközségeknek.

Szegény teológusok segélyezésére özv. Juricskay Dezsőné urnő újból 1000 Leit fizetett be az egyházkerület pénztárába. Jól esik megállapítani, hogy sokszor ismételt felhívásunk — ha elvétele is — talál nyílt sziveket.

A Károli Gáspár Társaság irodalmi, tudományos és művészeti szakosztálya január 31-én ülést tartott Cluj-on Kristóf György egyetemi tanár elnökle mellett. Az elnöki megnyitó összefoglalta a szakosztály eddigi működését, megállapítva, hogy a hat évvel ezelőtt megalakult társaság eddigi működését tulajdonképpen négy hónap alatt bonyolította le és azóta a megváltozott viszonyok miatt nem

volt képes tovább folytatni. Majd dr Gönczy Lajos előadó terjesztette elő a részletes jelentést. E szerint a társaság rendezett két felolvasó estélyt — az egyiket Arany János emlékére — rendezett egy képkiállítást. Kiadott két munkát és részt vett két vidéki felolvasó estélyen. A tagok egynegyede eltávozott vagy elhalt, kikről kegyelettel emlékezett meg a szakosztály ülése. Azután úgy az elnök, mint az előadó bejelentették lemondásukat, melynek visszavonására nem sikerült őket rábírní. Helyettük elnöknek dr Imre Lajost és előadónak Maksay Bertalant választotta meg a szakosztály, míg a megürült választmányi tagsági helyeket Vásárhelyi Jánossal, báró Kemény Jánossal és Debreczeni Istvánnal töltötte be.

Főjegyzőválasztás az ardeali egyházkerületben.

Nagy érdeklődés és izgalmas várakozás előzte meg az ardeali főjegyzőválasztást, mely január 30-án az egyházkerületi közgyűlésen történt meg. Eredményeképpen dr Tavaszy Sándor theol. tanárt választották meg 118 szavazattal Kádár Géza cluji lelkész 66 szavazata ellenében. Az új főjegyző nyomban letette ez esküt, mely után Vásárhelyi János püspök üdvözölte, kijelentve, hogy szive szerint való vágya volt, hogy Tavaszy legyen az első munkatársa. De a legnagyobb elismeréssel emlékezett meg Kádár Géza érdemeiről is. A két tanácsadó: a főjegyző és a generális direktor kiegészítik egymást. Az egyik a tudományban, a másik a pásztori szolgálatban a legnagyobb elismerésre méltó. Mi megfogjuk mutatni, hogy

tudunk a szeretetben együtt szolgálni. A püspök nagy hatást keltett szavai után az új főjegyző tartalmas beszédben mondott köszönetet az egyházkerület bizalmaért.

Az egyházfegyelmi szabályrendeletre vonatkozó bejelentések is késedelmesen érkeznek be a püspöki hivatalhoz, jöllehet a püspöki felhívás február 10-ig adott időt a bejelentésre. Kívánatos lenne, hogy mindazon egyházközségek lelkészi hivatalai adják fel megrendeléseiket lehetőleg mielőbb, amelyek mindez ideig nem tették meg, nehogy a nyomdai előállítás és szétküldés tekintetében ebben a vonatkozásban is késedelem álljon elő.

Karácsony másodnapi perselypénzt liceumunk javára jan. 27-ig beszolgáltaták: Tipari 105, Adrian 70, Ambud 138, Reșița 100, Borș 100, Martinești 50, Apa 150, Clopodia 50 Lei. — *A püspöki hivatal kéri az összes lelkészi hivatalokat, hogy az ünnep másodnapi perselypénzt a liceum igazgatótanácsa elnökéhez: nt. Boros Jenő esperes urhoz Săfărmăre, küldjék be, az elküldésről szóló jelentést pedig a püspöki hivatalhoz terjesszék be.*

Fenti időpontban még 153 anya-egyház jelentése hiányzott.

Elcserélném lelkészi állásomat (vasut vagy kövesut és város közelében még jóval kisebb helyért is). Díjlevelem: 4 szobás lakás minden melléképülettel (nyári konyha, pince is) 1 kat. hold telken, 32 kat. hold jó föld, melynek adóját az egyház tartozik fizetni, 40 mázsa buza, 20 m³ fa temető fűtermése, kertszántás, 458 Lei készpénz, stóla, átalányok, államsegély. Nagyváros közel. Pénzzel rendelkező kitűnő alkalmat talál földvásárlásra urasági birtokból olcsón. Leveleket Piatra Craiului jeligével a kiadóhivatal továbbít.

Csereajánlat. Az eriuului egyházmegye egyik lelkésze állását elakarja cserélni. Szíveskedjenek azok, akik cserélni óhajtanak, ajánlataikat az esperesi hivatalba, Săcueni-be küldeni, jelezve községüket és feltüntetve javadalmazásukat. Csereajánlatukat február hó végéig kérem. Az elcserélendő lelkészi állás javadalma: 1. Jó lakás kerttel, 2. 30 kat. hold föld (melyből 8 hold agrár föld s ennek adója lelkészt terheli). 3. 5 öl kemény tűzifa. 4. cca. 60 köböl buza. 5. 8 drb. erdő, legelő jog. 6 stóla. 2—1

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

464—1937-I. sz. KÖRRENDELET. Közigazgatási. *Valamennyi kebelbeli nt. lelkészi hivatalnak.* A népjóléti és munkaügyi minisztérium 167,519—1936. sz. átiratában fölkérte a kultuszminiszter urat, hogy a falusi lakosság egészségi ügyének hathatósabb védelme céljából az idevonatkozó törvény végrehajtási utasítása alapján adjon ki olyan értelmű rendelkezést, amelynek az eredményeként a falvak összes lelkészei teljes meggyőződéssel és lendülettel

vegyenek részt és működjenek közre a községi (kör-) orvossal és előljárással az egészségügyi gondnokságok megszervezésében, fejlesztésében s általában a falvakban erőteljes egészségügyi propaganda megindításában és ébrentartásában. Mindezeknek a célok-
nak a megvalósítása végett a falvakban egészségügyi gondnokságot kell szervezni, mely megteszi a szükséges intézkedéseket. Fölhivom a lelkesztársakat, hogy mindenütt lelkiismeretesen és buzgón vegyenek részt ezekben a szervezési munkákban s azt falusi ember-
testvéreink egészségügyének az érdekében minden igyekezetükkel és szeretettel támogassák. Oradea, 1937 február 8. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

822—1937. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Egyházkerületi közgyűlésünk 1936—24-j határozata alapján elrendelem, hogy iskoláink a fák napját alábbi szabályzat szerint tartsák meg:

Szabályzat a fák napjának megtartásáról egyházkerületünk elemi iskoláinál. Kiadta az egyházkerület elnöksége 822—1937. sz. határozatával, az egyházkerületi közgyűlés 1935—142-i határozatának utolsóelőtti bekezdése és az 1936—24-j határozat alapján.

1. A fák napját minden esztendőben tavasszal olyan napon kell megtartani, amely a helyi viszonyok szerint a fa ültetésére alkalmas, azaz, amikor a fák rügyei még nem nyitak ki, azonban a szabadban való tartózkodás a gyermekek számára már nem kellemetlen.

2. Az ünnepélyt megelőzőleg a tanító a gyermekeknek a faültetés célját és eljárását részletesen megmagyarázza.

A faültetés céljai közt nemcsak a hasznossági szempontokat kell figyelembe venni, hanem a szépészetieket is (a fa díszül is szolgál), a lélektaniakat (az az öröm, amit a sikeresen végzett faültetés szerez, mikor a csemetét fejlődni látjuk), a szociálisakat (az éghajlat megjavítása a tömeges faültetéssel, önzetlen munkáság a jövő nemzedékek érdekében).

A faültetés eljárásánál minden egyes munkát pedagógiailag is értékesíteni kell.

3. A szükséges munkálatokat lehetőleg maguk a gyermekek végezzék s ezért őket olyan kb. 10—15-ös csoportokba kell beosztani, hogy minden csoportban nagyobb és kisebb gyermekek vegyesen legyenek.

4. A fákat lehetőséghez képest a következő helyekre kell ültetni: Az iskola udvara, a tanítói lakás udvara, az iskola előtti utcarész, ha ehhez a községi előljárással hozzájárul, a templomudvar, a paróchia udvar. Évenként minden 10—15 gyermek után 1 drb. fánál többet nem kell ültetni. Az ültetés az iskolaszéktől kiküldött bizottság tervei szerint történik. Ez a terv az egész befásítás alá vett területre egyszerre elkészítendő.

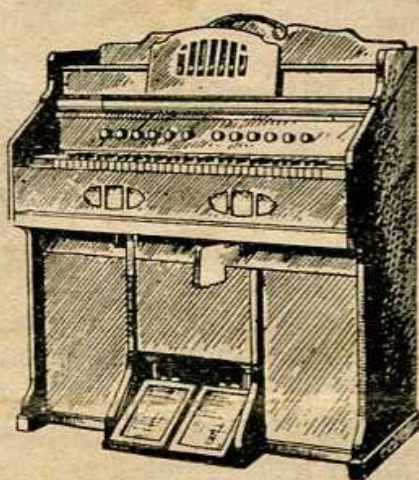
(Folyt köv.)

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Oradea
Str. Petru Maior No. 1.

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

Harmoniumok

2-6
minden nagyságban, elsőrendű
kivitelben állandóan raktáron.
Képes árjegyzéket díjmen-
tesen szívesen küldök.

Új orgonák építését

ugyszintén orgonák szakszerű
javítását mindenkor elvállalom.

Kecskés Ferenc

Timişoara circ. IV. Strada
Gorové 11. sz. — Szolid árak

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Tulajnosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, STRADA DR. LAZAR AUREL 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületben

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyó-
iratokat, jegyzőkönyveket, műveket, hivatalos levélapirokat,
borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatvá-
nyokat, meghívókat a legesimesőbb kivitelben és jutányos árakon.

Nyomatott a Kálvin-nyomdában Oradea.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Pietr. Craiului Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye.

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVACS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	OO	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	OO	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Srada Petru Maior 1.	OO	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	OO	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

A fegyelem értelme.

Merő mechanizmus világát éljük. »Gégburrogás az uralkodó« mondja nagy igazán Wells. Szavát igazolja a víz, föld, levegő. Mindenik tele van surranó gépekkel.

Mégis az az általános panasz, hogy nem akarnak az emberek alkalmazkodni a mechanizált világ szelleméhez. Nem akarnak gépekké válni. Azért nem pedig, mert a mechanizáció más szóval fegyelmezést jelent. A gépek ugyanis működésük közben *törvényt, rendet, kötelességet, mérséklést, engedelmisséget és fegyelmet* mutatnak. Éppen ezek a tulajdonságok szilárdítják meg az emberi lelket is az élet harcában. Ezért egyik legégetőbb problémája a fegyelmezés a mai világnak.

Ámulatos példáit látjuk pedig a fegyelem csodás hatásának legujabban is. Nagy nemzetek vetették alá magukat a legszigorubb fegyelmezésnek a lét és nemlét döntő krizisében és talpra állottak. Azok a népek pedig, akik erre nem hajlandók, könnyörtelenül eltiportatnak a felületesség, a könnyelműség és a közönyösség széles országutjain. Nem találunk elég erős szavakat annak kellő kihangsúlyozására, milyen életbevágóan fontos ugy az egyesekre, mint a családokra és a nemzetekre a rendszabályok közzé szorított élet keskeny utja. Elképzelhetetlen anélkül minden jólét és megelégedés. A máról holnapra való, terv és cél nélküli élet csak vegetálás. Ezért vett már idáig is magára önként az ember kötelességeket a család, a társadalom, az állam érdekében, még a saját kényelme feláldozásával is.

Legnemesebb értelemben azonban mégis csak egyházi ügy a fegyelmezés.

Neki életkérdés az. Szigorú fegyelmezéssel vivta meg diadalmas harcát már kezdet-kezdetén a pogány világgal. Legnagyobb erősege marad az minden időkön át. A külső fegyelem által gondosan kifejlesztett belső vagyis önfegyelmezés fejleszti ki az emberi lélek

legértékesebb képességeit, építi fel jellemszilárdságát és nyit utat neki a teljesebb élethez.

Nem gépekké való átváltoztatás ez. Jól tudja azt az egyház, hogy merev katonai dresszurával senkit sem lehet szentté tenni. Az élet korlátok közzé szorítása az, magasabb életcélok elérésére. A szoros kapu és a keskeny ut életre vezető tana az. A leges-legjobbakat akarja kiváltani az az emberi lélekből önfegyelmelés által.

Amikor a mai ember elvetette az anyag romlottságának és a testi vágyak bűnösségének ősi elvét, ugyanakkor belesodródott az ellenkező hibába. Egészen más ugyanis azt állítani, hogy a bennünk lappangó állati ösztönök semlegesek, mint azt következtetni belőle, hogy tehát akkor azok követendő jók is. Az ösztön lehet ártatlan önnönmagában véve. A vele való bánásmód szerint válik az üdvvé, vagy átokká. Emel fel az istenfiúságra, vagy sülyeszt le a baromsorba aszerint, amint a lelki vagy a testi alkotó erejét engedjük szabadon magunkban. Itt van égető szükségünk az önfegyelmelésre, a jellemszilárdságra, hogy leküzdhessük az ösztönök testiségét bennünk általuk.

Ezek kifejlesztése pedig vallás nélkül egyenesen elképzelhetetlen. Semmi más nem képes elég nagy erkölcsi erőt kölcsönözni ahoz. Az tüzi ki a legmagasztosabb életcélt az ember elé. Már pedig minél magasabb a cél, annál dicsőbb a teljesítmény is. A lelki-ség diadala az bennünk.

Értékes sikereket lehet elérni gazdasági, politikai, tudományos és művészi téren is. Ámde ezek egyike sem foglalkoztatja teljes mértékben a lélek összes erőit és így teljes kielégülést sem adhat. Egyesegyedül csak az Isten szolgálata adhatja azt meg. Egész lelki világunkat betölti az.

Hogyha Isten akaratának teljesítése az uralkodó motivum az ember életében, ha minden másféle cél ennek helyezettik alá, akkor érte el azt az önfegyelmelést, amelyik minden akadályon diadalmasan átalsegíti és boldog lelki harmoniába hozza őt Istennel.

Az az egyházfegyelem végcélja, hogy ahoz az önfegyelmeléshez vezesse el szeretettel mindenik tagját, amikor azt mondhatja az:

»Az Úrnak igája nékem nagy gyönyörűség.« *Bokor Sándor.*

A püspöki hivatal átköltözött a Str. Alexandri 31. sz. alatti új helyiségébe. Erre tekintettel kérjük a lelkészi hivatalokat, hogy a változást tudomásul venni és hivatalos leveleiket a közölt címre feladni sziveskedjenek.

A tanítói nyugdíjintézet kérdéséhez.

Az elmúlt év november havában az egyházmegyei tanító-egyesületi elnök-testvéreimet Nyugdíjintézet megalakítása ügyében vélemény adásra hívtam fel. Négy egyesület elnöke válaszolt levelemre és válaszuk egybehangzó volt. Külön tanítói nyugdíjintézetet akarnak, hogy a lelkész urak ne tegyenek szemrehányást a tanítóknak, hogy belépésök által tönkre teszik a nyugdíjintézetet. Én ezt az óhajt az egyházkerületi közgyűlésen kifejezésre is juttattam. (Tehát ártatlanul ér bennünket az eriolui-i tanító egyesület választmányának a vádja.) Az egyházkerület azonban hallani sem akart külön tanítói nyugdíjintézetről. Egy külön tanítói nyugdíjintézetet magánvállalatnak tekintene és nem biztosítaná az egyházak részéről az évi 500 Leis hozzájárulást sem.

Az egyházkerületi közgyűlés 35 szavazattal 5 ellenében ki mondta, hogy a tanítói nyugdíjintézetet a lelkészivel közösen szervezi meg, Ezért az atyai gondoskodásért a Főtiszteletű és Méltóságos Elnökségnek és az egész kerületnek csak hálás köszönettel tartozunk. A tanítóságnak egy régi vágya közeledik, a megvalósulás felé.

Az a jóindulat, mely a tanítóság felé sugárzott a kerületi közgyűlésen, hogy minket tanítókat szeretettel kíván kebelére ölelni a nyugdíjintézetbe, a lelkünkben ébresszen szeretetet és megértést.

Ha mindenki a maga elgondolását tartja helyesnek, ha mindenki azt akarja, hogy az ő véleménye érvényesüljön; ha a különféle nézeteket nem tudjuk közös nevezőre hozni, akkor sohasem fogunk nyugdíjintézetet alakítani.

Mi, akik fegyelmezzük a gyermekeket, fegyelmezzük magunkat is és munkálkodjunk szívvvel, lélekkel a nyugdíjintézet együttes megszervezésén.

A külön tanítói nyugdíjintézet tervezetéről beszélni már túlhaladott álláspont. Egy jogerős kerületi határozattal állunk szemben, melyet tiszteletben tartani kötelességünk. Azonban a tervezet egyes pontjainak módosítását kérhetjük.

Véleményem szerint a régi országos tanítói nyugdíjintézet mintájára kellene tervezni nyugdíjintézetünket, azzal a különbséggel, hogy 5 százalék helyett 10 százalékot fizetnénk fenntartói díj címén. (tudván azt, hogy az államtól támogatásban részesült) Aztán amikor a tanító magasabb fizetésbe előlép, vagyis 5 szolgálati év után egy újabb 2400 Leis korpótlék illeti meg, akkor ennek 50 százalékát 1200 Leit fizetne egyszer s mindenkorra fenntartói díj címén. E szerint a nyugdíját is a régi országos tanítói nyugdíjintézet mintája szerint kapná a tanító, a nyugdíjaztatása alkalmával

érvényben levő fizetése után. Például 10 szolgálati év után (már van egy korpótlék) 26,400 Leinek 40 százalékát. 15 év után 28,000 Lei 50 százalékát. 20 év után 31,200 Lei 60 százalékát. 25 év után 33,600 Lei 70 százalékát. 30 év után 36,000 Lei 80 százalékát. 35 év után 36,000 Lei 90 százalékát. 40 év után 36,000. Nem tartom helyesnek, hogy egy 25 éven felüli szolgálattal bíró tanító, akinek 5 korpótléka van és évi 36,000 Lei fizetése és ezután fizet 10 év alatt 36,000 Lei fenntartói díjat, 10 évi szolgálat után 24,000 Leinek kapja a 40 százalékát.

Ha ezt a tervezetet nem sikerül életre hívni, akkor leghelyesebb lenne, ha mindenki 24,000 Lei nyugdíjösszegnek fizetné 10 százalékát fenntartói díj címén. Ezt az elgondolásomat azzal támasztom alá, hogy minden nyugdíjintézetben, ahol a tagok fizetésök 10 százalékát fizetik nyugdíjintézeti járulék címén, nyugdíjaztatásuk alkalmával érvényben levő fizetésöknek, szolgálati éveiknek megfelelő százalékát kapják.

Akik azon a véleményen vannak, hogy a tanítóknak a nyugdíjintézetbe való belépése a nyugdíjintézetre veszélyt jelent, — azoknak aggodalmi alaptalan, mert a tanítók belépésök által csak erősítik az intézetet, 10 évig nem ad nyugdíjat és ezen idő alatt a tanítók 6—7 milliót fizetnek be.

Tehertételt jelentenek a nyugdíjintézetbe azok a kötelezett és jogosított tagok, akik a szerzett jog alapján 40 évi szolgálatuk után, habár alig voltak 10—12 évig tagjai a nyugdíjintézetnek és alig fizettek be 70—80 ezer Leit, 100 százalékos nyugdíjat élveznek és 2 év alatt megkapják 96.000 Lei nyugdíjban befizetett pénzüket. Ezekre fizetett rá a multban is fél milliót a nyugdíjintézet és fizet a jövőben is. Statisztika szerint 25 éven felüli szolgálattal: 80 lelkes és 40 tanító van (mert az idősebb tanítók nagyrésze repatriált.) Tehát ebből a szempontból is kedvező a tanítók belépése a nyugdíjintézetbe.

Megjegyezni kívánom, hogy Jakab Lajos tanító-testvérünk tervezete szerint 35 év alatt 24,000 Lei alapfizetés után 112,000 Leit kellene fizetni fenntartói díj címén. Dr Harcsár Géza kerületi ügyész ur tervezete szerint az érvényben levő fizetés után, (tehát 5 korpótlékot is beszámítva) 35 év alatt 108,200 Leit, 40 év alatt pedig 126,200 Leit kellene befizetni. Kamatot seholsem számítottam. Nagy különbség a két tervezet szerint nincs.

Felkérem tanító-testvéreimet, hogy foglalkozzanak ez üggyel és véleményüket közöljék velem március 31-ig.

Bervenü.

Bartha István,
ref. tanító.

Hozzászólás a tanítói nyugdíjkérdéshez.

Ebben a minden tanítóra nézve ugynevezett »égetően sürgős« ügyben sok cikk látott már e lap hasábjain napvilágot.

Legutóbb az eriului-i tanítóegyesület foglalkozott vele, bár szerintem egy-egy cikkel elintézni és a nyugdíjintézetet életképessé tenni soha nem lehet, mert ehhez lelkes áldozatkészség és a természetes vezetők becsületességében vetett hit szükséges, ami pedig éppen az eriului-i tanítóegyesület javaslatából hiányzik, mert ez a javaslat több pontjába olyan sértő hangot használ éppen azokkal szemben, akik ezt az egész ügyet önzetlenül felkarolták. Nem gondolják tisztelt kollégáim, hogy ez a hang szomorú fényt vet a tanító-ság kultur nivójára.

Örölnünk kellene, hogy a lelkészi-kar felkarolja a mi nyugdíj-ügyünket, mert enélkül csak örök vekengés lenne a dologból.

Ugye féltjük a jogainkat, féltjük a mi s az egyház által befizetendő összeget, de ami kis kötelességünk lenne a saját érdekünkben, azt már vessük a más nyakába. »Fegyelmi felelőség terhe mellett köteles beküldeni a nyugdíjpénztárnak a levont összeget.« — Ugyan kedves kollégáim kit fenyegetnek? Ha olyan nagyon féltik a jogaikat, nem vállalnának egy kis kötelességet is? Vagy olyan nagy a kollégiális bizalom is, hogy le kell vonatni a fizetésből másokkal? Nem lehetne azt az érdekelteknek maguknak becsületből beküldeni?

7. pontban. Nyugdíjjogosult »elhalt tagok özvegyei özvegyiségük idejére és az elhalt tagok kiskoru keresetképtelen árva gyermekei.« Nyugdíjjogosult minden rendesen fizető tag, akár férfi, akár nőtanító. Ha a férj elhal, felesége nyugdíjat, gyermeke pedig neveltetési segélyt kap. Ez eddig rendben van ugye? De a tanítói-karnak talán fele nőtanító, soknak férje is van, a dolog természetes rendje tehát úgy kívánja, hogy ha a nőtanító tag hal el, özvegye a férj-uram és kiskoru gyermekei ugyan olyan jogokban részesüljenek, mint az előbbiek, tekintet nélkül az állására és jövedelmére. Erre ők ép olyan igényt tarthatnak, mint a feleség-özvegyek, mert az a nőtanító ép úgy a családtól vonta el a befizetett összeget, mint a férfitanító.

E kérdés fölött éppen a mai kisebbségi életünkben nem szabad könnyen elsiklani, amikor sok helyen a férj-uram kereset nélkül van, vagy vajmi csekély összegért vállal, kap itt-ott egy kis alkalmi munkát. Ezt az eszmét szűkebb tanítói köri gyűlésen már idestova

egy éve felvettem, melyről említés egy cikkben sem volt s most ezuton hivom fel kollégáim figyelmét.

Elmélkedjenek róla!

Mi lenne ha a férjes tanítónők éppen ennek kihagyásával (lévén számuk aránylag elég tekintélyes) nem lépnének be a nyugdíjintézetbe? Vagy csinálnánk ugy a nyugdíjat, hogy csak az özvegy férjek élvezzék majd? Ezt az eszmét a férfitanítók nevetségesnek tartanak; mi nőtanítók csak a fordítottját tartjuk annak.

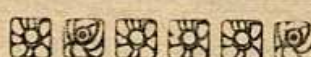
Nem kívánhatják a férfitanítók, hogy a nőtanítók biztosítsák özvegyük jobb jövőjét, mert minden tanítónak tudni illik, *hogy egyforma kötelességekkel egyforma jogok is járnak.*

Tehát az eddigi hozzászólások leszűrt eredményeképen csináljunk ugyan külön nyugdíjintézetet, de nem azért mert ugy jobb, hanem mert így baj esetén nem okolhatunk másokat.

Juhászné Tatay Emma,
ref. tanítónő.

HIREK

Lelkészbeiktatás. A pelisori református gyülekezet január hó 31-én iktatta be teljes egyhangusággal választott új lelkipásztort, Pajzos Bálint volt oraşul-noui segédlelkészt. A templomban a gyülekezet buzgó éneke után Boros Jenő esperes tartott beiktató beszédet, buzdítván ugy az új lelkipásztort, mint gyülekezetét isteni hivatásuk betöltésére s lelkükre kötven, hogy igyekezzenek megtartani a lélek egységét a békeesség kötele által. Puy Géza oraşul-noui kántor szóló éneke következett ezután Csecskedi Károly orgonakiséréte mellett, mély áhitatot keltve a hallgatóságban. Utána Pajzos Bálint az Ap. csel. 20, 24. alapján mondomta el beköszöntő beszédét. Végül buzgó imában kérte az Isten kegyelmét és megáldotta a gyülekezetet. A mindvégig megható istentisztelet a gyülekezet énekével fejeződött be. Istentisztelet után az iskolaterem-

ben diszpresbiteri gyűlés volt, ahol Csűry Miklós felügyelő lelkész üdvözölte az esperest és az új lelkipásztort. Majd Boros Jenő esperes átadta az új lelkipásztornak az egyház pecsétjét. Pajzos Bálint kegyelettel megemlékezve elődjének munkásságáról, ünnepélyesen kijelentette, hogy minden tőle telhetőt megtesz az egyház építése és felvirágoztatása érdekében. A presbiteri gyűlés végeztével a parochián a Nőszövetség nevében Borsy Józsefné egy szép virágcsokorral fogadta az új lelkészt és kívánt neki boldog és békeességos lakozást az új otthonban. Délben a Nőszövetség tagjai által Molnár Ambrus tanítóné vezetése alatt készített közebéden vettek részt a vendégek és hivek. Délután gazdag műsorú vallásos ünnepélyt tartottak, melyen Csűry Miklós imádkozott áhitattal, Gulya Géza ateai lelkész hirdette az ígét I. Ján. 4, 10. alapján építő ha-

tással, Csecskedy Károly sátmari kántor művészi orgonaszámmal, Lengyel László s. lelkész hatásos szavazattal, Kovács Annus két lélekemelő énekszámmal fokozta az ünnep áhítatát. Isten áldása legyen az új pásztor és gyülekezetén.

Lelkészmeghívás. A tama-seni református gyülekezet, a Bodnár Béla elhunytával megüresedett lelkészi állásra folyó hó 7-én teljes egyhangúsággal *Lengyel László* satumarei segédlelkészt hívta meg.

Lelkészválasztás. Tarnóczi Lajos Biharea-i lelkész Aradra való távozásával megüresedett lelkészi állásra tartották meg a ker. bíróság megsemmisítő ítélete után meghirdetett új pályázat alapján a választást. 226 szavazatot adtak le a választók, mely közül 119 esett *Szabó Pál* Oradea-i segédlelkészre és 107 szavazat Csép Gergely ineui lelkészre. Így Biharea-i lelkésszé másodszor is Szabó Pált választották meg.

A Szikszay-féle Keresztyén tanítások c. imakönyv kinyomatása tárgyában nagyon sok sürgetés érkezik be a püspöki hivatalhoz azon egyházközségek részéről, amelyek megrendeléseiket a Ft. Püspök ur 5481—1936. sz. felhívására feladták. Sajnos, hogy a Püspök ur felhívására mindössze csak 84 egyházközség részéről érkezett be a mai napig a tájékoztató megrendelés és e körülmény abba a kellemetlen helyzetbe hozta az iratterjesztési bizottságot, hogy nem tud határozni e nélkülözhetetlennek látszó imakönyv kiadása felett. Ugyanis a helyzet az, hogy eddig mindössze mintegy 700 példányra történt előjegyzés, ez pedig cse-

kély mennyiség, hogy egy ilyen nagy művet olcsón előállítani, csekélypéldányszám mellett lehetetlen. Az iratterjesztési-bizottság legutóbbi ülésén úgy határozott, hogy amennyiben a késedelmes egyházközségek lelkészi hivatala részéről 10 napon belül nem érkeznek be a bejelentések, abban az esetben a legnagyobb sajnálattal, de mégis kénytelen lesz a könyv kiadásától eltekinteni. Éppen ezért az iratterjesztési-bizottság ezután is azzal a kéréssel fordul a lelkészi-kar tagjaihoz, hogy szíveskedjenek bejelentésüket a fentemlített időn belül megtenni, mert ha ez nem történne meg, az esetben tudomására kell adnia az érdekelt megrendelőknek, hogy a könyv kiadását a bizottság leveszi a napirendről.

10.000 leies alapítvány, mint gondnoki székfoglaló. A satumarei egyház *Tabajdi György* gyógyszerészt választotta meg főgondnokának, kinek atyja egykor annak az egyháznak több mint két évtizedig kiváló lelkésze volt. A bár világi pályán munkálkodó, de atyjához mindenben méltó fiú gondnokká választása alkalmából 10.000 leies alapítványt tett azzal a rendeltetéssel, hogy kamatait szegény református tanulók segélyezésére fordítsák. A jókedvű adakozót sokáig szeresse az Isten.

Tizéves karnagyi működését ünnepelte a satumarei Református Iparos Dalegylet *Csecskedy Károlynak* a folyó hó 3-án tartott közgyűlésén, amikor Gyüre Lajos egyházgondnok, a dalárda kiváló és fáradhatatlan buzgóságu karvezető érdemeit, egy hatszemélyes ezüst evőeszköz-készletet adott

át neki, mint a dalegylet aján-
dékát, amit az ünnepelt meg-
hatva köszönt meg. A tagok
részéről Némethy József, az
egyház részről Boros Jenő es-
peres üdvözölte. A közgyűlés
után az ünnepelt karnagy ven-
dégül látta vacsorán a dalárda
tagjait.

Csereajánlat. Az eriului-i
egyházmegye egyik lelkésze
állását el akarja cserélni. Szives-
kedjenek azok, akik cserélni
óhajtának, ajánlataikat az espe-
resi hivatalba, Săcueni-be kül-
deni, jelezve községüket és fel-
tüntetve javadalmazásukat. Cse-
reajánlatukat február hó végéig

kérem. Az elcserélendő lelkészi
állás javadalma: 1. Jó lakás
kerttel. 2. 30 kat. hold föld
(melyből 8 hold agrár föld s
ennek adója lelkészt terheli).
3. 5 öl kemény tűzifa. 4. cca.
60 köböl buza. 5. 8 drb. erdő,
legelő jog. 6. Stóla. 2—2

Pedal Harmonium 2 ma-
nual 18 regiszter, jó állapotban
eladó. Megfelel kisebb templom
vagy imaház részére. Cim:
Dittrich Albert Arad, Str.
Cantacusino No. 38.

Társszerkesztők:

Ardai Aladár, Bokor Sándor,
Boruzs Lajos, Tóth Zsigmond.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

1292—1937. szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai iskolaszéki elnöknek.* Azonnal kell jelenteni minden egyházközségből, hogy van-e ottan állami kisededóvó (școala de copii mici), hány ref. növendék jár azokban, s kapnak-e azok valamilyen formában ref. vallásos oktatást. Az is jelentendő, ha iskolafenntartó egyházközségben nincs állami kisededóvó. Oradea, 1937. febr. 20. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k. püspök.

1129—1037-II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli állami középiskolai vallásitanítónak.* A közoktatásügyi miniszterium 23,318—1937. sz. leiratában engedélyezte, hogy a református gyermekek márc. hó 27-én fel legyenek mentve az iskolalátogatás alól. Református középiskolás növendékeinknek tehát husvétkor következő szabad napjuk lesz: Nagypéntek, márc. 26. (lásd 47,208—1930. sz. min. rend. ek. közgy. 1930—9. szám). Nagyszombat, márc. 27. jelen rendelet értelmében. Husvét 2. napja a középiskolai szabályzat 21. fej. d) pont szerint. A minisztériumi rendelet szó szerinti szövege a következő: »No. 23318—937. Consiliul Episcopal Reformat Oradea. Referindu-ne la adresa Dvs. No. 586—937. avem onoare a vă face cunoscut că Ministerul a aprobat ca ziua de 27 Martie să fie liberă pentru elevii de religie reformată. Semnături.« Oradea, 1937. febr. 15. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k. püspök.

1048—1937. sz. KÖRLEVÉL. *Valamennyi kebelbeli Nagytiszteletű esperes, lelkész, s. lelkész és levita urnak.* Értesitem a Nt. lelkészi kart, hogy a Ministerul Educațiunii Naționale 24.319—1937. sz. rendelkezésével közölte velem a minisztertanács azon határozatát, mely szerint az állam összes fizetést élvező alkalmazottainak bár-

mely nemü és koraak legyenek is, tekintet nélkül arra, hogy mozgás esetén mi lesz a rendeltetésük, kötelesek saját költségükön és kizárólag a hadügyminiszterium közbejöttével egyéni gázvédő álarcot beszerezni. És pedig vagy kisebb képességű szűrődobozzal 480 lei megállapított áron, vagy pedig nagy képességű szűrődobozzal és összekötő csővel ellátott 700 leis árban. Ez utóbbi az összes tartalékos tisztekre kötelező, míg az előbbi minőségű a többi tisztviselőkre. Ezen gázvédő álarcok ára a február hónapra esedékes fizetések és ezt követő 11 hónapi, összesen tehát egy év alatt esedékes fizetésekből egyforma havi részletekben fognak visszatartani. A február havi fizetések ezen levonások figyelembevételével utaltatnak csak ki. Épen ezért felhivom valamennyi államsegélyt élvező érdekeltet, hogy jelen körlevelem megjelenése után azonnal jelentsek a megadott miniszteri utasítás értelmében a következő adatokat: 1. A. Centiméterben megméréndő a fej hosszúsága függőleges állásban, áll alatt a két orcán felfele és a homlok feletti fejközép részén — fejtetőn át. 2. Mint B. mérték a fej vastagsága, úgy, hogy a mérőszallag a fej homlokának közepén körben vízszintes irányban mérendő le. Tájékoztatásul megjegyzi a rendelet, hogy az első mértéknél a nagytest 66—67 cm., a középtest 63—65 cm., a kistest 61—62 cm., míg a második mérésénél a nagytest 60—62 cm., a középtest 57—59 cm., a kistest 55—56 cm. mérték között mozog. A rendelkezés szerint egyelőre a városban lakó tisztviselők kivétel nélkül, míg a falvakban csak a tartalékos tiszti ranggal bíró tisztviselők, tehát lelkészeink és mindkét nembeli tanítóink és a tantestület tagjai által szerzendők be. Elrendelem azonban, hogy kivétel nélkül minden érdekelt bocsássa hivatalom rendelkezésére a fent kért adatokat, hogy azok akik ezidő szerint nem is érdekeltek újabb bejelentést ne eszközöljenek, hanem azok a kötelező intézkedés megérkeztekor már birtokomba legyenek. A miniszteri rendelet értelmében családtagok részére is igényelhető ugyanezen áráért a megfelelő méret megadásával együtt a gázálarc. Tekintettel a fentebb hivatolt minisztertanácsi határozat fontosságára és annak sürgős végrehajtására, valamint az álarcok beszerzésének leegyszerűsítésére, ismételten felhivok minden érdekeltet, hogy a szükséges adatokat postafordultával juttassa el hivatalomhoz, mert mindezek beérkeztéig függőbe lesz a február havi fizetések kiutalása. Oradea, 1937. febr. 19. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k. püspök.

1162—1937. I. sz. KÖRRENDELET. Közigazgatási. *Valamennyi kebelbeli nt. lelkészi hivatalnak.* Bihorvármegye prefekturája 1067—1937. sz. alatt hozzám intézett átiratában az országutak befásítására vonatkozó intézkedések közlése mellett arról a sajnálatos jelenségről is értesített, hogy a közutak mellé ültetett csemetéket lelkiismeretlen egyének sok helyen elviszik, vagy megrongálják s ennek a kellőleg el nem ítélt eljárásnak a meggátlása végett szigorú rendelkezéseket léptetett életbe, melynek alapján a rongálók ellen 1000—5000 leig terjedő pénzbírság és elzárás róható ki büntetésképpen.

A prefektus urnak a fák védelmére vonatkozó álláspontját teljes egészében magamévá téve, felkérem és felhívom a Lelkésztársakat, hogy a gyülekezet tagjait úgy a szószékből, mint egyéb alkalmakkor is figyelmeztetni sziveskedjenek, hogy az utak fásításait ne rongálják, — amit szinte nehéz is föltételezni, hanem inkább szerető gondjaikba vegyék és tőlük telhetőleg maguk is védelmezék s amennyiben a rongálásokról tudomást szereznek, az esetet jelentsék a községi előjárásának. Oradea, 1937 február 20. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk. püspök.

822—1937. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* — (Folytatás és vége.)

A terv elkészítésénél szigorúan kell arra is ügyelni, hogy a felnövekedő fák majd az iskolahelyiséget vagy a tanítói lakást be ne sötétítsék, valamint a gazdasági udvar forgalmát ne akadályozzák. Az iskolatermet megvilágító ablakoktól a fák legalább 10 méter távolságban legyenek, a tanítói lakás ablakaitól az égtájnak és a lakrész rendeltetésének megfelelően, legalább 6 méternyire. Az így szabadon maradó területeken a gyermekektől gondozott virágoskerteket kell létesíteni.

Csakis a helyi viszonyok közt szépen díszlő, nemes fajgyümölcsfákat szabad ültetni. Minden egyes iskola ez évtől kezdve kisméretű gyümölcsfa-iskolát tartozik létesíteni. Ebben fentemlített bizottság utasítása szerint fajgyümölcsfa csemetéket maguk a gyermekek nevelnek a tanító vezetésével. Addig, míg ez a faskola a kellő számu csemetét nem szolgáltatja, az iskolaszék javaslatára a presbitérium gondoskodik a szükséges csemeték beszerzéséről.

5. Az elültetett csemeték ápolására nagy gondot kell fordítani. Az ültetést végző gyermekcsoportoknak egész éven át gondosan kell ápolniok a saját fájukat (öntözés, élősdiék pusztítása). A következő években a korona szakszerű nevelésére is meg kell őket tanítani.

6. Azon esetben, ha a fent elsorolt helyek a fásításra szűk voltak miatt alkalmatlanok vagy már jelen szabályzat intézkedéseinek megfelelően be volnának fásítva, a faültetést falak és kerítések mentén nevelt idomfákkal kell megkísérelni.

7. Az esperes urak kérjenek fel az egyházmegyei vezető emberek közül, esetleg körzetenként, szakértő tanácsadókat, akik a hozzájuk fordulóknak tanáccsal szolgálni tudnak és ezt a feladatot vállalják. A lehetőséghez képest ezek a szaktanácsadók a fásítás menetét is ellenőrzik.

8. A püspöki hivatal gazdasági ügyosztálya kérésre a szükséges csemetéket teljesen megbízható helyről beszerzi, ill. azok be-

szerzését közvetíti, a hivatalos lap felelős szerkesztősége pedig konkrét kérdésekre a legközelebbi számban szakszerű választ ad.

9. Ellenőrzésképpen a fásítási terv az esperes uraktól kinevezett szakértőknek jóváhagyás végett beterjesztendő legkésőbb ez év szeptember 1-ig. Mindennemű iskolalátogatásnál a terv meglétele és végrehajtásának módja ellenőrizendő.

10. A fásítási terv 1:100 arányban (1 cm. a terven egyenlő 1 méterrel a természetben) ábrázolja a befásítandó területet, a környező épületek vázlatos alaprajzával, feltüntetve ez utóbbiak rendeltetését, valamint az ajtók és ablakok elhelyezését. Világosan fel kell tüntetni az utcai kapu helyét és rendeltetését (kiskapu, kocsibehajtó). A tervezett ültetések helyén a fákat a szokásos módon, de kiszínezetlen koronával kell jelölni. A már meglévő fák koronája zöld gyűrűvel utána színezendő. Termőben levő fáknál a zöld gyűrűt sárga színnel kell kitölteni. Ezen jelzések értelmében a terv állandóan nyilvántartandó. Minden fánál a fa fajtája könnyen áttekinthető módon megjelölendő. Ugyanerről az elültetett fáknál is gondoskodni kell.

11. Ha a lelkész vagy tanító javadalmát képező területen ezeknek a fáknak beszerzési költségeit magára vállalja, azokért az érvényben levő egyházmegyei szabályzat szerint eltávozása alkalmával visszatérítést igényelhet.

A használati jog a javadalomba be nem számítható módon azt illeti, akinek javadalmához a terület tartozik. Ha a befásított terület senkinek javadalmához nem tartozik, a fák használati joga fölött a presbitérium rendelkezik.

12. Az esperesektől a 7. pont értelmében kijelölt szaktanácsadók minden évben az esperesi hivatalon keresztül jelentést küldenek a püspöki hivatalba december 31-ig s ez alkalommal közlik esetleges javaslataikat is.

13. Ha a szabályzatban elsorolt helyeken a fák napja semmiképpen megtartható nem volna, ellenben az egyháznak vannak erdei fákkal befásítható terméketlen területei, a legközelebbi helyi erdészeti hatóság (ocolul silvic) tanácsát kell kikérni.

14. Az elnökség elvárja, hogy az összes illetékesek az egyházkerület idézett rendelkezésének nagy horderejét teljesen át fogják érteni s jelen szabályzat rendelkezéseinek pontos végrehajtásával a kitűzött cél megvalósítására teljes erővel közre fognak működni.

Oradea, 1937. február, 9. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k. püspök.

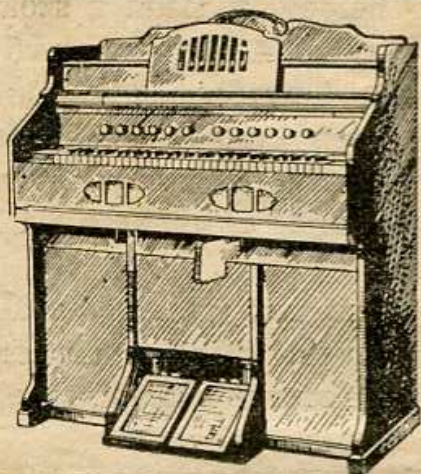
M. st. Oficiului Parochial Reformat
Oradea
Str. Petru Maior No. 1.

ROMANIA

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül **25 bani** Posta

Harmoniumok

4-6
minden nagyságban, elsőrendű
kivitelben állandóan raktáron.
Képes árjegyzéket díjmen-
tesen szívesen küldök.

Új orgonák építését
ugyszintén orgonák szakszerű
javítását mindenkor elvállalom.

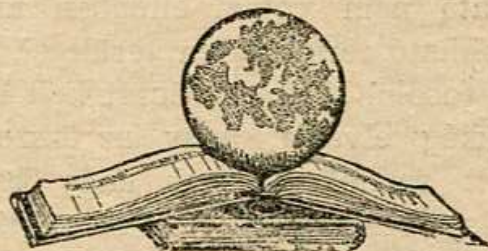
Kecskés Ferenc
Timișoara circ. IV. Strada
Gorové 11. sz. — Szolid árak

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Tulajnosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, STRADA DR. LAZAR AUREL 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületben

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyó-
iratokat, jegyzőkönyveket, műveket, hivatalos levélpapírokat,
borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatvá-
nyokat, meghívókat a legeszesőbb kivitelben és jutányos áron.

Nyomatott a Kálvin-nyomdában Oradea.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Pietr. Craiului Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye.

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Református Püspöki Hivatal Oradea,
Strada Petru Maior 1.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Uj szempontok.

Személyi tiszteletem a jogászokhoz fűz ugyan, de a jogi felfogások merev érvényesülésének éppen egyházi tereken, nem vagyok hive. Mennyire erőteljes a mi evangélicitásunk azt talán semmi sem mutatja jobban, mint ama tény, hogy a jogi felfogásokat nem tudjuk átszűrni a sziveken, nem tudjuk éghajlatosítani. Innen érthető, hogy pl. az E. T. V. fejezete olyan brutális, hogy egyházas, krisztusi törvényhozásban szinte beilleszthetetlen. Igen, mert itt világi analógiák szolgáltak alapul és nem utolsó sorban az a felfogás, hogy ilyen természetű legárlatióra csupán a jogászok a hivatottak. Az egész nyugdíjügyünket is a jogi tultengés jellemzi s talán még senkinek sem jutott eszébe, hogy alaposan szemügyre vegye a fundamentális fogalmakat. Én azonban nem habozom kijelenteni, hogy az egész nyugdíjügyet ab óvó elvétettük abban a pillanatban, amidőn téves fogalmazással kiindultunk. Meggyőződésem szerint és ez az én új tétel: a Nyugdíjintézet nem jogi alkotás, hanem kegyeleti, vagy írjuk így: merőben altruisztikus intézmény.

Ebből a pontból kiindulva — mert az archimedesi ponton teljesen más elgondolásokra jövök rá, mint a jogi pepecselők tábora. Elsősorban hangsúlyozom, hogy a nyugdíjintézet a papi nyomoruság enyhítésének küldetésével született meg és ma sem lehet egyéb és kizárólagos célja, mint a tisztességes bár szegényes papi megélhetés kontinuitásának biztosítása. Sietek tehát kijelenteni, hogy a nyugdíj igénylési cím nem a beszolgált évek, hanem a tisztességes megélhetés biztosításának imperativusa. Teljesen belevesztünk a jogászok okoskodás hinárjába. Mi úgy fogják fel az intézményt, mint egy takarékot, amelyben egyéni betétjeim, sőt éveim növekedésével, valamelyes részvény-többletem dagad fel. Elvárom, hogy én, aki 30 éven keresztül fizettem, többet is kapjak, mert hát »ez jogos.« Itt vétjük el a krisztusi szempontokat — jog nevében. Szerintem

nem lehet így okoskodni: 40 éve szolgállok, tehát jogom van a teljes nyugdíjra, mert fizettem!

Hát kérem, amiért én 40 évig szolgáltam, azért én 40 évig övedelmet is élveztem. A 40 évi nyugdíj befizetésem pedig nem az enyém, hanem egy kollektív alakulaté, ahol az egyéni jog hangsúlya már kiesik. Nekünk van egy altruista szervünk, amely magára vállalta, hogy pap vagy özvegy papné és lelkészi árva nem juthat nyomoruságba. Ennek az intézménynek én is tagja vagyok s talán már 30-dik éve szurkolom le az obulusokat, de nem a magam vagy nemcsak a magam anyagi bebiztosítása érdekében hanem főleg a papi nyomor lehetetlenné tevésének érdekében. Hozzájárulok tehát egy gyönyörű, kollektív alkotáshoz, amellyel szemben semmi egyéb elvárni valóm nincs csak az, hogy rokkantságomban engemet, özvegyiségben és árvaságban nőmet és gyermekeimet tartsa el és mentse meg. Egyikünk talán csak néhány évig, más évtizedekig viseli a befizetés terheit, de az igazi, evangéliumi lelkület mégis csak azt követeli, hogy ne a pap keresztlevelét nézzük, hanem a reá adott, anyagi helyzetében reászakadt nyomoruság súlyát. Hangsúlyozom: a mi nyugdíjintézetünk papi és ha nincs benne ez az altruisztikus vonás, mint domináns; mivel vagyunk különbek a pogányoknál, mert olyan intézményük nekik is van!?

Tudom én nagyon jól, milyen nehéz az öröklött jogi felfogástól szabadulni, de viszont tudom azt is, hogy Nyugdíj-intézetünk csak annyiban lesz igazán áldás, amennyiben — megkeresztelkedik. Olyan frázisnak, mint pl. »szerzett jog« »szolgálati évek«, nem ugrom be, mert a nyugdíj nem prémium, hanem harc, sőt garancia a papi nyomor ellen. Okoskodnak ugyanis, hogy »több teher nagyobb jog«, mert nem veszi észre, hogy itten egészen más zónában s más szelek szárnyán járunk, illetve kellene járnunk.

Mit várok én az igazi Nyugdíjintézettől? Hogy mentse meg paptestvéreimet és szeretteit, hogy ne átkozza meg a leány a pillanatot, mikor papné lett és gyermekeink se örököljenek koldusbotokat.

Ha most már teljesen elejtem a jogi felfogást; világos, hogy a nyugdíjazás is másként fog festeni. Miután az intézmény célja megmenteni a papot és övéit, semmi más tekintetbe nem jöhet, mint annak az anyagi helyzetnek állandó szanálása, melybe a pap vagy övéi belezuhantak. Tehát lehet eset, hogy valaki tíz évi szolgálattal nagyobb nyugdíjt kap, mint egy másik negyven évivel. Hiszen ez világos! Hát hol »a jog?« Ugyan hagyjuk ezeket az otromba jégmadarakat! Különbö is egyetlen, radikális jogot ismerek és ez a nyomor. De mégis! Van jog, igen a szerencsétlen pap-társam tátongó insége, az özvegyem könnye és a gyermekeim ke-

nyérért sirató jajveszékelése. Ezek joggal követelik, hogy a papság egyeteme karolja fel őket. Kérünk tehát olyan nyugdíjat, amely a megélhetési minimumot biztosítja kivétel és megszorítás nélkül. Ez a nyugdíj minden bizonnyal — egyéni lesz. Minden adott, szomorú esetben vegye számba az anyagi helyzetet.

Vannak papok akik saját házukba vonulnak vissza a legmagasabb nyugdíjjal s ha talán nem is egyedül, csupán csak, mint Filemon és Baucis; de vannak nincstelenek, cselédi sorsba lesodort papnék és gyermekek és lehetnek fiatal éveik dacára megrokkant pásztorok. Ezek hát nyomorogjanak, mert miért nem éltek és virultak továbbra? Nem történik semmi »jogtalanság«, ha az az öreg lelkész privát, anyagi erejéhez mértén kapja a maga nyugdíját, de égbekiáltó szivtelenség lesz, ha olyan címen szakad valakire a nyomorúság, hogy az intézmény »ilyen esetre nem számított.«

Számolni kell azzal is, hogy ismét belebotlunk a rentabilitás kifogásába. Láthatlanba merem állítani, hogy a Nyugdíjintézet ilyen lelki átalakulás mellett sokkal könnyebben lélegzenék. De viszont igaz marad, hogy mindehhez kevés az altruizmus, mert ez elég vézna szociális erény, hanem jókora darab kellene a szamaritánus lelkéből, a közös palást eszméjének kultuszából, meg az áldozathozatal hatalmas sodrából, mert, ahol csak okoskodnak, ott már súlyos baj van a szivekben.

Dérczy Imre.

Egyházfegyelem a közteherviselés szolgálatában.

Az egyházfegyelem az egyházi élet minden oldalára kiterjed és gondoskodik a kellő korlátok felállításáról. Ha szigorúan szem előtt tartjuk a szabályrendelet életföltételeit, nagyon sok egyháztag ellen kell eljárást lefolytatnunk. Sőt egész gyülekezetek volna-
nak fegyelmezés alá vonhatók. Természetesen egyelőre a kirívó, súlyos esetek kerülhetnek elbírálás alá és a helyi viszonyok mutatják meg, hol fogjuk meg a dolog végét. Van azonban egy fegyelmezési eset, amely egész egyházunk területén virulcus: a közteherviselés alóli kibuvás, annak megtagadása, sőt ellenne való lázítás. Alig van gyülekezetünk, ahol ez elő nem fordulna, hiszen mindenütt óriási adóhátralékok sorvasztják az egyházi életet, vagy haragos és bosszúra ingerlő behajtások teszik elviselhetetlenné legtöbbször a lelkész helyzetét.

Bármiféle adófizetés legyen is az, sohasem volt kedves az adóalanyok számára, de különösen nem szívesen, sőt egyenesen

fogcsikorgatva fizetik, ahol fizetik is, a lelkeszi illetményt, akár terményben, akár pénzben. A 32 hold papi föld és a köztudatban »óriási« államsegély minduntalan súlyos és igazságtalan kifakadásra ösztönzik az adózókat, különösen pedig azokat, akik nem akarják, vagy nem tudják megérteni a dolgokat. Hiszen nagyon sokan azt képzelik, hogy minden befolyó egyházi adó a pap zsebébe vándorol. A »papbér« átkos neve alá vonnak minden hozzájárulást és néha fuldokló dühvel tiltakoznak a megfizetése ellen.

Két körülmény van itt még, ami nagy sullyal esik a latba. Egyik, hogy akadnak lelkiismeretlen emberek, akik a tudatlan, zugolódó embereket tudatosan rossz információkkal látják el, amikor arra biztatják őket, hogy ne fizessenek, mert nem is kötelesek, arra adta az állam a földet és a segélyt, hogy éljen meg belőle a pap és tartsa fenn magát az egyház. Természetesen ez egy nagyon kecsegtető álláspont, szívesen teszi magáévá sok ember — és arra is jó, hogy eltereli a figyelmet egyéb, ennél sokkal terhesebb körülményekről. — Másik körülmény pedig az, hogy jelenleg szinte tehetetlenül állunk a nem-fizetőkkel szemben. A közigazgatás nem vállalja a behajtást, küld a pénzügyhöz, ez vagy egyenesen elutasítja, vagy kijelenti, hogy majd ha előbb beszédte az állami és községi járulékokat, aztán hajtja be az egyház követelését. Tehát valósággal az a helyzet, hogy aki jószántából fizet, akiben pedig nincsen jóakarát, az éveken át nem fizet egy banit sem.

Itt és ezekkel szemben jönne segítségül az egyházfegyelem. Vagy reformátusnak vallja magát valaki és levonja ennek minden következményét, tehát vállalja és teljesíti a teherviselést is, vagy pedig ne is vallja magát reformátusnak. Minden gyülekezetünknek van egy bizonyos rétege, amely komolyan és hűségesen teljesíti egyházi kötelességeit. De van egy másik réteg, amely viszont meghuzódik az előbbi háta mögött és igénybe veszi az egyház javait, szolgálatait, de a maga részéről soha semmit nem tesz, nem áldoz, ellenben kritizálni mindig kész! Lassanként azonban belefárad az áldozatkész réteg is abba, hogy — parasztosan szólva — mindig azt a lovat üssük, amelyik jobban huz. Hangok emelkednek, amelyek egyenesen követelik, hogy az egyház teremtsen rendet és szorítsa rá a nem-fizetőket a teherviselésre. Ez lesz egyik legfőbb erőpróbája az egyházi fegyelmezésnek. Kétségtelen, hogy lesznek, akik ennek sem akarnak majd engedni és inkább kívül maradnak az egyházon, mint hogy fizessenek, de végig kell velük menni az összes fokozatokon és ha számszerűleg meg is apad az egyház, de úgy lelkileg, mint anyagilag szilárdabb fundamentumon fog nyugodni.

Nem gondolom, hogy ezzel egy csapásra megoldódik az egyházi adózás ügye s hogy ezután nem lesznek késedelmes és rossz fizetők, nem lesznek hátralékok, de remélem, hogy kiirtódik az az elburjánzott felfogás, hogy az is bolond, aki fizeti az egyházi adót, mikor ugyse tudják behajtani s ha szükségünk van rá, temet, esket a pap, csak pénzt lăsson. Céltudatos és következetes fegyelmező munkával ránevelhetjük népünket arra a tudatra, hogy az egyház önmagában is erőteljes szervezet, amelynek nincs szüksége világi kényszerítő hatalomra, végrehajtóra, mert saját belső törvényei és lelki hatalma szankcionálják intézkedéseit. *Boruzs Lajos.*

Fák-napja.

(Alábbi, a fák-napja szabályzatára vonatkozó megjegyzések elkésve érkeztek be a püspöki hivatalhoz. Minthogy az ügy előadója a bírálóval teljesen egyetért s a megjegyzéseket úgy tekinti, mint a már kiadott szabályzat rövidre fogott pontjait elmélyítő értékes magyarázatot, megszívlelés végett közöljük. Egyetlen megjegyzésünk az, hogy a tényleg értékes őszi faültetést nem lehetett bevezetni, mert a miniszteri rendelet tavaszi faültetést ír elő.)

(*Tanügyi előadó.*)

A Főtisztelettű és Méltóságos Egyházkerületnek 142-i. számú határozata alapján a fák napjának megtartására vonatkozó s hozzám is letett szabályzatra alábbiakban van szerencsém a véleményemet megtenni.

A fák természetrajzának figyelembe vétele mellett az u. n. *faültetési ünnepélyt vagy fák-napját* sokkal előnyösebb ősszel megejteni, amikor lombhullás után a nem túl hideg napot is könnyebb megválasztani. Tavasszal pedig *kirándulással egybekötve, „Madarak és fák-napja“ ünnepélyt* kell rendezni úgy, ahogy az a testvér-egyházkerületben már régóta gyakorlatban van.

A faültetés céljai közül különösképpen ki kell domborítani a szociálist. Ezt nem csak szóval, de gyakorlati módon is keresztül kell vinni. Minden faluban van olyan szegény és nagy családú egyháztag, akinek az udvarán még egy eperfa sincs. Az ilyet, illetve az ilyeneket a gyermekek maguk meg tudják állapítani és azt is eldöntik, hogy kit kellene először egy kis gyümölcsös-sel ellátni. Az ilyen önkéntes, kollektív alapon megszervezett és kivitt cselekedetnek az eredményei, önzetlen, igaz tanítói egyéniségnek a vezetése mellett kiszámíthatatlanok. Ez az annyira hangoztatott szeretet-munkák kimélyítésének egyik legbiztosabb lehetősége, mert anyaga a gyermek, a jövő. — A gyermekek kisebb, azaz 5-ös csoport-

tokban jobban tudnak dolgozni. — Elsősorban a sokhelyt annyira kopár vagy esztétika és rendszerellenesen beültetett iskolaudvarokat kell úgy beültetni, hogy az egész falunak mintául szolgálhasson.

A terv elkészítésénél figyelembe kell venni, hogy milyen fajta illetve növésű fát akarunk elültetni. Eszerint kisebb vagy nagyobb sor- és tö-távolságot hagyunk. Legjobb és legszebb a □ illetve terv szerint ültetni a fákat. Magános sorfa ültetésénél pedig egyforma növésű — egyöntetű fákat kell ültetni. A fák tövéről annak növekedése érdekében mellőzni kell a virágágyakat. Ez azonban nem zárja ki, különösen iskolaudvaron azt, hogy a fák sorai közé rózsát ne ültessünk. Esztétikai és hasznosági szempotból egyedül és legjobban evvel használhatjuk ki a fák közét a nélkül, hogy a fáknak ártanánk vele.

A fák gondozásának fokozására díjat, érmet kell kitűzni, Lásd a mezőgazdasági kiállításokat.

Az alak, illetve idomfák ültetésére is nagyon sok alkalom van, csak megfelelő fajtájú fát kell reá beszemezni, vagy előállítani. Kerti utak mentén, templomkertekben, nemkülönben napos kerítések mellett.

Az ellenőrző közeget lehetőleg elfogulatlan emberekből, önkéntes és díjtalan vállalkozókból kell kirendelni, akik mint egyházunk jóltevői fogják fel hivatásukat és e szerint komoly elbírálói lesznek ennek a nem kis horderejű munkának, amit sajnos a tanítók legnagyobb része csak egy átkos többlet munkának fog tartani.

Minden faluban van már számtalan fajta gyümölcsfa, amelyek közül a legnemesebbeket, a legszebben diszlőket kell kiválogatni csak s azt lehetőleg sajátkezűleg oltással szaporítani a tanítónak. Másodkézből csak szükségből vegyünk. Ezáltal a gyermekek is nevelődnek a gyakorlatiasság és önellátás terén.

A tervek ellenőrzése helyett inkább a eredményeket kell számbavenni és leltározni, mert különben a papiron lesz meg a bölcs eltervezés és csak a kifogások fognak szaporodni. Ha mégis fontosak a tervek, akkor az ellenőrzésnél a fák fajtát és gyümölcsök kereskedelmi értékét kellene ellenőrizni. Mert kényelmi szempontból megtörténhetik, hogy közönséges értéktelen gyümölcsű hajtásokkal lesz beültetve a mintának szánt iskolaudvar, vagy kert.

Az olyan területnek a befásítását, amely sem a tanítói javadalomhoz nem tartozik, de gyümölcsösnek való, a tanító vállalja el azzal a kikötéssel, hogy a jövedelme elsősorban iskolai felszerelés céljait fogja szolgálni. Ennek a szükségességét felesleges bizonyítani, mert sok tanszer hiányzik iskoláinkból, nem is említve a különféle gyűjteményeket.

Nagyon ajánlatos lenne, az egyházmegyei tanítói könyvtár részére megrendelni egy fejlett folyóiratot, amely bizonyára fel tudná ébreszteni a tanítóság érdeklődését.

Moftinul-Mic, 1937. február hó.

Ottmayer Gyula,
ref. tanító, egyesületi elnök.

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Dr Farkas Antal ügyvéd, presbiter, a baia-marei egyházmegye tanácsbirája február hó 7-én Sätmaron, 72-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Nagyműveltségű, szelidlelkű, sok megpróbáltatáson átment, értékes férfiú volt, ki az egyházszeretet és egyházért való önzetlen munkálkodást már atyjától, az egykori tiszántuli egyházkerületi világi jegyzőtől örökölte.

Id. Viktor János a magyar református egyházban a vasárnapi iskolai munka éltető lelke, febr. 13-án súlyos szenvedés után 77 éves korában elhunyt. A budapesti skót polgári iskolának közel három évtizeden át volt tanára, majd igazgatója, a Vasárnapi Iskolai Szövetség magyar tagozatnak titkára s a »Fecske« című vasárnapi iskolai lap szerkesztője. Az elhunytban dr Viktor János budapesti lelkipásztor, dr Viktor Gabriella kecskeméti tanárnő és Viktor Erzsébet a Ker. Leányszövetség főtitkára édesapjukat gyászolják.

Veress Gábor, az aiudi Bethlen Kollégium tanítóképző-intézetének ének- és zene-tanára folyó hó 10-én hirtelen elhunyt. 38 évig volt a tanítóképző tanára, ki a zeneirodalom terén is nagy érdemeket szerzett. Ugy önálló énekeivel, dalaival, mint egyházi énekeink összhangosításával. Azonkívül jelentős munkásságot fejtett ki az ősi székely balladák, dalok, táncok összegyűjtésével és megörökítésével. Az országos dalosszövetségben is tevékeny szerepet vitt.

Nagy József, ny. debreceui református tanítóképző-intézeti igazgató, református lelkész, élete 77-ik évében hosszas, de keresztény türelemmel viselt szenvedés után, január 22-én visszaadta nemes lelkét az ő Urának. A theológia elvégzése és két évi publicus praeceptorkodása, egy évi gimnáziumi segédtanársága után hajduszoboszlói tanár lett a polgári iskolában. 1895-ben a debreceni tanítóképezde tanára, majd 1911-ben igazgatója lett, mely állásáról önként mondott le s attól kezdve 1925-ig vallástanára lett az intézetnek, amikor nyugalomba ment. Tanítványai rajongásig szerették az igaz embert és jólelkű tanárt.

Vásárhelyi Boldizsárné Földessy Ida, cluji belvárosi lelkész felesége folyó hó 15-én 75 éves korában elhunyt.

Isten adjon az elhunytak szeretteinek vigasztalást a feltámasztás reményében.

HIREK

A Károli Gáspár Társaság tudományos és irodalmi szakosztályának közgyűlése a szakosztály új tagjaiul választotta egyházkerületünkben Boros Jenő, Kiss Bertalan, Sass Kálmán és Nits István lelkészeket, Krüszelyt Erzsébet írónőt és Rácz Péter festőművészt. Az új tagokat a szép és értékes megtiszteltetés alkalmából örömmel üdvözljük.

Kecskeméthy István dr. utódja most már véglegesen Nagy András theol. magántanár lett az ószövetségi tanszéken a cluji theológián, amennyiben a legutóbbi egyházkerületi közgyűlés ebben az állásában megerősítette. Az új professzor a a nagynevű előd egyik legkiválóbb tanítványa, a héber nyelvészetben kiválóan képzett tudós.

Új belmissziói utazótitkár. Kiss Bertalan örökébe a Püspök ur Orth Győző timisoarai s. lelkészt nevezte ki belmissziói titkárrá.

Az oradeai Mártha-Otthon vezetősége felkéri a lelkészi hivatalokat, hogy a vidékről szolgálatba induló leányokat lássák el ajánló levéllel, mert csak akkor kaphatnak szállást elhelyezkedésig az otthonban.

Értesítés. Isten segedelmével sok lelki harc után reá szántam magam, hogy „A kereszt tövében” c. szószéki használatra írt imádságos könyvem nyomdába adom s f. év dec. 1-ével megjelentetem. A könyv, miután bünbánati héten délutánra is tartalmaz imákat, közel 400 imát foglal magába. Ezért szeretettel kérem lelkész-testvéreimet, hogy vagy saját részére, vagy a pa-

rochiális könyvtár részére, vagy az egyházi szerve részére 1 (egy) példányra fizessen elő. *Ára 200 lei*, bolti ára 250 lei lesz. Az előfizetési díj két részletben: a májusi és novemberi kongruából levonás által fizethető. — Tinca, *Czapfalvy József*.

Egyházkerületünk területén középiskolákba járó növendékek kimutatása 1936—37. tanévre. Beiratkozott a különböző jellegű középiskolákba összesen 1128 növendék, 58-cal kevesebb, mint az előző évben. Ezek közül szakiskolába jár 56 (18-cal kevesebb) elméleti középiskolába és tanítóképzőbe jár 1072 (40-nel kevesebb). A fenti számból saját középiskoláinkba jár 329 növendék, román tannyelvű középiskolába jár 403, magyar tannyelvűbe 325, német tannyelvű iskolába 15. A szakiskolába járó növendékek mind román tannyelvű iskolába járnak.

Református egyházi szálló A budapesti egyházmegye 16 személy befogadására alkalmas vendégszobát rendezett be és nyitott meg e hó 1-én. Van két 4 ágyas, egy 3 ágyas, két 2 ágyas és egy 1 ágyas szoba, társalgó, fürdő-szoba és két mosdó-szoba. Minden teljesen új, szép és tiszta. A szálló a Kálvintér 8. sz. alatt van. E napi szállás 2 pengő, reggelivel 2 P 50 fill. Télen a fűtés 30 fillér. A 4 ágyas szoba igénybevétele esetén család részére 20%-os kedvezmény. Borravaló nincs. A budapesti egyházmegye a maga hivatalos vendégei mellett felajánlja szobáit lelkészeknek, tanároknak, tanítóknak, valamint családtagjaiknak és lelkészek által ajánlott presbitereknek.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

1456—1937. II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Tudomásvétel és mihez tartás végett közlöm a közoktatásügyi miniszter alábbi határozatát:

Constatând din rapoartele organelor de control că unii membri ai corpului didactic refuză să dea concursul lor efectiv la organizarea serbărilor școlare și având în vedere marea importanță ce-o au aceste serbări pentru aducația patriotică a tineretului școlar,

D E C I D E M

Art. 1. Directorii școalelor sunt obligați a lua din bună vreme măsurile necesare pentru organizarea serbărilor școlare prin care se comemorează evenimentele importante ale istoriei naționale.

Art. 2. În programul acestor serbări va figura întotdeauna și o cuvântare a unuia dintru profesorii sau învățătorii școlii, prin care cuvântare se va arăta școlărilor însemnătatea evenimentului comemorat.

Art. 3. Pentru cuvântarea ocazională, directorul va desemna pe unul din membrii corpului didactic al școlii. Refuzul de a pregăti și a ține această cuvântare va fi considerat ca refuz de serviciu legalmente datorit și va fi menționat în consecință.

Art. 4. Profesorii sau învățătorii școlii sunt obligați a participa la aceste serbări, absentarea nemotivată dela serbare fiind sancționată cu reținerea salariului pe o zi și în cazul că se repetă și prin pedepse de ordin disciplinar.

Megállapítottuk az ellenőrző közegek jelentéséből, hogy a tan-testület egyes tagjai vonakodnak tényleg közreműködni az iskolai ünnepélyek rendezésében. Tekintetbe véve ezen ünnepélyek nagy jelentőségét, az iskolai ifjúság hazafias nevelésére nézve határozzuk: 1. fej. Az iskolák igazgatói kötelesek kellő időben megtenni intézkedéseiket azon iskolai ünnepélyek megszervezésére, amelyeken a nemzeti történelem fontos eseményeiről emlékeznek meg. 2. fej. Ezen ünnepélyek műsorában mindég szerepelni kell az iskola egyik tanítója vagy tanára által tartott beszédnek. Ez a beszéd feltárja a növendékek előtt azon esemény fontosságát, amelyről megemlékeznek. 3. fej. Az alkalmi beszédre az igazgató jelölje ki az oktató testület egyik tagját. Ha valaki vonakodik elkészíteni és megtartani ezt a beszédet, úgy kell tekinteni, mint törvényesen kötelezett szolgálat megtagadását s felel a következményekért. 4. fej. Az iskola tanítói és tanárai kötelesek résztvenni ezeken az ünnepélyeken, az ünnepélyekről való igazolatlan távollétet egy napi fizetés levonásával kell büntetni, ismétlődés esetén fegyelmi büntetésekkel is. Ezek mellett teljes mértékben érvényben maradnak a 3965—1936. sz. körrendelet intézkedései. (Hiv. lap 1936—337. old.)

Oradea, 1937 febr. 24. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

1356—1937. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli állami középiskolai vallásitanító-lelkész úrnak.* A február 20-iki számban megjelent 1129—1937. sz. körrendeletet az állami iskolába járó ref. növendékek húsvéti szünidejére vonatkozólag azzal egészítem ki, hogy ezt a rendeletet a timișoarai főigazgatóság 1737—1937. és az oradea-i 1748—1937. sz. a. tette közzé. Oradea, 1937 február 28. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

1355—1937. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli közép-és elemi iskolai hatóságnak.* Tekintettel arra, hogy ez évben a mi naptárunk szerint a húsvét jóval korábbra esik, mint a román naptár szerint, elrendelem, hogy valamennyi fennhatóságom alatt álló iskolában a húsvéti szünetet következőképen tartsák meg: A húsvéti szünet kezdete március 20-án este, a tanrend szerinti utolsó óra után; vége április 4-én bezárólag, úgyhogy április 5-én reggel a tanrend szerinti időben a tanítást meg kell kezdeni. Román húsvét másod napján, azaz május 3-án szintén szünetel a tanítás. Ezen intézkedést a nemzeti nevelésügyi miniszterium 23319—1937. sz. a. tudomásul vette.

Oradea, 1937 febr. 28. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk. püspök.

915—0936. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Tudomásvétel és mihez tartás végett közlöm alábbi szabályzatot. Ezt az 1935—142-i ek. határozat 3. pontja alapján az egyházkerület letárgyalta, s az egyházkerületi közgyűlés 1936—24-j. határozatával ennek életbeléptetését elrendelte.

Az egyházmegyéktől ajánlott javításokat a lehetőséghez képest a szabályzat szövegének végleges megállapításánál figyelembe vettem, azonban voltak olyan javaslatok is, amiket mellőzni voltam kénytelen. Nevezetesen

1. Nem lehetett leszállítani a kör-i értekezletek számát, tekintettel a véglegesítési vizsga várakozási idejében levő tanítók érdekeire.

2. Nem lehetett elhagyni a tárgyalás gyors és rendben való lefolyására szükséges korlátozó intézkedéseket.

3. Fent kellett tartani teljes egészében a 10. pont utolsó bekezdését a szóban forgó személyek tekintélyének biztosítására.

A tanítói kör-i értekezletek szabályzata. Életbe lépett az egyházkerületi közgyűlés 1936—24-j. sz. határozata alapján az ekerületi elnökség 916—1937. sz. határozatával.

1. Az iskolai év folyamán október, november, december, február, március és május hónapokban a tantestület tagjai egyszer, összesen 6 ízben kör-i értekezletre gyűlnek össze.

2. A kör-i értekezletek célja az elméleti és gyakorlati szakismeretek bővítése.

3. Minden kör lehetőleg 6—8 iskolát foglal magában, úgy csoportosítva, hogy a részvevő tanítók száma minél nagyobb legyen. Egyházmegyénként a helyi viszonyoknak megfelelő számú kört kell szervezni. A köröket az egyházmegyei tanítói értekezlet szervezi meg és az esperes hagyja jóvá. Ha az egyházmegyei tanítói érte-

kezlet ezt bármi okból nem tenné meg, a megszervezésről az esperes köteles gondoskodni. Ugyanígy jelölik ki a körü értekezletek helyét.

4. A körü értekezletek ideje csütörtök d. u. a heti szünetben. Ha az egyházmegye területén több kör van, mindenkinek gyűlését más csütörtökre kell tenni, hogy esetleg azokon a szomszéd körök érdeklődő tanítói is részt vehessenek.

5. A tanítói körü értekezletek bizalmas jellegűek, azokon állásban levő ref. tanítókon kívül csak az esperes és a tanfelügyelő megbízottja vehet részt. Állás nélküli, de még érvényes diplomával bíró ref. tanítók az elnök engedélyével jelenhetnek meg a körü gyűléseken.

6. Amennyiben a helyi viszonyok megengedik, ajánlatos a körü gyűlések napján nyilvános iskolai ünnepély vagy gyermekistentiszteletek rendezése.

7. A körü gyűlések elnöküket alkotó tagjaik közül szabadon választják. A megválasztott a tisztséget elfogadni köteles, esetleges visszautasítás esetén indokai felett az esperes dönt, ezen döntésig a megbízatást ellátni tartozik. Titkár a szolgálatban a legfiatalabb tanító vagy tanítónő. A titkár (jegyző) a megbízatást vállalni köteles, kivéve ha azt tőle önkéntes jelentkező veszi át.

8. A körü gyűléseken való megjelenés kötelező, igazolatlan elmaradás esetén a mulasztást az elnök az ill. esperesnek jelenti. Aki az első két ízben indokolatlanul elmarad, emelkedő, 100.—leuig terjedhető rendbírsággal kell sújtani a tanítóegyesületi könyvtár javára, nem fizetés vagy harmadszor ismétlődő elmaradás esetén az esperes fegyelmi úton jár el. Az igazolatlan mulasztásokat minden iskolai évben újból előlről kell számítani.

9. Az egyházmegyei tanítói értekezlet az egyházmegyei tanügyi előadó véleménye alapján, az esperes jóváhagyásával minden iskolai év elején legkésőbb szept. 15-ig a tanítói körü gyűlések helyét, idejét, azok tárgyát az egész iskolai évre vonatkozólag megállapítja. A tárgysorozatba megfelelő időben okvetlenül be kell iktatni az egyházkerületi közgyűléstől, vagy az egyházkerületi elnökségtől kitűzött tárgyakat, szükség esetén utólagosan is, a többi pontokon felül, vagy más pontok elhagyásával. Ezt a tárgysorozatot felterjesztik a püspöki hivatalhoz. Ez gondoskodik róla, hogy az illetékes tanfelügyelőségeknek a tárgysorozatot tudomására hozza és őket kiküldötteik kijelölésére felszólítsa. Ha az egyházmegyei tanítói értekezlet e fejezetnek bármi okból nem tesz eleget, az esperes köteles az elsorolt intézkedéseket megtenni.

10. A tárgysorozatban minden egyes gyűlésen minden esetre fel kell venni a következőket:

a) Mintatanítás magyar nyelven előadott tárgyból, legfeljebb fél óra.

b) Mintatanítás román nyelven előadott tárgyból, legfeljebb fél óra.

c) Ismeretterjesztő előadás a tanítóság szellemi szükségleteinek köréből, legfeljebb 20 perc.

d) A felekezeti iskola életébe vágó kérdés.

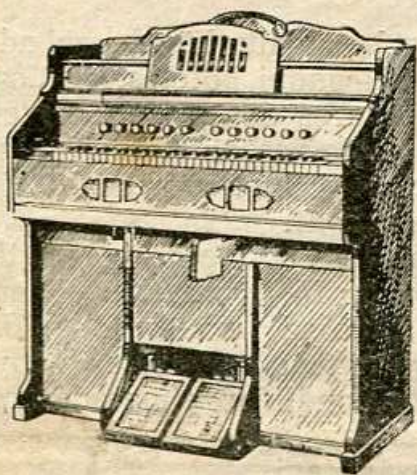
(Folyt. köv.)

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Jud. Arad Cermeiu

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül érkezők el.

Harmoniumok

4-6 minden nagyságban, elsőrendű kivitelben állandóan raktáron.

Képes árjegyzéket díjmentesen szívesen küldök.

Új orgonák építését

ugyszintén orgonák szakszerű javítását mindenkor elvállalom.

Kecskés Ferenc

Timișoara circ. IV. Strada Gorové 11. sz. — Szolid árak

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Tulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, STRADA Dr. LAZAR AUREL 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületben

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, műveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatványokat, meghívókat a legcsinosabb kivitelben és jutányos árakon.

Nyomatott a Kálvin-nyomdában Oradea.

ALEXANDRU SZÉLES SÁNDOR

PEPINIERĂ ŞI ROZARIERĂ — FAISKOLA ÉS RÓZSATELEP

ADRESĂ: — CIM:

ORADEA, STRADA HAŞDĂU No. 5.

*Nagyiszteletű Lelkész úr!
Tekintetes Igazgató-tanító úr!*

A Főtiszt. Püspök úr 822—1937. sz. Körrendeletével közölte a Fák-napjának szabályzatát. Ezzel kapcsolatban van szerencsém nb. figyelmét alábbi árjegyzékre felhívni.

Faiskolám teljesen megbízható, fertőzőszenyes, fajazonos csemetéket szállít, levélbeni kérdésködésekre a megrendelőknek szakszerű tanácsot adok a fajok kiválasztására nézve.

Kérve nb. megrendelésüket, maradok tisztelettel:

Oradea, 1937 március 1.

Széles Sándor,
műkertész.

Foia de preţ :: Árjegyzék

Mere — Almák

Mere de vară — Nyári almák

Nyári vaj
Nyári fontos
Asztrahán fehér
Asztrahán piros
Klár alma

Mere de toamnă — Őszi almák

Bismark
Reders Renet
Herceg alma

Mere de iarnă — Téli almák

Arany parmin
Batul
Jonathán
Arany Renet
Canadai Renet
Parker pepping
Kalvil piros (téli)
Schöner v. Boskop
Török Bálint
Citrom alma

Pere — Körték

Pere de vară - Nyári körték

Nyári Kálmán
Vilmos körte
Nyári pergament
Róbert Muskotály
Juliusi esperes
Lőrinc körte
Dinnye körte
Klapp kedvenc
Zöld Magdolna

Pere de toamnă - Őszi körték

Gellért vajkörte
Erdei vajonc
Császár körte
Bosc Kobak
Angoulemi hercegnő
Torzsátlan
Szeptemberi zamatos
Sándor cár
Nyakas körte
Kiváló vajonc

Pere de iarnă - Téli körték

Hardenpont vajkörte
Diel vajonc
Olivier de seres
Kernlose
Hardi vaj

Cireşi — Cseresznye fák

Badacsonyi óriás
Májusi korai
Lojanek
Török Bertalan

Vişini — Meggy fák

Spanyol meggy
Pándi
Párisi édes

Caise — Kajszin

Magyar legjobb
Nancy

Ringlót

Nagy zöld Nagy kék
Nagy sárga Fehér
Zöld kései

Dió, Eper, Gesztenye, Akác, Gleditsia

DIFERITE — KÜLÖNFÉLÉK:

Díszcserjék (különböző fajok) . . . drb. Lei 20—30.—	Hortensia drb. Lei 15—20.—
Fenyő- és thuja félek drb. Lei 20—100.—	Magas rózsza, 2 éves Lei 25.—
Alak buxus drb. Lei 20—30.—	Bokor rózsza, 2 éves Lei 15.—

Különböző fajok

Preţurile pomilor — Gyümölcsfák árai:

După calitate Lei 30—40 bucata — Minőség szerint Lei 30—40 darabonként

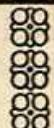
1. A fajok azonosságáért garanciát vállalok.
2. Nagyobb vétel esetén árengedmény.
3. Az árak itt helyben, Oradea-n értendők, csomagolás és szállítás nélkül.
4. A rendelt áru átvételkor fizetendő.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Pietr. Craiului Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye.

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Református Püspöki Hivatal Oradea,
Strada Petru Maior 1.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

A fenntartói díjakról.

Általános és elfogadott elv minden szociális intézmény felállításánál és fenntartásánál, hogy terheihez nemcsak az azt élvezők (nyugdíjasok, segélyezettek, kedvezményezettek stb.) járulnak, hanem azok is, kiknek érdekében áll vagy javára válik az illető intézménybe tömörült egyének közhasznú munkálkodása. Az állam évenként milliókat fordít az állami tisztviselők s a hadsereg nyugdíjintézeteire. A munkás és betegsegélyző pénztárak csak úgy tudják a reájok háruló nagy kötelességeiket teljesíteni, ha nemcsak a pénztárba beiratkozott különböző kisebb-nagyobb jövedelmű munkások heti járulékaikból táplálkoznak, hanem a munkaadó vállalatok is kötelezően hozzájárulnak 50 százalékos díjaikkal a terhekhez. Ezen fenntartói díjak azonban megtérülnek a fogyasztók részére eladott árucikkek áraiból s így végeredményben ezeket a díjakat közvetve a nagyközönség fizeti.

Az anyaszentegyháznak munkásai a lelkészek, tanárok, tanítók s egyéb tisztviselők, kik a Krisztus szellemében a hivek vallás-erkölcsi épülését, kulturális fejlődését munkálják. Illő tehát, hogy az ő javukra szolgáló, megsegítésökre alakult nyugdíj-özvegy-árvagyámintézet terheihez a hivek is hozzájáruljanak, ha nem is oly nagy mértékben, mint a munkáspénztárnál.

Ez az elv érvényesült eddig is a mi nyugdíjintézetünknel. Nemcsak a kötelezett és jogosított tagok fizették be havonként tagdíjaikat, hanem az illető egyházközségek is fizettek minden tag után 500—500 lei évi fenntartói díjat. (Az igaz, hogy legnagyobb-részt csak 1 tag után.) A megújuló s kétszer olyan nagyszámú kötelezett tagot számláló nyugdíjintézetünk részére készített egyházkerületi javaslatban dr Harcsár Géza ek. ügyész ur ezt az elvet az eddigi módszer szerint változatlanul fenntartani kívánja, midőn azt javasolja, hogy »minden egyház lelkésze, segédlelkésze, tanítója, önálló énekvezére után, a középiskolák fenntartója minden rendes

és helyettes tanár után fizessen 500—500 lei fenntartói díjat. E címen 232.500 lei bevételre számít.

Az elmondottak után ez helyesnek és igazságosnak látszik. De ha jobban megvizsgáljuk az egyes egyházközségekre eső újabb terheket s teherbíró képességeiket, azonnal látni fogjuk, hogy a javaslat — enyhén szólva — nélkülözi a méltányosságot. Mert azokat az egyházközségeket terheli meg még jobban, amelyek eddig is többet áldoztak anyaszentegyházunk népnevelése, kulturális előhaladása érdekében, t. i. azokat, melyek elemi és középiskolákat tartanak fenn. Eddig minden egyházközségnek csak a lelkésze után kellett fizetnie 500 leit, csak néhány nagyobbak esetleg többet, most meg sok iskolát fenntartó kis egyháznak is 2—4 behivatalnok után, míg sok nagy, de iskolafenntartástól megkíméltnek továbbra is esetleg csak 1—2 állás után.

Ha az iskolák fenntartásával járó nagy gondoktól nem is vagyunk képesek felszabadítani őket, itt nyujtsunk némi könnyítést számukra, mikor a nyugdíjintézet zavartalan működéséről kell gondoskodnunk. Be kell látnunk, hogy pl. Ciavoş és Timișoara nem egyforma teherbíró képességűek. Helyes-e, hogy Căuaceu 625 lélekszámmal 3 állás után fizessen, míg Sălard 1592-vel csak 1 állás után? vagy Arad 6271 lélekszámmal 4, míg a hozzá közel fekvő Peregul mic 1670-nel 6 állás után? Ha a központi javaslat elfogadtatik, nem joggal hivatkozhatnának-e némely presbiterek elődeik bölcsességére és előrelátására, mellyel annak idején iskoláikról lemondottak? vagy csodálkozhatnánk-e egyes atyafiak kifakadásán, mikor azt mondják: »Nem elég, ha mindennel ellátjuk tanítóinkat, ha em még nyugdíjára is fizessünk?« Óh mennyi kellemetlenségnek lehet magva ez az új 500 lej! S ezek ódiumát a tanítóknak kell elszenvedniök.

Satu-mare város 2 egyházközsége erején felül fiu- és leányközépiskolát is tart fenn. Hogy mennyi terhet jelent ez nekik, mutatják az állandó segélyezés iránti felhívásuk. Nem csoda tehát, hogy aggódnak a tanárok utáni fenntartói díjak fizetése miatt, hiszen nekik 11.000 lélekszámmal 34 állás után kell fizetniök.

Ezen figyelemreméltó tények feltárása után engedjék meg a határozatra illetékesek, hogy mély tisztelettel egy módosító javaslatot terjesszek e tárgyban elő, mely szerény véleményem szerint a különböző egyházközségek kötelességei s teherbíró képességei között áthidalná a nagy különbségeket s összehozná azt az összeget, melyre nyugdíjintézetünknek szüksége van. Javaslatom arra irányul ugyanis, hogy a fenntartói díjak kivetését elsősorban a lélekszám nagyságához mérjük. Tehát a népesebb egyházközségek többet, a

a kevesebb lakosságúak kevesebbet fizessenek, tekintet nélkül arra, hogy tartanak-e fenn iskolákat, vagy nem. A kivetésnél azonban ne a pontos lélekszámot számítsuk s erre vessünk ki pl. 1—1 leit (ez a szám örökké ingadozó és nem megbízható), hanem az egyházközségeket 500—500 lelkenként vegyük tekintetbe s tegyünk különbséget belhivatalnokaik iránt tartozó kötelességeik és a más egyház támogatására nyújtott segítsége között is.

Az egészen kicsiny (150—300 lelkes) egyházak eddig is megfizették lelkészük után az 500 lei járulékot; ezután is megfizetik, de többet nem fizethetnek, ha iskolájuk volna is. Ha ezek a törpe, szinte csak szórványegyházak megfelelnek kötelességeiknek, a magasztos célt tekintve, a nagyobbak többet vállalhatnak magukra a közös nagy teherből.

Javaslom tehát, hogy úgy állapítsák meg a nyugdíjintézeti fenntartói díjakat, hogy azokat az egyházkerület hiveinek egyeteme tartozik fizetni lélekszám arányában olyan formán, hogy 500 lélekig minden anyaegyházközség (esetleg külön a leányegyház is) fizet 500 leit s azután minden megkezdett újabb 500 lélek után, ha van még belhivatalnoka további 500—500 leit, ha nincs, de a lélekszám nagysága miatt fizetésre kötelezett, 300—300 leit fizet a kisebb iskolát fenntartó egyházak támogatására egyenesen a nyugdíjpénztárba. Tehát 500 lélekig minden egyház csak 500 leit fizet; egy 780 lélekszámú, ha 1 belhivatalnoka van 800 leit, ha 2, akkor 1000 leit: egy 1870 lélekszámú, ha 4 hivatalnoka van 2000 leit, ha 3 1800 leit, ha 2, 1600 leit, ha 1, 1400 leit, ha 6 akkor is csak 2000 leit.

A kimutatások rávilágítanak az egész egyházkerület összes egyházaira s ebben mindenki könnyen megtalálhatja az ő egyházközsége helyét és kötelezettségét s azt is megmutatják, hogy hány egyház nyerne könnyebbséget s hány és melyik volna segítségre kötelezett.

Céлом nem az arra elhívott és érdemes vezetők javaslatának bírálata, hanem keresése s talán megtalálása annak a módnak, mellyel a mindnyájunk érdekében álló, özvegyeink s árvaink támogatását szolgáló nyugdíjintézet fenntartói-dijainak arányos és igazságosabb elosztását akartam egyházkerületünk hivei között teherbíró képességeik szerint rendezni. Ha valahol, itt igazán érvényesülnie kell az Igének: »Egymás terhét hordozzátok.«

Tökés Gyula.

Kimutatások a nyugdíjintézet fenntartói díjakhoz.

Lélekszám	Az egyházközségek száma							Fizetendő fenntartói díjak		Könnyebb-ség		TEHER	
	Banat	Bihor	Eriul	Baia	Carei	Salonta	Össz.	egyenként	Összesen	hány állás után	500 L. összes	500 L. összes	
	egyházmegyében												
— 500	14	4	7	24	8	9	66	500	33000	35	17500	—	
500—1000	1	4	—	3	—	1	9	800	7200	—	—	2700	
„ „	1	11	10	13	5	4	44	1000	44000	16	8000	—	
1001—1500	2	2	1	—	—	—	5	1100	5500	—	—	3000	
„ „	1	2	1	—	—	—	4	1300	5200	—	—	1200	
„ „	—	2	10	4	—	6	22	1500	33000	3	1500	—	
1500—2000	—	1	—	—	—	—	1	1400	1400	—	—	900	
„ „	—	1	—	—	—	—	1	1600	1600	—	—	600	
„ „	1	—	—	—	1	5	7	1800	12000	—	—	2100	
„ „	1	1	2	2	2	2	10	2000	20000	6	3000	—	
2001—2500	—	—	—	1	—	—	1	1900	1900	—	—	900	
„ „	1	—	—	—	—	—	1	2500	2500	1	5000	—	
2500—3000	—	1	1	—	—	—	1	2800	2800	—	—	300	
3001—3500	—	—	—	—	1	—	2	3100	6200	—	—	1200	
3501—4000	—	—	1	—	—	—	1	3400	3400	—	—	900	
„ „	—	—	1	—	—	—	1	3600	3600	—	—	600	
4001—4500	1	—	—	—	—	—	1	3600	3600	—	—	2100	
6001—6500	—	—	—	—	—	1	1	4700	4700	—	—	2700	
4500—5000	—	—	—	1	—	—	1	5000	5000	2	1500	—	
5001—6000	—	—	—	1	—	—	1	6000	6000	10	5000	—	
11001—11500	—	—	—	—	—	1	1	9900	9900	—	—	2700	
18001—18500	—	1	—	—	—	—	1	17300	17300	—	—	1800	
Összesen :	23	30	34	49	17	29	182	—	230400	73	36500	21400	

Egyházmegye	Lélekszám	Fizetendő járulékok	A javaslat elfogadása			
			közömbös	előnyös	terhes	összes
Banat-i	20140	22200	10	7	6	23
Bihor-i	47425	49400	13	5	12	30
Eriului-i	40708	44700	20	9	7	34
Baia-Mare-i	40479	50300	21	24	4	49
Carei-i	14907	17900	5	10	2	17
Salonta-i	48825	45900	17	4	8	29
Összesen :	212484	230400	86	59	37	182

Mégegyszer az énektanításról.

Már gyermekkoromban érthető gyönyörűséggel hallgattam az orosz, de főképp az olasz hadifoglyok remek karéneket; ami bizony nem volt csupán tercelgetés, hanem istenáldotta muzikális érzékből fakadt szólamok harmonikus ölelkezése. Igen jó tercet hallottam később román pásztorgyermekektől és a hegységben szénégető tótoktól. Már akkor felmerült bennem a kérdés: hogyan lehetséges, hogy — bár világhírű zeneszerzőink vannak s népi zenénk gyakori műsorszáma a világrádióknak — a mi népünk még tercelni sem igen tud. Sajnos, a legtöbb helyen az egész énektudomány abban kulminál, hogy fiaink pattanásig feszült nyakizmokkal teleordítják a nagyivót.

Ez lehet ősi virtus, sirva vigadás, de nem lélekből fakadt ének.

Szerény véleményem szerint a dolog magyarázata a mi népi zenénk egyéni sajátosságaiban rejlik. Mert a mi dalainkban — nemcsak hogy minden zenei mondat más hangnemben pendül meg — de néhol az egyes hangok 64-es gyorsasággal és itt-ott igen nagy hangtávolsággal követik egymást; amelyeknek kísérő szólammal való követése fejlett énektechnikát igényel; annál kevésbé kívánható a nép egyszerű gyermekeitől. Itt van a vontatottabb, egyenletesebb menetű idegen dalok előnye a mi dalainkkal szemben. Már diákkoromban megfigyeltem, hogy ha a vontatottabb »Kék nefelejts«-et énekeltük, rendes kis énekkar alakult belőlünk; de ha egy változatosabb menetű dalba kezdtünk, azt csak a legjobb fülük tudták diszítani.

De hát csak maradjon ilyen kényeskedő, ilyen szeszélyes az a dal! Nekünk így a legkedvesebb.

Valamit azonban mégis tenni kellene népünk énektudásának fejlesztése érdekében. Mert — szerintem — a zenei érzék fejlődésében is érvényesülni kellene a kiválasztódás elméletének. (Jó énekes embereknek még jobb énekes utódai.)

E mozgalom célja azonban nem lehet sem a gyülekezeti többszólamu éneklés, sem az iskolai többszólamu énektanítás.

A gyülekezetben az orgona az énekvezéré. Ez pedig — az összhangosítás folytán — gyakran még a tercet sem türi. Különbösen is a mi énekeinkhez úgy hozzátartozik az egyszólamuság, mint hitéletünkhöz a kálvini puritánizmus: így eredeti. Még nagy embereink is (l. Liszt XIII. zsoltár) ragaszkodnak az unisonohoz.

Az iskolákban meg éppen nem vihető keresztül. Hiszen egyetlen ének megtanításához hosszú hetek nehéz munkája szükséges. Ehhez pedig nemcsak idő nincsen, de nem bírják el a növendékek

sem. Sőt a legujabb pedagógiai elv egyenesen ellenzi a kísérő szólamok tanítását, amelyek — szerintem — elősegítik a hajlékony gyermeki lelkekben az énekek deformálódását.

Tapasztalatom szerint legeredményesebb mód a népi ének-
rok szervezése. A mi énekkarunk fiai már rendesen tercelgetnek; egyelőre ez is eredmény, de többet is remélhetünk.

Egyházkerületünk feladata tehát olcsó és tartalmas vezérkönyvekkel ellátni az egyházakat. Legyenek abban vallásos jellegű, nép-, gyász- és műdalok, könnyű letétben, férfi és vegyeskarra. Nem egy dalt sokféleképpen, hanem sok dalt könnyű feldolgozásban.

Én így képzelem el népünk énektudásának csiszolását, fejlesztését. Tény, hogy azt — mint minden kincsünket — gondozni szükséges.

Diosig.

Bod Ferenc.

A francia református egyházak egyesülése.

Kétségtelen, hogy a mai Európa legkiterjedtebb missziói területe, — Oroszország után — Franciaország. Azonban az orosz és a francia helyzet között lényeges különbség van, Ott a keresztyén ébresztő munka pompásan szervezett, állami pecséttel ellátott ellenakcióval áll szemben, s ebből kifolyólag ma még csak lappangó itt-ott felcsapó tűz. Itt viszont az állami élet egyik legerősebb alappillére, a szabadság eszméjére támaszkodva s az ebben rejlő összes lehetőségeket kivonva: hivatalos gát nem áll útjában. Itt szabadság, ott elnyomás. A két helyzetet így lehet legrövidebben jellemezni.

Protestáns szószékek, protestáns előadók pódiumai, a protestáns sajtó hasábjai egy halasztást nem tűrő követelményt kezdenek növekedő erővel hangsúlyozni: a francia nép misszionálását. Pontosabban: az evangélium eljuttatását harmincötmillió lélekhez. Ez a hatalmas tömeg félreismerte a keresztyénség lényegét. Lehet állítani: még nem látta Krisztus igazi arcát. Ha kapott, csak hamisítványt, vagy legjobb esetben pótléket kapott. Igazolja a tényt a Protestáns Szövetség február havi szózata, mely habozás nélkül ki mondja az önvádat, hogy a szociálista élet nagy igazságtalanságai-ból eredő válságért a protestáns egyház elsősorban önmagát teszi felelőssé. És szilárd meggyőződése az, hogy Franciaország sorsa azon fordul meg, hogy a protestantizmus be tudja-e tölteni egyedül-álló missziói küldetését? Lesz-e ereje harmincötmillió lélek előtt felragyogtatni az élet bizonyágtételét?

Divatjátmult szólamok helyett tud-é állítani életerős példát? Ma ezen dől el a kérdés. A francia nép sorsa. Mert azok az élénk támadások, melyeket a materialista világnézet frontja szünet nélkül intéz az egyház sorai ellen, csak abban az esetben vesztek el lét-alapjukat, — s őszintén szólva: hatóerejüket, — ha a protestáns tábor tudatában van annak, hogy milyen kincsek vannak reábizva s milyen lehetőségek állanak előtte azoknak hatékonyá, termővé tételére. Ennek felismerésére eljutva véget ér az az időszak, melyben a frontnak most egyik, majd másik szakaszán inog meg egy-egy oszlop.

Ebben a döntő, mondhatni: drámai órában a francia protestáns-tizmus öt csoportra osztódva áll. Öt külön szervezetben. Három református, egy evangélikus és egy metódista egyház az, mely a válságból kiutat keres. Tagadhatatlan közöttük a lélek egysége, mely közös hivatásuk bizonyosága. De vitathatatlan, hogy egy erős, egységesen megszervezett akcióval szemben már előre vesztett ügy az, mely nélkülözi a minden ízében egységes elgondolással véghezvitt védekezést s majd ellentámadást. Akkor, mikor az öt egység együttesen sem közelíti meg a zárt sorokban támadó ellenfél nagyságát.

Négy éve hangzott el az első energikus hang, mely egységet követelt. Ujraegyesülését a múlt század közepe óta három részre szakadt református egyháznak. Alapjában nem új kérdés felvetése ez, hanem újból való hangsúlyozása annak a követelménynek, mely tulajdonképen az első fájdalmas megoszlás óta szüntelen időszerű. S az első hívó hangra sorra jöttek a feleletek. Helyeslések, ellenmondások. De csaknem kizárólagos volt annak meglátása, hogy ez az újraegyesülés az erők tömörítését jelenti. Világos számvetést, s ennek alapján a belső erők új, időszerűbb átcsoportosítását. S hogy ezen a szilárd alapon állva, majd meg lehet indulni a lelkek ezrei meghódítására, kik Krisztussal még nem találkoztak.

Hangsúlyoznunk kell, hogy az egyesülés kérdését nem a hivatalos vezetőség, nem a zsinatok vették fel. Hanem maga a francia református nép. A világi egyháztagek között voltak az elsők, kik vallották, hogy az egyesülés egyenesen kötelesség. Isten hívó szavának meghallása. Minden előharcos, ki a közös utat egyengette s egyengeti, munkáját Isten parancsának való engedelmességnek tekinti. A nemzeti zsinatok nem tettek egyebet, mint örömmel adták hozzájárulásukat annak a ténynek a megvalósításához, melynek halaszthatatlanságát — a tartományi zsinatokon keresztül — maga a francia protestáns közvélemény hangsúlyozta. Amint F. Berton megállapítja: nemcsak kívánta, hanem helyenként egyenesen

követelte. Vagy mint a Christianisme au XX-es siecle mondja: Az egyesülés »felé a protestáns közvélemény nyomása alatt haladunk.« (1937. január 28.)

1936 június 3-án a Reims-i nemzeti zsinat elfogadta azt a hitvallást (Déclaration de foi), melyben az egyesülő három református és a hozzájuk csatlakozó methódista egyház (Eglises Reformées Evangéliques, Eglises Reformées, Eglises Libres és Eglises Méthodistes) hite közös alapját fejezi ki. Hogy az egyesülés munkáját megkönnyítse, a gyülekezetek szabad tetszésére bizza e hitvallás mellett az 1892-iki hitvallás megtartását is. Az egység alapja azonban kizárólag az 1936-iki hitvallás, melynek szövegét a következőképp kísérlem meg magyarul visszaadni:

»Mikor megvallja a mindenható Istenbe és a megváltó Krisztusba vetett hitét a francia református egyház, mindenekelőtt szükségét érzi annak, hogy hálája és hódolata szavát a kegyelem Atyjához emelje. Hiven azokhoz a hit- és szabadság-elvekhez, melyeken alapszik, az egyetemes egyház egységében vallja a keresztyén hit folytonosságát, annak egymást követő kifejezésein: az apostoli hitvalláson, az ökuménikus hitvallásokon és a reformáció hitvallásain keresztül; ennek a forrását az evangélium központi kijelentésében találja. Ugy szerette Isten e világot, hogy az Ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.

Atyáival, vértanuival és a reformációból származó minden egyházzal egyetemben vallja a Szentírás föltétlen tekintélyét, melynek alapja a Szentlélek belső bizonyágtétele — s elismeri azt a hit és élet szabályozójául.

Hangoztatja az ember romlottságával szemben a kegyelemből nyert üdvösséget, a Jézus Krisztusba, mint Isten egyszülött Fiába vetett hit által, Aki adatott a mi bűneinkért és Aki feltámadt a mi megigazításunkért.

Tanítása és kultusza alapjául az evangélium nagy keresztyén tényeit állítja, melyeket ünnepélyes alkalmakkor kiszolgáltató sakramentumai képviselnek s melyeket istentiszteleti rendje fejez ki.

Isteni hivatásának engedelmeskedve, hirdeti a bűnös világnak a megtérés, a bűnbocsánat, az újjászületés, a megszentelődés és az örökélet evangéliumát.

A Szentlélek munkája következtében hitét cselekedetei által nyilvánítja: imádságban munkálja a lelkek ébredését, Krisztus teste egységének nyilvánítását és az emberiség békéjét. Az evangélizáció által s a szociális válság elleni küzdelme által az Urnak útját

készíti, míg Fejének győzelme következtében eljön Istenországa és igazsága.

Annak pedig, aki véghetetlen bőséggel mindeneket megcselekedhetik, feljebb hogynem mint kérjük vagy elgondoljuk, a mi bennünk munkálkodó erő szerint, annak legyen dicsőség az egyházban a Krisztus Jézusban, nemzetségről-nemzetségre, örökkön örökké! Amen!

Összehasonlítva az 1892-iki és az 1936-iki hitvallást, megállapítható, hogy ez utóbbi az elsőnek tiszta kálvini alapon való kiteljesítése. Olyan tételeket tartalmaz, melyek az előbbiből — annak nyilvánvaló kárára — hiányoztak. És pedig: hangsúlyozza Isten szuverénitását, a keresztyén egyház engedelmességét, az evangéliumi hit folytonosságát, az evangélium központi tényének alapvető fontosságát, az ember gyökeres romlását, a kegyelemből nyert üdvösséget és az egyház evangélizáló s szeretetmunkájának szükségességét. Egyszóval: azokat a nagy evangéliumi igazságokat, melyek a benne felsorolt hitvallásokban kifejezést találtak s melyeknek megvallása nélkül a református nevet viselni nem lehet.

E hitvallást a négy egyesülő egyház nemzeti zsinatai külön-külön beható tanulmányozás tárgyává tették, mint az egyesülés alapokmányát elfogadták. Természetes, ez új hitvallás a négy egyházban négy különböző helyzetet talál, melyet a külön történeti múlt hozott létre. Feladata most e különbözőségeket körültekintően, fokról-fokra haladva eltüntetni. Fennállhatnak még az egyesülő egyház kebelében továbbra is a tanra és munkára vonatkozó felfogásbeli árnyalatok, de a közös alap, melynek mindegyikben ott kell lennie, egyedül az 1936-iki hitvallás lehet. »Igy a kálvini reformációból született egyházak ki fogják tűzni ugyanazt a zászlót, ugyanazokkal a szavakkal fogják megvallani keresztyén hitüket. A francia protestánsizmus életének és történetének elsőrendű fontosságú eseménye lesz ez. A kitűzött zászló alatt kétségkívül lengeni fognak minden egyház oromzatán még sajátos zászlócskák is«, melyek mindegyike egy speciális szin letéteményese lesz. (La Vie Nouvelle, 1937 február 5). A közös zászló: a közös apostoli hit megvallása azonban mindenütt ugyanaz.

Az egyesülő Francia Református Egyház (Eglise Reformée de France) szervezeti és fegyelmi szabályzata most készül. A közös énekeskönyv munkálatai már befejezés előtt állanak s a közeljövőben kerülnek sajtó alá. Összegezve az eddig elmondottakat: a francia református egyházak és a francia metódista egyház a lelki egység kiegészítéseképp most megalkotják a szervezeti egységet is. Mert az egyesülő egyház nem »egyházak szövetsége«, hanem »egységes organizáció« lesz.

Ma több oldalról kifogás hangzik, sőt egyenesen tiltakozó szó az unió tényével szemben. Leszámítva a sajnálatos félreértésen alapuló eseteket, jelentős azoknak a délfrancia egyházaknak (köztük a Montauban-i is) az állásfoglalása, melyek határozottan kijelentik, hogy a zsinat határozata következtében sem hajlandók egyesülni. Ha a nagytöbbség másképp döntene is, ők tovább folytatják eddigi, szigorúan ortodox színezetű egyházi életüket. Azzal a merev meggyőződéssel, hogy az igazi krisztusi egyházat ők képviselik. Helytelenítik az unió tényét a szabadgondolkodás befolyása alatt álló egyházi körök is. S előrelátható a pünkösdisták szekta hatása alá került pár gyülekezet leszakadása.

Ezekkel szemben megállapítható az a tény, hogy az unió sürgetését főleg azokon a helyeken lehet megtalálni, hol tevékenyebb az evangélizáló és a missziói munka, pl.: a nagyvárosokban, gyártelepeken. A leghevesebb ellenzékiek viszont az intenzívebb gyülekezeti munka ellenzői köréből kerülnek ki. Olyanok köréből, akik soha sem voltak az egyházzal életteljes kapcsolatban. S most előre látják, hogy az unió a minden téren való mozgósítást jelenti. Így természetes a kényelmesebb álláspont mellett való döntés, s vég nélküli hangsúlyozása mindannak, ami elválaszt, teljesen figyelmen kívül hagyva azt, ami összeköt.

S ha leszakad egy kisebb vagy nagyobb rész az egységes egyház testéről? Az unió hívei idézik a skót példát. Az egyesüléskor ott is bekövetkezett a meghasonlás. Az évek multával azonban az egyesült egyház természetesen felszívta a gyengébb, pusztulásnak induló részt.

S ha az egyesülés kimondására hivatott Alkotmányhozó gyűlés nem fogja kimondani az egységes francia református egyház megalakulását? Az egység hívei erre is felelnek: Akik Isten hívását meghallották, egyesülni fognak, bármilyen kevesen is legyenek. S hisznek abban, hogy a kicsi kovász az egész tésztát megkeleszti.

A Solidarité Sociale 1936 december 19-iki számában M. Salomon ezt írja: A nép tömegei »nem ismerik Jézus igazi vallását, s azok a keresztyének, kiknek van bátorságuk elvinni az evangélium üzenetét a szociálista és kommunista egyesületekbe, tudják, hogy mihelyt megismertetik a munkájukkal Jézus valóságos arcát, rögtön készek azt követni... Ha a francia protestánsok órája ütni fog, meghallják-e a francia protestánsok az óra ütését?« Az így és sok más módon kifejezett számtalan kérdésre akar most felelni a francia protestánsok. Hogy felelete milyen lesz, azt megállapíthatjuk a jövő egyháztagság feltételéből, amint azt a négy egyház vegyes bizottsága a múlt hónapban körvonalazta:

»A francia református egyház aktiv tagja az, aki Isten előtt,
— Ki egyedül ítélheti meg a sziveket, — megvallja;

Jézus Krisztusba, mint Mesterébe és Urába vetett hitét, mint
Akitől egyedül vár üdvösséget és életet;

elhatározását, hogy életfolytatása által kinyilvánítja hitének
őszinteségét, hogy az egyház egységében dolgozik és imádkozik
azért, hogy Isten akarata megvalósuljon a földön.«

(Le Christianisme au XX-e siècle, 1937, január 21.)

Strassburg.

Papp László.

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Szabó József. Eltávozott közülünk a lelkészi-kar nesztorá, a legöregebb testvér: Szabó József mediesul-aurit-i lelkész, élete 91-ik évében. Febr. 19-én rövid szenvedés után hazatért az ő urához. Lelkipásztori szolgálatának ideje egy egész emberéletet tett ki: 67-évig szolgált Urát és az ő egyházát. Munkásságának és érdemeinek elismerésül a baia marei egyházmegye tanácsbírójává választotta, mely tisztségéről évekkel ezelőtt lemondott. De lelkészi szolgálatát az utóbbi évekig egyedül végezte. Ez legjobban jellemzi hűségét és buzgóságát. Szelid lélek, családját aggódo gondoskodással szerető férj és apa, lelkésztársait megbecsülő kollega volt. Özvegye, két leánya, — egyik Szabó Endre debreceni vallástanító lelkész felesége — és unokái gyászolják. Temetése 22-én ment végbe az egyházmegye papsága, az egész vidék és a gyülekezet nagy részvéte mellett. Legyen áldott emlékezete,

Doumergue Emil, a francia reformátusok egyik legkiválóbb alakja febr. 21-én meghalt. Kiváló történettudós Kálvin nagy életírója volt. Nekünk, reformátusoknak külön okunk is van a meggyászolására. 1909-ben a Kálvin jubileumon felébredt érdeklődése irántunk és a következő évben nagyobb utazást tett egyházunk területén. Könyvet írt rólunk »La Hongrie a calviniste« címen, aztán a montaubani fakultáson magyar diákok számára ösztöndíjat létesített. 1872-ben indította meg a Christianisme au XIX-e siècle-t: A keresztyénség a XIX. században c. ma 66-ik évében levő lapot. Kálvinról szóló hét nagy kötetes munkáját, mely a reformáció egyik legfontosabb történelmi okmánya, 1927-ben fejezte be. A kálvini irányu reformációnak egyik legkimagaslóbb képviselője volt. Legyen áldott emlékezete!

Az új tanterv és továbbképzésünk.

Elérkeztünk ez iskolai év szorgalmi idejének feléhez. Ha visszatekintünk az eltöltött időre s igyekeztünk az új tantervhez alkalmazkodni, kétségtelenül megállapíthatjuk, hogy szükségünk van ön és továbbképzésre. Különösen a felsőbb tagozat tantervében foglaltak előadására már nem elegendők az annak idején képzőkben szerzett ismeretek és csaknem szaktudást igényelnek. A felsőbb tagozat jelenlegi anyaga (román nyelv, számtan, mértan, kézimunka, rajz stb.) annak idején a középiskola alsó osztályainak volt előírva s jelenben pedig teljesen megegyezik vele.

Örvendetes jelenség, hogy a híres tanítói közöny mellett is már jó néhányan hozzászóltak az új tantervhez s megtették észrevételüket, sőt egyik kartársunk »vándortanító« módszerrel javasolja megoldani továbbképzésünket a kézimunka anyagában. Dicséret illeti az igyekezetet, azonban ennek egyrésztől leküzdhetetlen akadályai vannak, másrésztől pedig nemcsak a kézimunkáról van szó.

A tanítóköri gyűlések áldásos eredményéből kiindulva, elgondolásom szerint kívánatos lenne a nyári vakációban — többség véleményének megfelelő időpontban — központi helyen *egy hetes továbbképzést* rendezni, ahol vállalkozó kartársak (ez a legjobb megoldás!) kidolgozott tervszerinti és naponkénti előadásában mutatnák be az anyag pratikus feldolgozását. Ha azonban egyik vagy másik munkakörre vonatkozólag nem kapnánk meg a kielégítő felvilágosítást, vannak hiveink között olyan kiváló szakmunkások, akik készséggel állanak rendelkezésünkre s naponként 1—2 órát szívesen áldoznak a kívánt ismeretek közlésére.

Anyagilag sem jelentene elviselhetetlen terhet, mert véleményem szerint kb. 500 leiből kitelne az utiköltség és hétnapi fenntartás is.

Abban az esetben, ha elgondolásom megértésre találna, hivatalos lapunk minden számában részletes javaslatokat és tájékoztatókat közölnék a megrendezendő továbbképzésre vonatkozólag és természetesen a kartársak észrevételeinek figyelembevételével állapítanák meg a végleges munkarendet.

Nem hiszem, hogy az egyházközségek mereven elzárkóznának az egyetemes iskolai érdek támogatása elől és meghozzák a csekély áldozatot.

Egyelőre az lenne a kartársak tennivalója, hogy tegyék meg gondolás tárgyává a továbbképzés eszméjét s egy levelezőlapon szíveskedjenek értesíteni (Str. Prefecturii 1.) a következőkről:

1. Óhajt-e résztvenni egy esetleges továbbképzésen? 2. Szigoruan a tantervhez alkalmazkodva, milyen irányu közreműködést óhajtana kifejteni? Mindezekre azért lenne szükségem, hogy kedvező esetben az egyházi és világi hatóságok engedélyét kikérhesük s a továbbképzés idejében és körültekintéssel legyen előkészítve.

Oradea.

Kiss Béla, ref. igazgató.

HIREK

Szabó Tibor volt ghirişa-i lelkipásztort a sápi gyülekezet egyhangu meghívással lelkészül választotta és a legnagyobb szeretettel fogadta.

A kabai lelkészi állásra, mely Barabás Samu nyugugalomba vonulásával üresedett meg, dr Papp Géza amerikai lelkészt választották meg.

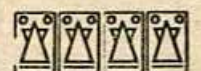
A tiszántuli egyházkerület lelkészi főjegyzői tiszt-ségére beadott szavazatokat febr. 27-én bontották fel. Leadtak összesen 782 szavazatot, —

melyből Uray Sándor debreceni lelkipásztor 407, Gönczy Béla 180 és Kolozsvári Kiss László 174 szavazatot kapott, míg 21-é érvénytelen volt. — Így tehát Uray Sándor lett az egyházkerület új főjegyzője.

Áldozatkészség. Nagy Kálmán timişoarai egyháztag 10.000 Leit adományozott az építendő templomalapra. — Özv. Kuthy Józsefné Oradean, elhunyt férje emlékére 10.000 Leies ágyalapítványt tett az árvaházban, melynek második részletét most fizette meg.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

1922—1937. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Másolatban közlöm a nemzetnevelési miniszteriumnak 208.479—1936. számú folyó év január 29-én kelt alábbi rendeletét:

»Prea Sfinţite, Constatnându-se că majoritatea elevilor absolvenţi ai şcoalelor primare confesionale cari se înscriu la şcolile comerciale etc. nu au adus din şcoala primară nici o cunoştinţă a limbii române, Ministerul vă invită să vehgeai cu toată atenţiunea ca rezultatul în limba română la scoalele menţionate, şi cari au limba de predare română, să se intensifice. p. Director, (ss) Călugăru. p. şeful serviciului, (ss) Em. Chiriacescu.«

Fentiek alapján újból nyomatékosan felhívom elemi iskoláim igazgatóságainak és tanítóinak figyelmét, hogy az állam nyelvnek eredményes tanítása érdekében mindent megtegyenek, kitartóan tanulják és tanítsák ezt a nyelvet, hogy gyermekeink az életnek minden vonatkozásában annyira szükséges nyelvet jól és eredményesen tudják használni. Oradea, 1937 márc. 6. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k. püspök.

1457—1937. II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli lelkészi hivatalnak.* Jelen körrendelettemmel egyidejűleg valamennyi lelkészi hivatalnak kiküldtettem az esperesi hivatalok útján az 1936. évi egyh.-kerületi közgyűlés határozata szerint dr Imre Lajos: *A Református Lelkipásztor Kézikönyve* című művét, mint a parokiális könyvtár 1937. évi illetményét. Ellenértékét L. 120.-t a legközelebbi államszegélyből levonásba hozatom, ugyancsak az egyházkerületi határozatoknak megfelelően. Ismételten felhívom az összes

lelkésztestvérek figyelmét arra, hogy a 6583—1936. sz. a. (hivatalos lap dec. 20-iki szám) kiküldött Gazdatudomány a parokiális könyvtár 1938. évi folyama s ára L. 90.— 1938 január 1-én esedékes. Azonban azok, akik annak ellenértékét már most kiegyenlítik, akár készpénzben, akár a legközelebbi kongruából való levonásban, 10 %-ék engedményt kapnak. Ebből a célból idézett körrendeletben jelzett határidőt április 1-ig meghosszabbítom. — Oradea, 1937 március 8. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk. püspök.

1633—1937-I. sz. Közigazgatási. KÖRRENDELET. *Valamennyi nt. kebelbeli lelkészi hivatalnak.* A Kultuszminiszter ur ez évi 4313—347-1937. sz. alatt kelt leiratában megküldte hivatalomnak az államvasutak vezérigazgatóságának 194236 R. A.—1936. sz. alatt kibocsátott körrendeletét, melyet az alábbiakban közlök: »Másolat. Az államvasutak autonom Kezelősege pénzügyi igazgatóságának 184.236 R. A.—1936. sz. átíratáról. A vasuti arcképes igazolványok felbélyegzése. A hivatalos lap 1936 december 17-iki 915—1937. számában közreadott 171.434—1936. sz. körrendelet folyamánaképpen köztudomásra hozzuk, hogy a nemzeti utak modernizálására szolgáló alapok céljaira életbeléptetett taxák lerovása az arcképes igazolványok láttamozására szolgáló helyen speciális bélyegeknél felragasztása által történik. Miért is a vasuti arcképes igazolvány láttamozása csak akkor eszközölhető, ha a vasuti arcképes igazolvány tulajdonosa felragasztotta a bélyeget a fentebb jelzett helyre, amelyen keresztül alkalmazták a bélyegzőt és az igazolvány láttamozására jogosult hatóság aláírását. A vasuti arcképes igazolványok tulajdonosai az igazolványokhoz szükséges bélyeget a lakóhelyük szerint illetékes C. F. R. vasuti állomás pénztáránál szerzik be. Bélyegben a következő évi taxa rovandó le:

Az 50 százalékos kedvezményre jogosító igazolványoknál:

I. osztálynál	150 Lei
II. osztálynál	120 Lei
III. osztálynál	20 Lei

Eladásra a következő értékű bélyegek vannak a C. F. R. pénztáránál: 400, 200, 100, 50, 40, 37.50, 30, 20, 10, 7.50 és 5 Lei értékűek. Minthogy az átazási igazolványokra fentebb előírt taxák egy évre szólnak, a láttamozásra olyan értékű bélyeg ragasztandó fel, amely arányban áll avval az idővel, amelynek tartamára a láttamozás szól.

Ami a pénzügyigazgatóságoknál már lefizetett taxákat illeti, amelyekről elismervényt (recepisa) adtak ki, a fentemlített körrendelet úgy intézkedik, hogy ezek az elismervények (recepisa-k) annál a vasuti állomásnál mutatandók fel, amelynek körzetében az igazolvány tulajdonosa lakik. Az így felmutatott recepisa-t a C. F. R. pénztárnoka visszatartja és az igazolványba beragasztja az azzal egyenlő értékű bélyeget a láttamozásra fenntartott helyen és azt az állomás bélyegzőjével lebélyegzi. A fenti rendelet kapcsában megemlítem még, hogy ha az utadóbélyeg negyedévre szól, akkor minden évnegyedben, ha ellenben egész évre szól a bélyeg értéke, akkor csak egy évben egyszer bélyegeztetik felül a kis utadóbélyeg az igazolványokon. Oradea, 1937 március 8. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

1979—1937-III. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli nt. lelkészi hivatalnak.* Tudomásvétel és szigorú alkalmazkodás végett közlöm a Kultuszminiszter ur 212,718—1187—1937. sz. leiratát és a posta T. T. vezérigazgatóságának a hivatalos levelezés szabályozására vonatkozó utasítását:

»Vallás és művészeti minisztérium. 21,271—1187. sz. 1937 február 17.

Püspök ur, van szerencsénk másolatban megküldeni a Posta T. T. vezérigazgatóságának nálunk fenti sz. a. iktatott átiratát, mely a hivatalos levelezés módjára vonatkozik; kérjük, méltóztassék a megfelelő intézkedéseket megtenni. (Aláírások.)

Másolat. A hivatalos levelezésre vonatkozó utasítások.

A hivatalos borítékok elfogadásának feltételei.

Hogy a hatóságok és az összes hivatalos jellegű intézmények levelezését a postahivatalokban *mint hivatalost* fogadják el, a következő feltételeknek kell megfelelniök:

Viselniök kell a küldő hatóság elnevezését azon helység nevével, ahol az illető hatóság van. Ezek a megjegyzések a boríték első lapjának felső részébe irandók, akár nyomtatással, akár kézírással, akár tuspecséttel.

A levelezés hivatalos száma is ráirandó a borítékra, mégpedig lehetőleg a boríték első lapjának alsó részére. Ha a borítékon a megnevezésekre bélyegzőt használnak, úgy a hivatalos szám felül is írható.

A boríték ellátandó a küldő hatóságok birtokában levő ország-cimeres pecséttel, mely a boríték hátlapján, a középen alkalmazandó.

A boríték felszerelésének módja:

A borítékok erős papírból készüljenek és jól ragadjanak. A borítékok nagysága megfelelő legyen a tartalom méreteinek. Ha a levelezés nagyobb tartalmu, papírzacskóba teendő és zsinórral átkötendő. A jól záródás biztosítására egy-egy ostya alkalmazandó a zacskó nyílásánál és zsinor végződésénél és ezekre az ostyákra a küldő hatóság által az ország címerének tuspecsétje alkalmazandó.

A cím olvashatóan és teljesen kiírassék, valamint a rendeltési hely a megyével együtt. Azon borítékokra, melyeknek rendeltési helyén nincs posta, ügynökség vagy vasuti állomás, megjelölendő az utolsó posta. A helység megnevezése nélkül a katonai hatóságokhoz intézett borítékokra ráírható, hogy »Postă militara« és ez esetben Bucureştibe irányíttatnak.

A boríték tartalmával együtt nem lehet súlyosabb 2 kgr.-nál. A maximális méreteket a magánlevelezésre vonatkozó belföldi postatarifa írja elő és a minimális méretek a Posta T. T. által kibocsátott postai levelezőlapoké. A borítékokon nem látszódnak a felnyitás nyoma. Kifordított borítékok nem fogadtatnak el.

Tilalmak.

Teljesen tilos, pénzbüntetés terhe alatt, hivatalos gyanánt expediálni magánérdekű levelezést, okmányokat, könyveket. Hasonlóképpen tilos a postai csomagokba másoknak és nem a címzettnek szóló akár nyitott, akár zárt hivatalos levelezést betenni, hogy ez aztán azoknak kézbesíttessék.

Naplókat tartalmazó csomagok, könyvelési okmányok, aktacsomók 2 kgr. súlyig csak kivételes esetben mehetnek, ha egymástól nem választhatók el.

Az aktacsomók vastag papírba vagy vászonba csomagolandók és viaszpecséttel jól ellátandók az összekötéseknél vagy összevarrásoknál — vagy zsinórral kötendők át keresztben, melyeknek végén ólommal vagy vörös viasszal foglaltatik össze.

A hivatalos levelezés benyújtása a postai hivatalokhoz.

A hivatalos levelezést az illető hatóság egy speciális naplóba írja be és a postahivatal tolóablakánál nyújtja be. A küldött a naplóba beirt sorrend szerint adja át a leveleket. Ha a boritékon több szám van, ezek ugyanazon vízszintes sorba irandók be, nehogy azt a látszatot keltsék, hogy több boritékról van szó.

A boritékok (levelek) átvételét a postahivatalnok verifikálja, olvashatóan, azonnal a legutolsó beirt levél után és tintával írva, kimutatván az átvett levelek számát számmal és betűvel, a kelte-zést, végül aláírja és azután alkalmazza az aznapi bélyegzőt.

Az ajánlott levelezés.

A civil hatóságok az ajánlott levelezést igénybe vehetik: bizalmas jellegű levelezésnél vagy ha olyan okmányokat küldenek, melyeket elvesztés esetén nem lehet újból beszerezni vagy amelyek valóban letagadhatatlan fontossággal bírnak. A hivatalos ajánlott leveleket a hatóságok egy átadási ivvel is benyújtják az expediáló napló helyett.

A civil és katonai hatóságok hivatalos levelezésük átadására vagy átvételére, ha óhajtják, tartós bőrből készült és két kulccsal bíró táskákat is használhatnak, az egyik kulcsot az illető hivatal főnöke vagy meghatalmazottja őrzi magánál, ki miután a levelezést betette a táskába, bezárja ezt és a táskát átadja a küldőncnek, ki a postahivatalhoz viszi. A másik kulcs a hivatalos levelek átvevését intéző postahivataloknál lesz, ki a küldőnc által hozott táskát kizárja és kivéve a leveleket, átvételüket igazolja, majd a postán érkezett leveleket átadja a küldőncnek, ki ezek átvételét előtte igazolja, azután a postahivatalnok bezárja a táskát.

A hivatalos levelezés átvétele a postahivaltól.

A postán jött hivatalos leveleket vagy az illető hivatal főnöke vagy ennek meghatalmazottja veszi át. Mindenik hivatal köteles a postát értesíteni formaszertint irattal, hogy mi a neve és minősége annak a megbizottnak, ki a levelezést a postától átveszi.

A megbizottak kötelesek figyelmesen megnézni a levelezés átvételekor, hogy a boritékok jó állapotban vannak-e és nem mutatják sérülések nyomait. E tekintetben minden utólagos reklamáció elkésettnek tekintendő.

Helyi hivatalos boritékok.

A helyi hatóságok által más helyi hatóságok számára letett hivatalos boritékok kaphatók.

E boritékokat a tudósítástól számított legtöbb 15 nap alatt át kell venni a hivaltól, ellenkező esetben megküldetnek az expediáló hivatalnak.

A magán egyénekhez intézett hivatalos borítékok.

A magán egyénekhez intézett levelezésnek ugyanazon feltételeket kell teljesítenie, mint a többi hivatalos levelezésnek, azokat sem lehet szabadon álló lapokon expediálni, hanem borítékba zárva, a küldő hatóság elnevezésével és bélyegzőjével ellátva.

Reklamálások.

Reklamációk a levelezés benyújtásától számított, legtöbb 6 hónapon belül eszközölhetők (Aláírások.)

E rendeletre tekintettel, felhívom a kebelbeli nt. lelkészi hivatalokat, hogy a rendelkezést minden tekintetben betartani sziveskedjenek. Tájékoztatom az alábbiakban ismertetem azt a pecsétet, amely a jövőben a portómentes postai levelezés alkalmával az egyházközség részéről használandó. Ez a pecsét a következőképpen néz ki:

Ilyen pecsétet tartozik beszerezni minden lelkészi hivatal. Hivatalom gondoskodott arról, hogy a bélyegzők lehetőleg kedvező áron bocsáttassanak rendelkezésre. Erre tekintettel felhívom a nt. lelkészi hivatalokat, hogy amennyiben úgy határoznak, hogy a bélyegzőt a püspöki hivatal készíttesse el, úgy ezen szándékukat a hivatalos lap kézhezvételétől számított 5 napon belül levélben jelentsék be, mert csakis tömeges megrendelés esetén áll módjában a hivatalnak azokat kedvező áron beszerezni. De sürgős a bélyegzők beszerzése azért is, mert annak hiánya esetleg veszélyezteti a hivatalos levelezés portómentességét. Ki kell hangsúlyoznom, hogy ez a rendelet nem érinti az egyházközség belkörüleg használatos hivatalos bélyegzőjének kicserélését, az továbbra is használatban marad és ez kifejezetten csak a borítékok külső hátsólap bélyegzésére vonatkozik.

Oradea, 1937 március 9. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

915—1936. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* — (Folytatás és vége.)

Az a) és b) pontokat rövid megbeszélés követi. Ebben az elnöktől az előadás után felszólított bíráló 5 percig, az önkéntes jelentkezők közül az elnöktől kiválasztott második bíráló ugyancsak 5 percig szólhat hozzá. A bírálat a következő szempontok szerint történik: A tanító módszere. A tanítás menete. Az anyag kifejtése (analízis). Az eredmények levonása (szintézis). A tanítás alakja, közlés, tagolás, kérdések, feleletek, szemléltetés. A tanító megjelenése, előadása, hangja, lelkesedése, esetleg közönbössége. A gyer-

mekek figyelme. Fegyelem, bánásmód. Zárszó jogán a mintatanítást végző tanító legfeljebb 5 perces hozzászólásban teheti meg ellenészrevételeit. Az elnök hasson oda, hogy ez a zárszó inkább önbírálat, mint a bírálók megjegyzéseivel való meddő vita legyen. Az elnök a hozzászólások alapján azzal a megállapítással zárja a megbeszélést, hogy a mintatanítás a kitűzött célt *elérte* vagy *nem érte el teljesen*. Egyébb dicsérő vagy megbélyegző megállapításoknak helye nincs.

A c) pontnál hozzászólás nem engedhető meg. Ugyanezen pontnál említett előadás megtartására az esperes előzetes engedélyével idegen (a körön kívül eső) előadó is meghívható.

A d) pontnál az elnök rövid előadásban (legfeljebb 5 perc) felteszi és megvilágítja a kérdést. Ezzel a feladattal előzetesen a körüli gyűlés más tagját is megbízhatja. A jelentkezések sorrendjében legfeljebb 5 perces hozzászólásokat engedélyezhet, mindaddig, míg véleménye szerint az anyag ki nem merült. Az összegezést vagy az elnök, vagy az általa előre kijelölt, s ezért a vitában részt nem vevő körüli tag végzi, legfeljebb 5 perces hozzászólásban. Az elnöki végszó után további vitának helye nincs.

Csak a kitűzött tárgyakkal szoros kapcsolatban levő határozati javaslatok terjeszthetők elő és csakis írásban. Azok szavazatra bocsátásáról az elnök dönt, elfogadásuk egyszerű szótöbbséggel történik. Esetleges indítványokat a gyűlés megkezdése előtt az elnök-nél írásban kell bejelenteni. Tárgyalásuk a d) pont szerint történik.

Az értekezlet elnöke sem előadást nem vállalhat, sem a jelen szabályzat szerint hatáskörébe utalt elnöki intézkedéseken kívül más formában a vitában részt nem vehet. Jogában áll azonban, ha ezeket tenni kívánja, magát előzetes intézkedéssel, de csakis az egész ülés tartalmára helyettesíteni.

Az egyházmegyei elnökség és a tanügyi előadók az illet. egyházmegye, az egyházkerületi elnökség és tanügyi előadó az egyházkerület területén bármely körüli gyűlésen részt vehetnek és ez esetben az elnöklés joga őket illeti meg, de ezzel a joggal élni nem kötelesek. A kitűzött tárgyakhoz a fenti keretek között hozzászólási joguk van, szavazati joguk azonban nincs.

11. Az egyházkerületi közgyűlés ill. az egyházkerületi elnökség által kitűzött kérdések tárgyalását a körüli gyűléseken soron kívül is ki kell tűzni. Az ilyen kérdésekben kialakult véleményt határozati javaslat formájában, az elnök és jegyző aláírásával hitelesítve a püspöki hivatalba kell beküldeni.

12. A gyűlések lefolyásáról jegyzőkönyvet kell szerkeszteni a következő pontok szerint: a) A gyűlés helye és ideje. b) A résztvevők neve. c) Igazoltan távolmaradottak. d) Igazolatlan távolmaradottak. e) A mitatanítás megtartójának neve, a tanítás anyaga (osztály és tárgy szerint olyan formában, mint azt a jelenléti naplóba bevezetik) a vonatkozó elnöki megállapítással. f) Az ismeretterjesztő előadás címe és megtartójának neve. g) A vitakérdés tárgya és a vélemények összegezése. h) Esetleges indítványok és határozati javaslatok.

Ezeket a jegyzőkönyveket az elnök az esperesi hivatalokhoz

beterjeszti, az esperesek azokat vagy a tanítói értekezletek, vagy az egyházmegyei tanügyi előadó útján feldolgoztatják, s a leszűrt eredményt az egyházmegyei közgyűlés elé terjesztik.

13. Az elnöktől jelen szabályzat keretében adott megbízások elfogadása kötelező, azok visszautasítását igazolatlan mulasztásnak kell tekinteni.

A gyűlés nyugodt lefolyását bármilyen módon zavaró tagok két rendbeli elnöki intés után a gyűlésből elnöki kijelentéssel kizárhatók s ez utóbbi esetben igazolatlan mulasztóknak kell őket tekinteni.

14. Tekintettel a banati e.-megyében fennálló helyzetre, az e területen működő körü értekezletek az esperes hozzájárulásával az összejövetelek számát 3-ra leszállíthatják, azonban ebben az esetben az elnökség az em. tanítóértekezet javaslatára alapján gondoskodni tartozik arról, hogy a véglegesítési vizsga várakozási idejében lévő tanítók megszerezhezék a szükséges 15 (évenként 5) látogatási és 6 előadás számot a következő bekezdés szerint.

A körü értekezletek elnöke a véglegesítési vizsga várakozási idejében levő tanítóknak tartozik alkalmat adni arra esetleg a 13. pontban biztosított jogainak felhasználásával, hogy az előirt 6 előadást megtarthassák. Számukra román nyelven jelenléti lapot fektet fel két példányban, a következő szöveggel: *Condica de prezentă. Se certifică de noi că dl. dna-dra..... înv. la școala prim. ref. din.....* (alkalmazási helyei időrendben bevezetendők) *a fost prezent în timpul provizoratului la următoarele șezători culturale (el kell sorolni a körü gyűléseket, amelyeken megjelent a következő rovatokkal:) locul, data, semnătura președintelui, (legalább 15 megjelenésnek kell helyet hagyni) și a ținut acolo următoarele conferințe: (legalább 6-nak kell helyet hagyni a következő rovatokkal:) locul, data, tema conferinței, semnătura președintelui și a satisfăcut art. 118, pct. d L. I. Prim.*

Az ideiglenes rendes tanítók (a véglegesítési vizsgálat várakozási idejében levő tanítók) minden megjelenésüket és előadásukat, az elnökkel mindkét példányon igazoltatják. Az egyik példány a tanítóknál, a másik az elnöknel marad, ha a tanító más körbe megy át, az elnök a jelenléti lapot hivatalból az ottani elnökhöz teszi át. Ha a jelenléti lap betelik, az elnök saját példányát beterjeszti az esperesi hivatal útján a püspöki hivatalba, ottan kérheti a véglegesítési vizsgára menő tanító a saját birtokában levő látogatási lap hitelesítési záradékkal való ellátását.

15. Jelen szabályzat azonnal életbelép. Jelen rendelet megjelenésétől számított 30 napon belül a 9. fej.-ben említett tárgysorozatot el kell készíteni, ha az előzőleg meg nem történt volna. A véglegesítési vizsga várakozási idejében levő tanítóknak jelenléti lapját, ha az adatok hitelesen megállapíthatók, visszamenőleg fel kell fektetni. Ha az illetők esetleg eddig az állami iskolai tanítók körü gyűlésén is részt vettek, a jelenléti lapba kellően igazolva ezek is bevezethetők.

Oradea, 1937. febr. 20. — Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k. püspök.

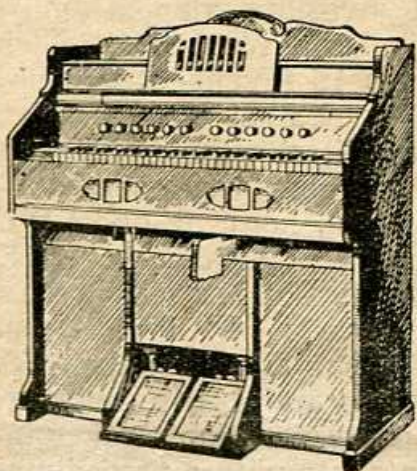
M. st. Oficiului Parochial Reformat
Jud. Arad
Cermeiu

Romania

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül

Harmoniumok

5-6
minden nagyságban, elsőrendű
kivitelben állandóan raktáron.

Képes árjegyzéket díjmen-
tesen szívesen küldök.

Új orgonák építését

ugyszintén orgonák szakszerű
javítását mindenkor elvállalom.

Kecskés Ferenc

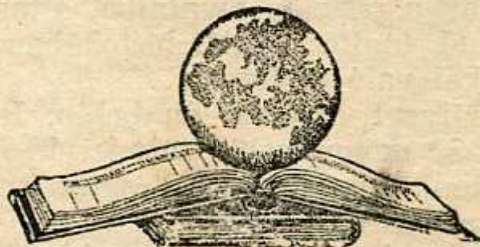
Timișoara circ. IV. Strada
Gorové 11. sz. — Szolid árak

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Tulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, STRADA Dr. LAZAR AUREL 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületben

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyó-
iratokat, jegyzőkönyveket, műveket, hivatalos levélpapírokat,
borítékokat, a legkülönbélebb magán és kereskedelmi nyomtatvá-
nyokat, meghívókat a legcsinosabb kivitelben és jutányos árakon.

Nyomatott a Kálvin-nyomdában Oradea.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Pietr. Craiului Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye.

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN Felelős szerkesztő: KOVACS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	○○○	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	○○○	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.	○○○	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	○○○	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Virágvasárnap — nagypéntek — husvét.

Ez a három, sok áldást árasztó ünnep mindenesetre legelső sorban az Ur Jézus életének gyors egymásutánban bekövetkezett három stációja és vele a váltságtörténetének három utjelzője. A mi számunkra a váltságban van ezeknek az ünnepeknek a legnagyobb jelentősége és tulajdonképeni értéke. De ezenkívül tagadhatatlan a háromnak együtt gyakran előforduló szimbólikus értelme. Sorsokat, életváltozásokat és életbeteljesedéseket nem egyszer jelölünk velük, az Ur Jézushoz mérten kicsiny, törpe hasonlattal. Beszélünk nagy emberek virágvasárnapjáról, nagypéntekjéről és husvétjáról.

De nemcsak embereknek, hanem eszméknek, irányoknak, törekvéseknek is van ebben az értelemben virágvasárnapja, nagypéntekje és husvétja. Sokszor van ez az egyházi életben is az élet egészében és egyes részleteiben, mikor nagy lelkesedéssel fogadnak egy-egy újnak látszó gondolatot, százan, meg százan, sőt néha tömegek állanak mellé s aztán a lelkesedés csakhamar lehül, az ünnepi hangulat eloszlik, sőt nemsokára ellenkező áramlat támad és erősödik meg, mely gyorsan, sőt számtalanszor nagypénteki kegyetlenséggel fojtja el a szép reménnyel biztató kezdetet. De aztán ismét elkövetkezik — ha a gondolat életet ígérő volt — nagypéntek után husvét, az életrekelés, a győzelem, a megvalósulás ideje.

Ha ezeknek a napoknak, ünnepeknek szimbólikus jelentőségével nézem mai egyházi életünket, akkor nem nehéz megállapítanom, hogy egyházunk és közelebbről egyházkerületünk egyházi élete az utóbbi évtizedben a virágvasárnaptól nagypéntekig vezető utat járja. Egyházi életünk megújulása, fellendülése, vagy nevezzük közelebbi nevén belmissziói munkássága nagy lendülettel indult és gyülekezeteink egy számottevő részénél s hiveink egyes különböző rétegeinél lelkes fogadtatásra talált. Gondoljunk a sok áldást adott presbyteri konferenciákra, köri és megyei értekezletekre, továbbá az egyes gyülekezetekben különösen szépen kifejtett IKE és leányszövetségi

munkára s különösen a nagy általánosságban mindenütt szép eredményeket elért nőszövetségi munkásságra.

De már az utóbbi években aggódva láttuk és kénytelenek vagyunk megállapítani, hogy a virágvasárnap lelkes hangulata elszállott és igen sok gyülekezetben nagypéntek felé közelgett, vagy már nagypénteket ért a megújulva megindult egyházi élet. Nincs mit szépíteni rajta, be kell vallanunk, hogy a valóságot tisztán lássuk: sok gyülekezetben el sem kezdődött, nagy részében féltoton megállott minden komoly belmissziói munka. Az ifjusági egyesületek nem tudtak az ifjuság körében olyan hódítást tenni, mint szeretjük volna. A nőszövetségi munka nem mélyült el annyira, hogy a fejlődés biztos alapjául szolgált volna a jövőre. A férfiszövetségek nem voltak képesek tartalmat adni önmaguknak ott sem, ahol talán becsületes igyekezettel fogtak a munkához. De talán mindenél szomorubb, hogy még mindig nem sikerült — a nagyon tiszteltetreméltó kivételeket leszámítva — az igazi presbyteri tyrust uralkodóvá, mértékké tenni a presbyteriumokban. Ennek legfőbb oka az, hogy belmissziói napok, körü értekezletek, presbyteri konferenciák nagy fontosságát még eddig nagyon kevesen értékelték igazi értékük szerint. Különben nemcsak egy egyházmegyében tartanak ilyeneket, hanem az egyes gyülekezetek testvéri találkozásának ezt az áldásos alkalmát minél többen és minél gyakrabban ragadnák meg. Mert ezek bizonyítják az egyházközségek hivatalos vezetői előtt az ifjuság és az asszonyok által tartott hasonló összejövetelek fontosságát és áldását.

Virágvasárnaptól husvétig gondolkozzunk el ezeken, de egyházunk jövőjéért aggódó szívvel gondolkozzunk el rajta. Ha ezeknek a napoknak szimbólikus jelentőségével tesszük ezt, akkor rá kell eszmélnünk, hogy mindent, de mindent meg kell tennünk, amivel a közönyösség és hitetlenség nagypéntekéről a hit husvétjára vezethessük egyházunk életét. Jajj nekünk, ha nem tesszük, mert a hütlen sáfárok sorsára juthatunk. Ma tisztábban és határozottabban kell látni feladatunkat, mint egy évtizeddel ezelőtt. Ma hangosabban és nyiltabban tombol a hitetlenség, mint akkor. Ma nagy döntő ütközetre készül és keletről nyugatra karolva akarja halálra fojtani a hit hatalmát. Állítom, hogy ezt a küzdelmet nemcsak ágyukkal, tankokkal és vérrel lehet és kell végigküzdeni s a győzelmet nem is ezekkel az eszközökkel fogják kivívni, hanem a lelkekben végzett hitből fakadó munkával, a léleknek és hitnek erejével. Épen azért, hogy ki fog a mi hiveink, a mi népünk lelkében győzni ebben a küzdelemben, az Isten után tölünk, azoktól függ, akikre ma az Ur az ő országának egy kisebb, vagy nagyobb területét bizta. ■

A feltámadás ünnepén támadjon fel bennünk a ráncbizottakért való felelősség, a tettekkel váló, folytonos és csüggedésnélküli munkásságá alakuló lelkesedés, égő, olthatatlan szeretet s a hitetlenség-gel és az Ur Jézusért minden közönnyel szembeszálló hősiesség amely nem riad vissza semmi akadálytól és semmi sikertelenségtől, mert szüntelen a szívében az ítélet szava: »Aki meghátrál, abban nem gyönyörködik az én lelkem.«

Oh bárcsak nyugodtan mondhatnánk tovább: »De mi nem vagyunk a meghátrálás emberei, hogy elveszünk, hanem hitéi, hogy életet nyerjünk.« (Zsid. 10: 38—39.)

Debreczeni István.

A reformátusok és a tánc.

Érdekes megbeszélések helye volt a budapesti theologiai akadémia diszterme február hó 9-én. Dr Ravasz László püspök lelkipásztorokat, néhány egyházi vezető embert, egyesületek, egyházi munkák vezetőit hívta össze, hogy egymás között egymás szempontjait ismertetve világítsák meg ezt a kérdést, amelyik egyházi életünkben újra és újra előkerül: milyen a református társadalom álláspontja az ifjuság legelterjedtebb szórakozási formájával, a tánc-cal szemben? Természetszerűleg társadalmi helyzet, munka és egyéniség szerint is színeződtek a felszólalások, azonban mégis a maga egészében a református keresztyén gondolkodás közös alapjai itt is meglátszottak. Mindenki megegyezett abban, hogy a társas együtt-lét, a vidámság és a szórakozás Istennek ajándéka, ezért hálát kell adni Istennek és örvendezve élni kell vele. A szórakozás egyéb formái között a tánc is lehet eszköz a közösség lelkének ápolására, a társadalmi együttérzés növelésére. Ahol egymást ismerő családok találkoznak, ahol a közösség szelleme megszenteli a szórakozásnak minden formáját, ott senki kifogást nem tehet ellene. Nem mon-dhatja senki, hogy azon mulik valakinek a keresztyénsége, megtért volta, hogy táncol, vagy nem táncol.

Azonban meglátták a felszólalók mindazokat a kísérő jelensé-geket, amelyek sokszor együttjárnak a tánc-cal, eltorzítják és külön-böző célokra kihasználják. Visszaélések, veszedelmek és kísértések járhatnak vele, úgy városban, mint falun. Amikor egy materialista, a testiségből bálványkultuszt üző, szabados társadalom akarja kife-jezni a maga világfelfogását éppen a táncban, akkor a rontás esz-közévé válhatik.

Egymást ismerő családok világában, a tisztaság lelkével meg-áldott otthonokban az ifjuság szórakozásának ez a formája is lehet

egészen veszélytelen. Egyértelműleg elítélte azonban ez a kicsi, kialakuló közvélemény a hajnalig való mulatozást, különösen gyermekeknek, diákoknak másnap reggelbe benyuló ilyenfajta összejöveteleit. Meglátta azokat a veszélyeket, amiket az éjszakázás magával hoz: alkohol élvezésében, egyéb kísértésekben. A vasárnap megszentelése egészen lehetetlenné válik ilyen másnap reggeli órákig elnyuló multságokkal. Mindezekben a kérdésekben voltak enyhébb és szigorubb állásfoglalások. Nagyon egyértelmű volt azonban a vélemény arra, hogy a református egyház, sem maga, sem intézményei a táncot semmiféle eszközül fel nem használhatják. Az u. n. »egyházi bálók«, amelyek akár jótékony cél ürügye mögé rejtőzködnek, akár másfajta jelszavakat akasztanak ki reklámul, a legteljesebben elítélendők. Ezekkel nem nő Istenországa. Az egyház, mint Krisztus teste nem járhat semmilyen táncot. Az egyház munkája számára az ilyen hivatalos egyházi bálók legteljesebben károsnak tartotta az értekezlet.

Lelkészbeiktatás.

Sátmar vármegyének egyik szép fekvésű községében, Tamaşenin, március 7-én iktatták be lelkészi állásába *Lengyel László* sátmar-i s. lelkészt.

A beiktatási szertartást *Boros Jenő* esperes végezte, aki Pál apostolnak a Timotheushoz írott II. levele IV részének 1—5. versej alapján intézett a gyülekezethez és az új lelkipásztorhoz beszédet. *Lengyel László* a Jeremiás próféta könyve I. részének 7. verse alapján beszélt magasztos küldetéséről és ennek céljáról s mindjárt első szereplésével megnyerte hallgatóinak a tetszését és szeretetét. Majd Isten segedelméért könyörögve, áldást kért az egész gyülekezetre.

Istentisztelet végeztével ugyancsak a templomban tartatott meg a diszpresbiteri gyűlés is, melyen Dénes László felügyelő lelkész üdvözölte az új lelkészt és a beiktatási ünnepélyen megjelent vendégeket. Majd *Boros Jenő* esperes adta át az új lelkipásztornak az egyház pecsétjét és figyelmezte úgy őt, mint a presbitérium és a gyülekezet tagjait azokra a kötelességekre, melyek reájok az egyház külső és belső építése terén várnak. *Lengyel László* azzal az ígérettel vette át az egyház pecsétjét, hogy minden erejével munkálkodni fog azon, hogy a tamaşen-i templom és parochia minél előbb megújittassanak és a gyülekezet belmissziói alakulatai is megszerveztessenek s ezek munkája nyomán a hitélet is fellendüljön. A diszpresbiteri gyűlés a Dénes László záró szavaival és a gyülekezet énekével fejeződött be. A paróchián *Biró Irénke* elemi iskolai

tanuló fogadta verses köszöntővel és virágcsokorral az új lekipásztort, az ifjusági vegyeskar pedig egy alkalmi dalt énekelt el annak üdvözlésére.

A délelőtti ünnepek lezajlása után a tágas iskolateremben több, mint száz teritékes közeled volt, melyet a tamaseni református asszonyok állítottak elő és szolgáltak fel.

Délután 4 órakor ismét a templomba gyülekezett a közönség vallásos ünnepélyre. A gyülekezet éneke után Dénes László tarna-marei lelkész mondott megható alkalmi imádságot. Majd az Erdei Lajos szép szülő énekében gyönyörködött a gyülekezet. *Kiss Bertalan* sätmar-i lelkész 1. Péter IV. részének 8—11. versei alapján tartott építőhatású, alkalmi bibliamagyarázatot. Székely Margit két Reményik-verset szavalt. A Papolczy Sándor hegedűjátékát szintén mély figyelemmel hallgatta a gyülekezet. Kürthy Károly, a halmeuiak költőpapja olvasta fel az ünnepély keretébe pompásan beillő néhány költeményét, míg Kovács Annus egy pár vallásos ének eléneklésével fokozta a gyülekezet áhítatát. Ugy a hegedűjátékot, mint az éneket Csecskedy Károly kísérte harmoniumon. Végül felcsendült az ünnepély végén az egész gyülekezet ajakán a XC. zsoltár.

Isten áldása legyen az új pásztor munkáján.

IRODALOM

Hitvallás. *Dr Szemethy Géza* egyházkerületünk titkára, a kivételes tehetségű zeneszerző, kinek egész sereg pompásabbnál pompásabb szerzeményét éneklék az oradeai énekkarok s akinek zenei invencióját a közkézen forgó »Tebenned biztuk« változatai mindennél jobban hirdetik, most »*Hitvallás*« címen egy erőteljes szép költeményt írt és zenésített meg, melyet kiadott, hogy hűveinknek közkinccsé válják. Erre mindenképen alkalmas, mert szövege, mely hitvallásból indul ki és egész himnusszerű imádsággal végződik, minden költői szépsége mellett egyszerű, könnyed, úgy, hogy egy-kétszeri hallás után már a dallam nélkül is azonnal megmarad a lelkekben. Eleven ritmusú és zenére alkalmas. Dallama pedig egészen simul a szöveghez, tehát könnyed és mégis erőteljes s minden tekintetben vetekszik a szöveggel. Most csinos alakban, olcsó áron (példányonként 10 lei), megjelent s megrendelhető a szerzőnél (Oradea Ref. Püspöki Hivatal) s amidőn felhívjuk rá a lelkészi és tanítói kar figyelmét, szeretettel ajánljuk, hogy minél nagyobb számban rendeltessék meg hűveikkel és tanítványaikkal, hogy ez a költemény és zene valósággal közkinccsé válják egyházunknak, amire teljes mértékben méltó. Különben² dallamának énekkarokra és pedig férfi-

és vegyes karra való kidolgozása is rövid időn belül megjelenik, ha arra elegendő és előzetes rendelés történik.

☀☀☀☀☀☀ | HIREK | ☀☀☀☀☀☀

Áldozatkészség. Izsáky Károly, a lugoji ref. egyház főgondnoka messze világító példáját adta áldozatos egyházszeretetének, midőn feleségével egyetértőleg lakóházát közel 200,000 lei értékben egyházközségére hagyományozta. A mai világban sajnos oly ritka ily cselekedetekben is megnyilvánuló szeretete az egyháznak messze világító például állhat sokak előtt.

A cārășeu-i református hívek, közszeretben álló lelkipásztoruk Váradi József felhívására, 328 kgr. búzát és 412 leit adtak össze a satu-mare-i református főgimnázium részére egy vallásos estély elmaradt jövedelmének a pótlásaként. A hittestvéri szeretetnek, valamint az iskoláért való felelősségérzetnek és áldozatkészségnek e szép megnyilvánulását követendő példaként állítjuk oda a többi gyülekezetek elé is abban a reményben, hogy másutt is megdobbannak a szívek és kinyulnak a kezek főgimnáziumunk megsegítése érdekében.

Karácsony másodnapján perselypénz címén liceumok javára az igazgatótanácsi elnökhöz beküldött összegek: Tamășeni 50, Tarna-Mare 50, Poclușa 120, Vetis 100, Tăuti de Jos 100, Seini 305, Nisipeni 55 Lei. Edigi bejelentett összeg 37 e.-községből 6556 Lei. Jellemző, hogy az összes illetékes tényezőktől nagy jelentőségűnek elismert indításunk egyházközségeink közül alig 20%-nak áldozatkészségét tudta megmozdítani.

Teologusaink segélyezésére a nădlac-i férfi és nőszövetség 200 Leit fizetett be. Ezzel a folyó isk. évben befolyt önkéntes adományok összege 1700 Leire emelkedett.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Áldott és üdvösséges ünnepeket kívánunk munkatársainknak és olvasóinknak.

A. I. Sz.-s. Megkaptam, jönni fog. Levél később megy. — **B. F. Gy.-a.** Régebbi üzenetem után vártam a cikket.

☪☪☪☪☪☪ | Hivatalos rész | ☪☪☪☪☪☪

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

1709—1937. II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli lelkészi hivatalnak és iskolai hatóságnak.* Tudomásvétel végett közlöm a minisztérium következő rendeletét:

Ministerul revizuind manualul de religie (Hittan és erkölcs-tan) intocmit pe seama cl. a VII. primară și cl. a IV. secundară, și găsind că tratatul despre A hazaszeretetet (Iubirea față de patrie), la pag. 41 și 42 depășește noțiunea iubirei de patrie, tratând

și chestiunii de rasă, cu accente contrare moralei creștine, care nu admite diferite categorii în ceia ce privește iubirea aproapelui dispune, ca acest tratat să se modifice, după cum urmează:

A minisztérium átnézte a Hittan és erkölcsstan c. a VII. elemi és IV. középiskolai osztály számára készült vallástani kézikönyvet, s úgy találta, hogy a Hazaszeretet c. fejezet a 41. és 42. oldalon túlmegy a hazaszeretet fogalmán, mert faji kérdésekkel is foglalkozik, a keresztyén erkölcsstannal ellentétes kifejezési móddal, mert az nem ismer különböző osztályokat a felebaráti szeretet tekintetében. Ezért elrendeli, hogy ezt a fejezetet a következőképen kell megváltoztatni:

A Haza: a föld, melyen élünk, az ország vagy állam, melynek polgárai vagyunk. Szeressük a földet, melyen élünk, mely bennünket ápol és eltakar. Szeressük az országot alattvalói hűséggel, az állam törvényeinek tiszteletbentartásával, a felsőbbség iránt való engedelmisséggel. Szeretetünket mutassuk meg azzal is, hogy terheit zúgolódás nélkül viseljük. Szeressük polgártársainkat. Egy a sorsunk multunkban, jelenünkben, jövőnkben. Közösek a küzdelmeink, szenvedéseink és örömeink. Szeressük hát egymást azzal, hogy anyagiakban, szellemi téren és mindenben erősítsük egymást. Celelalte pasagii din acest tratat se suprimă.

Episcopia va lua măsură ca atât în exemplarele, care se găsesc în comerț, cât și în cele ce se întrebuintează în școli să se facă îndreptarea cuvenită și să se raporteze de executare Ministerului.

Ezen fejezet többi részét törölni kell.

A püspökség intézkedjék, hogy úgy a kereskedelemben forgó, mint az iskolákban használt példányokat megfelelőképen kijavítsák és jelentse a végrehajtást a minisztériumnak.

Ezen rendeletnek megfelelően vallástani kézikönyvraktárunk e hó 15-től kezdve csak átjavított példányokat ad ki.

Azon példányokat, amelyek a gyermekek kezében vannak, a következőképen kell átjavítani:

Minden lelkészi hivatalhoz kiküldök a lélekszám arányában bizonyos számú újranyomott 41—42. oldalt. A VII. elemi osztályban és a gimnáziumok IV. osztályában tanító és a konfirmációi előkészítést végző lelkész, tanár és tanító urak a gyermekek kezében található könyvekből ezt a két oldalt azonnal vágassák ki és a pótlapot ragasztassák be, s gondoskodjanak a kivágott lapok megsemmisítéséről. Ha a pótlapok nem elegendők, a 41. és a 42. oldalt akkor is ki kell vágni, s a még szükséges pótlapokat a tankönyvraktártól igényelni.

Az összes illetékeseket személy szerint teszem felelőssé ezen intézkedések pontos végrehajtásáért.

Oradea, 1937. március 12. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk. püspök.

2352—1937.-II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli lelkészi hivatalnak.* 705—1937.-III. sz. alatt felhívtam a lelkészi hivatalokat arra, hogy az egyházkerületi közgyűlés 54—1936. sz.

alatt hozott határozata alapján jelentsék be szükségleteiket az „Egyházfegyelmi szabályrendelet”-re vonatkozólag, hogy a bejelentések alapján hivatalom minden egyházközségnek kiküldhesse ezen nyomtatványokat. Most, miután a bejelentéseket átnéztem, azt állapítottam meg, hogy felhívásomra a következő egyházközségek lelkészei nem tettek eleget bejelentési kötelezettségüknek: a banati egyházmegyéből: Sfânta Elena, Caranşeuş, Fizeş, Oraviţa; bihori egyházmegyéből: Aleşd, Fughiu, Cetariu, Paleu, Săldăbaghiu de Munte, Santăul-mic, Ineu, Tămaşeu; az eriului-i egyházmegyéből: Albiş, Valea lui Mihai, Tarcea, Cadea, Pişcolt, Săcueni; a baia-marei egyházmegyéből: Baia-Sprie, Tăuţii-Magheraus, Petin, Dorolţ, Nisipeni, Livada, Viile-Satumare, Odoreu, Turulung, Vama; carei egyházmegyéből: Berea, Domăneşti, Andrid, Dindeşti, Curtiuşeni, Ghirişa, Irina, Capleni, Cărei; salontai egyházmegyéből: Arad, Iarmata-neagră, Boiu, Salonta, Zerind, Tămaşda. Ezekre tekintettel felhívom az érdekelt lelkészi hivatalokat, hogy szükségleteiket a hivatalos lap kézhezvételétől számított 5 napon belül okvetlen jelentsék be, mert ellenkező esetben kénytelen leszek a szabályrendelet lélekszám figyelembe vétele mellett kiküldeni. Oradea, 1937 március 20. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k. püspök.

2351—1937. sz. KÖRRENDELET. Közigazgatási. *Valamennyi kebelbeli lelkészi hivatalnak.* Szives tudomásul adom, hogy Kiss Bertalan atyánkfia sátmari lelkésszé történt megválasztása következtében megüresedett egyházkerületi belmissziói utazó-titkári állás teendőinek ellátására egyházkerületi elnöktársammal együttes megállapodás alapján ideiglenesen Orth Győző timişoarai segédlelkész atyánkfiát bízom meg és pedig a folyó évi március hó 1-től kezdődő hatállyal. Midőn őt ebbeli tisztében egyházkerületünk illetékeseinek szives támogatásába ajánlom, egyuttal felhívom a nt. lelkésztársakat, hogy amennyiben szolgálatát igénybe venni óhajtják, őt eddigi szolgálati helyén (Timişoara, ref. lelkészi hivatal) erre vonatkozólag megkeresni sziveskedjenek. Figyelemmel természetesen a belmissziói bizottság ügyrendjének 12 §-ában foglaltakra (Lásd a 78—1933. sz. kerületi határozat mellékletét). Oradea, 1937 március 22. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

A Szoboszlai—Révész-féle konfirmációs Káté néhány példányára van szüksége az egyházkerületi tankönyvraktárnak. Kérjük azokat a lelkész urakat, akiknek ebből a Kátéból van fölösleges példányuk, sziveskedjenek a püspöki hivatalba beküldeni.

1908—1937. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli esperesi és lelkészi hivatalnak, községi és elemi iskolai hatóságnak.* A vallásügyi minisztérium 13,225—1914—1937., az oktatásügyi minisztérium 13,225—1937. közölte alábbi rendeletét az értékek postai beküldésére vonatkozólag.

Copie depe adresa Ministerului de Finanţe. — Direcţiunea Bugetului şi a Contabilităţii Generale a Statului No. 346,390. din 19 Ianuarie 1937, înreg. la Ministerul Instrucţiunii sub No. 13,225. din 20 Ianuarie 1937.

S'a constatat în ultimul timp că valorile expediate dela o

autoritate la alta, din cauză că nu sunt bine identificate în adresele de expediere și nu sunt cu îngrijire atașate, se rătăcesc și prin acest fapt se produce pagube Statului, care este obligat a despăgubi pe beneficiarul acelor valori.

Pentru îndreptarea în viitor a acestei stări de lucruri, vă rugăm să binevoiți a dispune ca serviciile din subordinea Dvs. să țină în seamă măsurile de mai jos, cari s'au luat cu caracter general și care să fie aduse la îndeplinire cu cea mai mare strictețe.

În vederea celor de mai sus și anume a unei bune organizări a evidenței valorilor și actelor de valoare ce se expediază, precum și pentru urmărirea acestor valori, se va avea în vedere:

1. Identificarea anexelor.

Toate valorile sau actele de valoare emantate dela administrațiile de încasării și plăți, Cassa de Depuneri, sau alte instituțiuni ca: recipise, chitanțe, recipise de depozit provizoriu, titluri de rentă, cupoane, bonuri de tezaur, bonuri de impozit, ordonanțe de plată, acte justificative ale ordonanțelor, monezi de hârtie sau metalice, chei pentru casse de bani, contracte de vânzare, contracte de închiriere și orice alte hârtii de valoare ce se expediază de serviciile dvs., trebuiesc să fie în primul rând bine identificate în adresa sau raportul cu care se înaintează, într'un cuvânt să se cuprindă toate elementele principale ale actului ce se atașează.

2. Atașarea și expedierea.

Serviciile să fie obligate ca înainte de a depune la registraturile generale, hârtiile de expediat, să se îngrijească cu o deosebită atențiune de atașarea anexelor în așa mod încât să se facă imposibilă rătăcirea anexelor de adresa cu care ele se expediază. Să se facă chiar pe adresă o mențiune foarte vizibilă că se atașează anexă de valoare și câte anume anexe.

Expedierea acestor hârtii oficiale să se facă întotdeauna recomandat și în cazul când sunt monezi de orice fel, să se facă pe plic mențiunea valorii.

3. Confirmările.

Adresele sau rapoartele cu care se trimit valori sau acte de valoare, vor avea la sfârșit o mențiune prin care să se pretindă autorității căreia i se expediază corespondența, obligațiunea de a confirma primirea valorilor.

Autoritatea care primește valorile să fie obligată ca în minimum 3 zile să trimită confirmarea, iar autoritatea care a expediat valorile să urmărească prin serviciile respective, primirea acestor confirmări și să fie obligată ca în cazul când în termen de 8 zile nu a primit descărcarea, să solicite în mod expres confirmarea.

În felul acesta se va putea din timp constata fie perderile valorilor expediate, fie disparițiile cauzate prin sustragerea valorilor, de către persoane de rea credință.

Această măsură fiind foarte importantă, vă rugăm a dispune să fie executată cu cea mai mare punctualitate.

4. Adnotări în registre.

Serviciile de arhivă să fie obligate ca în registrele de intrare și eșire să facă o mențiune *expresă și foarte vizibilă* despre corespondența care are atașate valori, pentru că în felul acesta se va putea cu ușurință îndeplini obligațiunile prevăzute la punctul 3 de mai sus.

Pentru ca măsurile indicate prin prezenta adresă să-și poată asigura efectele în mod absolut complet, vă rugăm să binevoiți a dispune ca ele să fie aduse și la cunoștiința tuturor serviciilor dvs. exterioare, cu indicațiunea de strictă aplicare. — (Semnături.)

Másolat a Pénzügyminisztérium — Állami Költségvetési és Számvevőségi Főigazgatóságának 1937 január 19-én kelt 346,390. sz. iratáról, mely ezen Minisztériumban 1937 január 20-án 13,225 sz. a. lett beiktatva.

Az utóbbi időben megállapítást nyert, hogy egyik hatóság által a másik hatósághoz küldött értékek eltévednek azon okból, hogy a küldő levelekben azonosságuk nincsen jól megállapítva és ez által az államra kár származik, mert köteles az értékek tulajdonosát kártalanítani.

Hogy ezeken az állapotokon a jövőre nézve javítsunk, felkérjük, miszerint szíveskedjék az alárendelt hivataloknak elrendelni, hogy az alábbi rendelkezésemet tartsák szem előtt, amelyek általános jellegűek és amelyeket a legnagyobb szigorúsággal kell végrehajtani.

Tekintettel a fentebbiekre és pedig a küldött értékek és értéket képező iratok helyes és jó nyilvántartásának a szervezésére, valamint ezen értékek nyomon követésére nézve a következők tartandók szem előtt:

1. A mellékletek azonosságának a megállapítása.

A behajtó és fizető hatóságoktól, letéti pénztáraktól vagy más intézetek által kiadott értékek, vagy értéket képező iratok, mint: vevények, nyugták, ideiglenes letéti jegyek, járadékok, szelvények, kincstári jegyek, adó-bonok, fizetési utalványok, a fizetési utalványok igazoló iratai, papir- vagy ércpénzek, kasszakulcsok, adás-vételi szerződések, bérleti szerződések és az önk hivatala által küldött bármely más értéket képező iratok, azonosságát kísérő levélben, vagy jelentésben jól körül kell írni, egyszóval a mellékelt értékes iratok főbb elemébe kell foglalni.

2. Mellékelés és elküldés.

A hivatalok kötelesek, mielőtt a főiktató hivatalhoz leadnák a küldendő iratokat, különös figyelemmel vigyázni a mellékletek kapcsolására oly módon, hogy ezen mellékleteknek a kísérő levél-től való eltévedése lehetetlen legyen. Már a levélben jól látható jelzést kell alkalmazni, hogy értékek mellékeltek és hogy hány melléklet van.

Ezek a hivatalos levelek mindig ajánlva küldendők és az esetben, ha bármiféle pénzt küldenek, a borítékon az értéket jelezni kell.

3. Igazolások.

Azon levelekben, vagy jelentésekben, amelyekkel értékeket, vagy értéket képező iratokat küldenek, a végén legyen oly értelmű megjegyzés, hogy azon hatóság, amelyhez a levél küldetett, köteles az értékek átvételét igazolni.

Az értékeket átvevő hatóságok köteleztessenek arra, hogy legkésőbb 3 nap alatt küldjék el az igazolást, az értékeket küldő hatóság, az illető hivatal által, kísérelje figyelemmel ezen igazolások vételét és ha 8 nap alatt nem kapta meg az igazoló felmentést, köteles sürgősen szorgalmazni az igazolást.

Ilyen módon idejében meg lehet állapítani akár az értékek elveszését, akár az értékeknek eltűnését, rossz indulatu személyek által történt eltulajdonítás folytán.

Mivel ez az intézkedés nagyon fontos, felkérjük, miszerint sziveskedjék intézkedni, hogy azt a legnagyobb pontossággal hajtsák végre.

4. Az iktatóban való feljegyzések.

Az irattári hivatal köteleztessék arra, hogy úgy a beérkező, mint az elküldött iratok iktatójában *nagyon látható módon* jegyezzék meg azon levelet, amelyhez értékek voltak mellékelve, hogy így könnyen végrehajthassák a fentebbi 3-ik pontban előirt kötelezettséget.

Hogy a jelen iratban felvett intézkedéseknek teljes mértékben való hatásuk biztosítható, felkérjük, sziveskedjék intézkedni, miszerint az hozassék tudomására az összes külső hatóságoknak azzal, hogy azt szigoruan alkalmazzák. — (Aláírások.)

Elrendelem, hogy ezen intézkedésekhez az összes, cimben említett szigoruan alkalmazkodjanak. Oradea, 1937 március 12.
Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

Nt. LELKÉSZ URAKNAK sz. FIGYELMÉBE AJÁNLOM

református papi szabóságomat

Felelősséggel készítek ORLE. (Szánthó) palástot; palást-átalakítást, u. m. selymezést, lerakást. A palást-árak fővel együt' minőség szerint 2500—5500-ig változók. Távolabbi paróchiákra személyesen is elmegyek. Postai megrendelést pontosan teljesítek. Esetleges információért a helybeli lelk. hivatalhoz sziveskedjenek fordulni.

Tisztelettel:

ALAPÍTÁSI ÉV 1897.

CSAPÓ LAJOS
papi szabósága

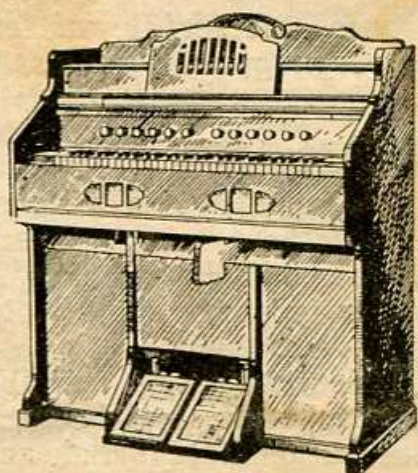
SATU-MARE, Ștefan cel mare No. 7.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Oradea
Str. Petru Maior No. 1.

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

Harmoniumok

6-6
minden nagyságban, elsőrendű
kivitelben állandóan raktáron.

Képes árjegyzéket díjmen-
tesen szívesen küldök.

Új orgonák építését

ugyszintén orgonák szakszerű
javítását mindenkor elvállalom.

Kecskés Ferenc

Timișoara circ. IV. Strada
Gorové 11. sz. — Szolid árak

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Tulajnosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, STRADA Dr. LAZAR AUREL 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületben

Készít mindenféle egyházi és iskolai nyomtatványokat, folyó-
iratokat, jegyzőkönyveket, műveket, hivatalos levélpapirokat,
borítékokat, a legkülönfélébb magán és kereskedelmi nyomtatvá-
nyokat, meghívókat a legcsinosabb kivitelben és jutányos árakon.

Nyomatott a Kálvin-nyomdában Oradea.